EXAMEN THEOLOGICUM SUPER REGULIS OCTO EX INSTRUCTIONE R. ADM. D. PETRI VAN...

Franciscus : Bonae Spei

NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
14
36 P
36/9

quod refutat, ubi et illud, quod immaculata conceptio nequeat definiri.
a bonæ spei,

EXAMEN THEOLOGICVM SVPER REGVLIS OCTO

Ex *Instructione* R. Adm. D. Petri van Buscum, &c.
Et hujus ab eodem *Defensione*.

AVTHORE

F. FRANCISCO BONÆ SPEI, (Crespin)

Provinciæ Flandro-Belgicæ Ord. FF. B. M. V. de Monte Carmelo bis Provinciali, ac S. T. Professore emerito.

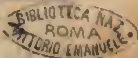

BRUXELLÆ,
Typis HENRICI FRICX, ad insigne Typographiæ. M. DC. LXXII.

Cum gratia & Privilegio.

AD LECTOREM.

LIbelli duo R. Adm. D. *PETRI VAN BVSCVM*, *&c. quorum uni titulus*, Instructio ad Tyronem Theologum de Methodo Theologica octo Regulis perstricta. *Alteri verò*, Defensio PETRI VAN BUSCUM S. T. L. Ecclesiæ Cathedralis S. Bavonis Gand. Canonici Pœnitentiarii, adversus ea, quæ P. ÆGIDIUS ESTRIX, Societatis Jesu, S. T. Lovanii Professor, in libro à se edito, cui titulus: *DIATRIBA SCHOLASTICA*, &c. opponit Instructioni ad Tyronem Theologum. *Mihi ad* Examen *in fine Martii 1672. transmissi sunt: parui, & examinavi, secutus D. Augustini* de dono persev. cap. 16. *monitum:* Dicatur ergò verum, maximè ubi aliqua quæstio, ut dicatur, impellit, & capiant, qui possunt, nè fortè, cùm tacetur propter eos, qui capere non possunt, non solùm veritate fraudentur, verumetiam falsitate capiantur, qui verum capere, quo caveatur falsitas, possunt. *Tu igitur* Examen nostrum, *uti illud Divi Augustini monitum, æqui bonique consulas: Vbi tamen aliquid* hæreticum *dico, id semper in rigore accipi nolo, sed interdum pro repugnante propositioni ex Scriptura, Traditione, aut decreto fidei, per legitimam consequentiam deducta. Et advertas, velim, me nihil movere ex dente, sed totum de fide, ideoque me quasi dubium ubique Authoris mentem quærere, & ad meas* Quæstiones *præstolari, non mera scommata, prout aliàs ex Antipapistia à quodam* Regularum *Patrono emissa; sed ab Orthodoxo cathegorica ad singulas Responsa, ut* Examini *meas constantiores subdam Resolutiones. Interea* Examen *illud meaque omnia S. Romanæ Ecclesiæ correctioni & censuræ humiliter ac reverenter subjicio.*

APPROBATIO *CENSORIS ORDINARII.*

INfrascriptus EXAMEN THEOLOGICUM super *Regulis octo R. Adm. D. Petri van Buscum ad Tyronem Theologum*, à R. Adm. P. FRANCISCO BONÆ SPEI, *Ord. FF. B. M. V. de Monte Carmelo Provinciæ Flandro-Belgicæ bis Provinciali* confectum, attentè legi, Virorum etiam doctorum audivi judicia; & quia subtiliter in multas congruasque *Quæstiones* est distributum, & aliunde nihil fidei Catholicæ aut bonis moribus contrarium continere deprehendi, utiliter & cum fructu quamprimùm in lucem edetur. Datum Lovanii 3. Maii 1672.

NICOLAUS DU BOIS *Theologus & Iurisconsultus, Sacrarum litterarum in Universitate Lovaniensi Regius & Primarius Professor, Cathedralis Brugensis & Divi Petri Lovanii Ecclesiarum Canonicus, Librorum Censor.*

APPROBATIO
THEOLOGORUM ORDINIS.

EXamen hoc Theologicum *super Regulis octo ex Instructione* R. *Adm.* D. *Petri van Buscum, & hujus ab eodem Defensione*, à R. Adm. P. FRANCISCO BONÆ SPEI, *Provinciæ Flandro-Belgicæ Ord. FF. B. V.* MARIÆ *de Monte Carmelo bis Provinciali*, ac *S. T. Professore Emerito*, enucleatum in omnibus & per omnia nititur huic regulæ Agathonis Papæ: * *Sic omnes Sanctiones Apostolicæ Sedis accipiendæ sunt tamquam ipsius Divini voce Petri firmatæ*; & alteri simili D. Augustini. * *Evangelio* (& sic de Traditionibus Divinis) *non crederem, nisi me Ecclesiæ Catholicæ commoveret authoritas*; ex quibus ipse hujus EXAMINIS, totius suæ impressæ Theologiæ, aliorumque multorum ingenii sui feliciter editorum partuum, principia petiit : ac proindè illud publicâ luce dignissimum censemus, ùt ab omnibus Sacræ ac veræ Catholicæ Theologiæ amatoribus æquâ, & absque præjudiciis indeterminatâ, lance libretur. Datum in Carmelo nostro Bruxellensi 20. Aprilis 1672.

F. JACOBUS A S. ANTONIO, *non ità pridem S. T. Professor Lovanii, ejusdem Ordinis.*
F. SEBASTIANUS A S. PAULO, *S. T. Professor Lovanii, ejusdem Ordinis.*
F. MARCUS À RESURECTIONE DOMINI, *S. T Professor Lovanii ejusdem, Ordinis.*

* Cap. *Sic omnes*, dist. 19. * Contra *Epist. fundam. cap.* 5.

SUMMA PRIVILEGII.

CAROLUS Dei gratia Hispaniarum, *&c.* Rex Catholicus, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, *&c.* Serenissimus Belgarum Princeps, *&c.* Diplomate suo Sanxit, nè quis præter *Henrici Fricx* Typographi Bruxellensis voluntatem, hoc EXAMEN THEOLOGICUM in Belgio Excudat, *&c.* Uti latius patet in litteris datis 17. Maii 1672.

Signat

LOYENS.

EXAMEN THEOLOGICUM SUPER REGULIS

Ex *Instructione* Rev. Adm. D. Petri van Buscum ad Tyronem Theologum & hujus ab eodem *Defensione*.

EXAMEN PRIMUM, *Super Regula* 1. & 2.

D. BUSCUMIUS.

1. REgulâ prima. *Tyro Theologus, nè erret, aut seducatur, debet absque præjudiciis indeterminatus, eousq; hærere inter partes Scholasticorum, donec ex ipsis Theologiæ principiis convincatur de veritate.* Principia hæc assignantur Regula 2. quæ est. *Sacra Theologia à duobus tantùm principiis est petenda: Scripturâ scilicet & Traditione.*

2. Ut autem istæ duæ Regulæ commodiùs examinentur, addenda est Regula 8. quæ sic habet: *Ea, quæ semel infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, non sunt amplius in quæstionem vel disputationem revocanda; sed ut fidei positiones, & dogmata, & tamquam certa Theologiæ principia in Cathalogo, aut Volumine conservanda. Illa verò, quæ nondum infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, à Theologis disputari, & probari eousque debent, donec ab Ecclesia definiantur.* Ubi subdit: *Hoc speciale est in Theologia, quod ipsius principia ab Ecclesia infallibili authoritate proponantur, definiantur, determinentur; sic enim Christus Dominus suam sponsam dotavit, ut sit columna veritatis, contra quam portæ inferi numquam prævalerent. Utitur autem Ecclesia infallibili hac sibi à Christo relicta authoritate, tàm in dubiis & quæstionibus fidei defendendis, quàm erroribus & hæresibus anathematizandis, tribus modis. 1. Quandò ipsa in Concilio Generali congregata definit: sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium. Nihil enim interest, an Verbum Dei sit scriptum, an sine scripto traditum. Hoc sensu Magnus Pontifex Gregorius confitebatur, quatuor primis Conciliis Generalibus non minorem deberi honorem, quàm quatuor Evangeliis,* &c. His positis.

AUTHOR

QUÆSTIO I.

3. QVæritur primò. An D. Buscumius per *demonstrata esse de fide*, ibi, juxtà *modum primum* comprehendat *Definita ab Ecclesia in Concilio Generali congregata?*

4. Si affirmet: per ipsum definita ab Ecclesia in Concilio Generali congregata *sunt tamquam certa Theologiæ principia in Cathalogo, aut volumine conservanda*, ut docet Regula 8. Undè hæc à principiis S. Theologiæ malè excludit *Reg.* 2. per particulam *tantùm*, uti infrà videbimus.

5. Si neget, quod non credo: adferre nequit certiorem & infallibiliorem demonstrationem, quâ demonstrentur aliqua, *esse de fide*; quia de *definitionibus Ecclesiæ in Concilio Generali congregatæ* ibidem, ut vidimus, dicit: *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*: Et sic consequenter negare debet, dari demonstrationem, quam *Regula* 8. asserit. *Ea, quæ*, &c.

QUÆSTIO. II.

6. QUæritur secundò. An D. Buscumius Regula 2. per *S. Scripturam & Traditionem* intelligat illas, prout sunt ex Christi ore ab Apostolis expressè acceptæ, aut ab ipsis Apostolis Spiritu Sancto dictante, quasi per manus expressè traditæ, ab Ecclesia infallibili authoritate expressè propositas, definitas, determinatas?

7. Si affirmet, prout affirmare videtur, verbis suprà citatis: *Hoc speciale est in Theologia, quod ipsius principia ab Ecclesia infallibili authoritate proponantur, definiantur, determinentur.* Per *Scripturam & Traditionem* potissimùm intelligit *Scripturam & Traditionem* in aliquo Concilio Generali, v. g. Tridentino *sess.* 4 infallibili authoritate propositam, definitam, determinatam his verbis: *Perspiciensque hanc veritatem & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto Traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt, Orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros, tàm veteris, quàm novi Testamenti, cùm utriusque unus Deus sit author, nec non traditiones ipsas, tùm ad fidem, tum ad mores pertinentes, tamquam vel oretenus à Christo, vel à Spiritu Sancto dictatas, & continuâ successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentiâ suscipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum indicem huic decreto adscribendum censuit*, &c. Hôc autem datô, fallit *ad Regulam* 6. scribens: *Per hoc enim cognoscimus, Scripturam esse Verbum Dei, quod Ecclesia per traditionem instructa sic definit, & declaret*

clarat hos libros à Spiritu Sancto dictante esse conscriptos, itaut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide Divinâ credimus, sit traditio. Quia neque Concilium Generale, quod primò id definivit, fuit per Traditionem ità definitam instructum, neque Traditio ità definita, fuit tale principium, ut patet.

8. Neque dicere potest, fuisse priùs definitam communi Ecclesiæ consensu: tùm quia est *quæstio facti*, in qua ad *Regulam* 7. scribens, etiam Concilio Generali negat infallibilitatem: tùm quia communi de infallibilitate Pontificis, quando solus absque consensu & approbatione aliorum Antistitum aliquid definit, consensui, qui fuit ante Gersonem, & nonnullos alios, etiam ad *Regulam* 8. negat infallibilitatem, uti & ad *Regulam* 7. communi de immaculata conceptione D. Virginis consensui, qui fuit ante D. Thomam.

9. Si neget primam partem, *prout sunt*, &c. per *Scripturam* & *Traditionem* intelligere debet, etiam illas, quæ in expressis virtualiter tantùm & implicitè continentur; & sic ejus Regula 2. *Ex duobus principiis, Scriptura scilicet & Traditione* fallit; quia *principia* debent esse clara & expressa, qualia illæ ut tales non sunt.

10. Si neget secundam partem, *ab Ecclesia*, &c. per *Scripturam* & *Traditionem* intelligere debet nondum ab Ecclesia infallibili authoritate propositas, definitas, determinatas, ac sic *quoad nos* adhuc incertas & dubias, quô datô, ipsius *Regula* 2. supra citata, hunc habet sensum: Sacra Theologia à duobus tantùm principiis est petenda: Scripturâ scilicet & Traditione, nondum ab Ecclesia infallibili authoritate propositis, definitis, & determinatis, quod indubiè non sentit, cum Sacræ Theologiæ principia debeant esse certa & infallibilia, etiam per ipsum, ut patet ex verbis ejus *n.* 1. citatis, & foret erroneum contra Toletanum 1. *Can.* 21. infrà *n.* 17. & Tridentinum *Sess.* 4. *n.* 59. Lirinensem *n.* 83. & Augustinum *n.* 21. 113. 114. commodiùs citatos.

QUÆSTIO III.

11. *Quæritur tertiò.* An si D. Buscumius Regula 2. *Scripturam & Traditionem* intelligat *ab Ecclesia infallibili authoritate expressè propositas, definitas, determinatas*, velit propositionem, definitionem, determinationem, quâ ab Ecclesia infallibili authoritate proponuntur, definiuntur, determinantur, esse *Scripturam & Traditionem* ad quæstionis 2. sensum, *prout sunt ex Christi ore ab Apostolis expressè acceptæ, aut ab ipsis Apostolis Spiritu Sancto dictante, quasi per manus expressè traditæ?*

12. Si affirmet: necesse est, consequenter affirmet, *omnia Conciliorum & Pontificum Decreta, Sanctorum Patrum & antiquorum libros*, contenta obscurè, implicitè, & indeterminatè in *Scriptura & Traditione* explicantia, definientia, determinantia, esse quoad hanc suam *explicationem, definitionem, determinationem* ipsius Christi ore ab Apostolis expressè accepta, aut ab Aposto-

lis, Spiritu Sanĉto diĉtante, quaſi per manus expreſsè tradita, prout affirmare videtur ad *Regulam 6.* ſcribens: *Vndè doĉtrina Conciliorum & Patrum non eſt ipſorum, ſed Apoſtolorum & Chriſti, à quibus illam per traditionem acceperunt*; quia hæc ipſorum doĉtrina in iſta *explicatione*, *definitione*, *determinatione*, quæ ante, tempore Chriſti & Apoſtolorum, à Chriſto & Apoſtolis expreſsè non erat, conſiſtit: hoc autem verum eſſe non poteſt, niſi ex hoc principio, *qui per Vicarum facit, per ſe facere cenſetur.* Sed cum eam neget *ad Regulam* 8. Chriſti Vicario ut tali ſoli, qualis eſt ſolus, definienti, uti Chriſtus ſolus definivit, ipſi non ſervit.

13. Affirmat autem illa quoad ſuam obſcurè, implicitè, & indeterminatè in Scriptura & Traditione contentorum *explicationem*, *definitionem & determinationem* eſſe ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis expreſsè accepta, aut ab Apoſtolis, Spiritu Sanĉtô diĉtante, expreſsè tradita: aut negat?

14. Si priùs: iſta illorum *explicatio*, *definitio*, *& determinatio* obſcurè, implicitè, & indeterminatè in *Scriptura & Traditione* contentorum clara & expreſſa, non eſt clara & expreſſa illorum Conciliorum & Patrum doĉtrina; ſed clara & expreſſa Apoſtolorum & Chriſti, à quibus illam per traditionem claram & expreſſam acceperunt: quia autem fruſtra ſunt *Conciliorum & Pontificum decreta*, fruſtra *Sanĉtorum & antiquorum libri*, pro clara & expreſſa Chriſti & Apoſtolorum doĉtrina, ſequitur, omnes *Conciliorum & Pontificum, Sanĉtorum & antiquorum librorum* de contentis, etiam obſcurè, implicitè, & indeterminatè in *Scriptura & Traditione*, explicationes, definitiones, & determinationes claras & expreſſas eſſe tàm inutiles & fruſtraneas, quàm doĉtrinæ Chriſti & Apoſtolorum claræ & expreſſæ doĉtrinam Conciliorum, &c. claram & expreſſam; ac per conſequens omnia Conciliorum & Pontificum decreta, omneſque Sanĉtorum Patrum & antiquorum libros, utpotè ſolas explicationes, definitiones & determinationes claras, & expreſſas continentes non ſuas, explodi debere ut inutilia & fruſtranea, quod ſoli aſſerunt hæretici manifeſti.

15. Si poſteriùs: accipe reſponſum ſequens, ſimul pro altera parte Reſponſi [illegible] 3. n. 11.

16. Si neget: fateri debet. *Primò*: doĉtrinam Conciliorum & Pontificum quoad obſcurè, implicitè & indeterminatè in Scriptura & Traditione contentorum *expreſsionem*, *explicationem*, *definitionem & determinationem* non eſſe Chriſti & Apoſtolorum, ſed ipſorum ſub infallibili, nè errarent, Spiritûs Sanĉti aſſiſtentia; neque hoc abſque diĉta hæreſi negari poſſe. *Secundò*: Regulam ſuam 2. *Sacra Theologia à duobus tantùm principiis eſt petenda, Scripturâ ſcilicet & Traditione*, quatenùs per particulam *tantùm* à S. Theologiæ *principiis* excludit Conciliorum & Pontificum obſcurè, implicitè & indeterminatè in *Scriptura & Traditione* contentorum *expreſsiones*, *explicationes*, *definitiones*, *& determinationes claras & expreſſas* (cum hæ magis ſint S. Theologiæ *principia*, quàm in *Scriptura & Traditione* obſcurè, implicitè & indeterminatè contenta)

ta) esse hæreticam, haud secùs quàm hanc: *Fides Catholica à duobus tantùm principiis est petenda, Scripturâ scilicet & Traditione; non verò à Conciliorum & Pontificum fidei Decretis & Canonibus Sacris.*

17. Ratio est: quia Concilium 1. Toletanum *Can. 21. in assert. Catholicæ fidei* sic definit: *Si quis dixerit, vel crediderit alias Scripturas* (idem est de *Traditionibus divinis* ex Trid. sess. 4.) *præter eas, quas Catholica Ecclesia recipit, vel in authoritate habendas esse crediderit, vel fuerit veneratus, anathema sit.* Undè meritò in parvo Catechismo Canisii fides definitur: *Donum Dei, ac lumen, quô illustratus homo firmiter assentitur iis, quæ Deus revelavit, & nobis per Ecclesiam* (nota) *credenda proposuit, sive scripta sint, sive non sint*; Ergo addi debet *Ecclesiæ propositio*, tamquam *tertium* a nobis credendorum ac S. Theologiæ *principium.*

18. Nec dicere potest. se à Regula 2. ista non excludere; sed, cum *ad Regulam* 2. expressè scribat. *Peti autem debet traditio ex Conciliorum & Pontificum decretis, & Sanctorum Patrum & antiquorum libris*, se velle *Traditionem* (de qua ibi: *Per* Traditionem *similiter per excellentiam intelligitur* traditio Divina, *quæ est Verbum Dei non scriptum, & continet sub se omne illud, quod Deus revelavit, & de manu ad manum ad nos usque pervenit, absque eo, quod à Spiritu Sancto dictante scriptum sit*) illa in se continere. Quia hoc imprimis est falsum: siquidem illa, prout est *Verbum Dei non scriptum*, fuit Christi ore ab Apostolis clarè & expressè acceptum, aut aliòqui ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus clarè & expressè traditum Verbum Dei scriptum, quod ab illis acceptum firmâ fide tenemus: Conciliorum vero & Pontificum decreta, quoad suam de obscurè, implicitè & indeterminatè in *Scriptura & Traditione ista* contentis *claram expressionem*, fuisse Christi ore ab Apostolis clarè & expressè accepta, aut ab ipsis Apostolis Spiritu Sancto dictante quasi per manus clarè & expressè tradita, ex consequenti hæreticum est, ut supra ostendi *n.* 14 *&* 16.

19. Deindè dicens: *Peti autem debet Traditio ex conciliorum & Pontificum decretis, & sanctorum Patrum & antiquorum libris*: aut vult, hæc esse ipsius Traditionis, de qua ex ipso ante, *principium*, aut *Traditionem* esse horum principium?

20. Si priùs: illa, cum sint, ipsô sic volente, ipsius Traditionis principium, debuissent *Regula* 2. loco Traditionis poni, aut saltèm pro tertio principio assignari: quomodò tamen id dicere possit, non satis apparet, cum ad *Regulam* 6. scribat: *Per hoc enim cognoscimus, Scripturam esse Verbum Dei, quia Ecclesia per Traditionem instructa sic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sanctô dictante esse conscriptos, ità ut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide divinâ credimus, sit Traditio*, utique prior definitione, quâ Ecclesia per illam instructa sic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sanctô dictante esse conscriptos; alioqui falleret, quod addit, *ita ut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide divinâ credimus, sit traditio.* Et erroneam redderet ad hanc quæstionem, *undè habet Ecclesia, quæ nobis credenda proponit*, libelli

Scripturam & Traditionem: è contra verò, cum Tyro Theologus, quem D. Buscumius suâ *Reg*.2. instruit, non sit talis Judex, nec *Scriptura & Traditio* sint ab ipso fide Divina, saltèm ab Ecclesia definita, tenendæ, priusquam à tali Judice proponantur, definiantur, determinentur; non solùm implicita *Scriptura & Traditio* non potest ipsi, absque ista *propositione, definitione, determinatione*, esse *S. Theologiæ principium*; quia hoc debet ipsi esse certum, clarum & expressum, quale ipsi ut sic non sunt: sed nec clara & expressa *Scriptura & Traditio*, sine ista *propositione, definitione, determinatione* sunt fide divinâ ab Ecclesia definita credendæ; quia aliundè ipsi certæ, & fide Divinâ ab Ecclesia definitâ credendæ esse non possunt.

25. Undè fallitur, & omnes contra se præmissas difficultates confirmat D. Buscumius in sua *Defensione pag*. 17. scribens: *Quod si fides nostra ab his duobus tantùm principiis petenda sit, Scripturâ scilicet & Traditionibus, poteritnè S. Theologia, quæ est doctrina fidei, aliundè peti?* Quia non distinguit inter *fidem à Tyrone Theologo fallibili ab istis duobus tantùm principiis petendam* & *fidem à primo omnium post S. Petrum Iudice fidei controversiarum infallibili ab istis duobus tantùm principiis petendam*, quæ valdè distinguenda, ut vidimus. Dixi *primo*; quia posterior etiam debet illam petere à prædecessorum suorum fidei definitionibus; ergò à fortiori Tyro Theologus.

26. Ac proindè ad hanc interrogationem, quam subdit: *Et qui negativum asserit, dicendusnè erit, Pontificiam authoritatem ipsamq; Ecclesiam vilipendere?*

27. Respondeo negativè; Si velit, S. Theologiam à primo omnium post Petrum Judice fidei controversiarum, quem Regula sua instruere non præsumit, ut puto, aliundè peti non posse, quàm à *Scriptura & Traditione*, prout sunt ex Christi ore ab Apostolis expressè acceptæ, aut ab Apostolis Spiritu Sanctô dictante, quasi per manus sive scripto expressè traditæ, cum nec Prædecessores post Petrum habeat, nec Prædecessorum suorum in Cathedra S. Petri fidei definitiones, quas etiam sequi possit, & debeat, ullatenùs præsupponat. Affirmativè autem: Si velit à dicto Tyrone Theologo, quem Regula sua instruere prætendit, aliundè peti non posse, aut non debere, quàm à *Scripturâ & Traditione*, prout sunt ex Christi ore, &c. quia hodiè, multorum saltèm Conciliorum Generalium legitimorum, fidei definitiones præsupponit, quas sequi possit, & debeat.

28. Verum quidem est, quod *Scriptura & Traditio*, prout sunt &c. ut suprà, in se semper sint S. Theologiæ principium infallibile; sed non obindè cuilibet ex illis hoc vel illud implicitè & obscurè contentum per consequentiam deducenti sunt principium infallibile, cum quilibet deducens non habeat infallibilem, nè deducendo erret, Spiritûs Sancti assistentiam sibi promissam, sed solus fidei controversiarum Judex legitimus; ac proindè non Tyro Theologus, nec etiam quivis alius Doctor Eximius: ideoque

Regu-

Regula 2. denegans, quantùm sonat, & apparet ex terminis ab eo ibi explicatis, Tyroni Theologo aliud S. Theologiæ principium, præter *Scripturam & Traditionem*, prout sunt, &c ut supra, ipsum æquiparat isti Judici, facitque, aut facere debet ipsum fidei controversiarum Judicem infallibilem, & negare, alterum earum Judicem infallibilem esse ipsi necessarium, quod est omninò Lutheranum & Calvinisticum: sicque non solùm cum Lutheranis & Calvinistis authoritatem Pontificiam, ipsamque Ecclesiam vilipendit, sed evertit: idemque consequenter dicendum de aliis septem ejus Regulis, uti ex decursu patebit.

29. Nec dicere potest: se per Scripturam & Traditionem non intelligere illam, *prout est ex Christi ore ab Apostolis expressè accepta, aut ab Apostolis Spiritu Sancto dictante quasi per manus sine scripto expressè tradita, sed prout ab Ecclesia infallibili authoritate expresse proposita, definita, determinata.* Quia agit de Traditione, quæ quidem *peti, aut cognosci debeat ex Conciliorum & Pontificum decretis, & SS. Patrum, & antiquorum libris*; sed quæ, *ut primum & originale principium omnium eorum*, etiam S. Scripuræ & istorum decretorum ac librorum, *quæ divinâ fide credimus*, præcedere debeat, ut vidimus *n.* 17. Item de illa, prout est *Verbum Dei* ut tale, sive sine addito *ut Conciliorum, & Pontificum decretis, & SS. Patrum, & antiquorum libris propositum, definitum, determinatum*, ut patet ex ejus *instructione* ad Regulam 2 *per Traditionem similiter per excellentiam intelligitur Traditio Divina, quæ est Verbum Dei non scriptum, & continet sub se* (non dicit suprà se) *quidquid Deus revelavit* &c. *In eo ergo Scriptura & Traditio conveniunt, quod utraque sit Verbum Dei.* Traditioni autem, prout ab Ecclesia infallibili aurhotitate expresse propositæ, definitæ, determinatæ, alterutrum istorum non magis convenit, quam Ecclesiæ propositioni, definitioni determinationi, ut tali. Vide dicta à 14. *ad* 22.

QUÆSTIO V.

30. QUæritur quinto. An D. Buscumius in sua *Defensione pag.* 49. scribens: *Deindè; Petrum Lombardum fuisse quidem Theologiæ Scholasticæ primipilum, sed etiam Theologiam suam collegisse, & ordinasse ex primis Theologiæ principiis, Scripturâ scilicet & Traditione, hoc est ex sententiis desumptis ex Scriptura, Pontificibus, Conciliis & SS. Patribus*: intendat, hôc sensu Regulam 2. & sic proportionaliter de aliis, exponere. *S. Theologia à duobus tantùm principiis petenda est, Scripturâ scilicet & Traditione: hoc est ex sententiis desumptis ex Sriptura, Pontificibus, conciliis & SS. Patribus?*

31. Si affirmet: Per ipsum sententiæ desumptæ ex Pontificibus, Conciliis & Sanctis Patribus sunt *Traditio*, de qua in Regulis suæ *Instructionis ad Tyronem Theologum*: hoc autem falsum videtur ex præmissis à *n.* 16. *ad.* 25. ubi sic *Scripturam & Traditionem* accipit, ut velit esse duo tantùm principia sententiarum Pontificum, Conciliorum, & Sanctorum Patrum, totiusque fidei no-

stræ

ſtræ: principium autem, etiam per ipſum ſuo principiato præſupponitur, uti evidenter ſequitur ex his ejuſdem verbis *Inſtructionis ſuæ* pag. 21. *Per hoc enim cognoſcimus, Scripturam eſſe verbum Dei; quia Eccleſia per Traditionem* (nota non igitur per Pontificum, Conciliorum, & SS. Patrum ſetentias; quia hæ ſunt, quæ per Traditionem inſtruuntur) *Inſtructa ſic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sancto dictante eſſe conſcriptos: itaut primum & originale principium omnium eorum* (ergo & illarum ſententiarum) *quæ fide divinâ credimus, ſit Traditio.*

32. Si neget: Ipſi præmiſſis ſatisfacere incumbit; quibus commodè ſatiſfaceret, ſi Traditionem non explicuiſſet, uti explicuiſſe oſtendimus, aut his verbis, *Scriptura ſcilicet & Traditio,* addidiſſet (cum Tyroni Theologo Regulas præſcriberet) *conformiter Conciliorum & Pontificum fidei decretis*, aut, quod per me coincidit, *Scriptura ſcilicet & Ecclſia Catholicæ Traditio*, juxta illud Vincentii Lyrinenſis in ſuo *adverſus prophanas omnium hæreſeon novationes* libello aureo: *Quod, ſive ego, ſive quis alius vellet exurgentium hæreticorum fraudes deprehendere, laqueoſque vitare, & in fide ſana ſanus atque integer permanere, duplici modo munire fidem ſuam, Domino adjuvante, deberet. Primo ſcilicet divinæ legis authoritate, tùm deinde Eccleſiæ Catholicæ Traditione.* Vide cætera infrà *n.*83.& latiùs *n.* 78. *ad* 86.

QUÆSTIO. VI.

33. QVæritur ſextò. An D. Buſcumius, ortâ inter Doctores controverſiâ: *Vtrum acta ſub nomine Matthiæ, Iacobi Minoris, Andreæ &c. ſint verè Scriptura Sacra, & vera ſit Traditio de illis ut verè Scriptura Sacra,* velit, ut ab Eccleſia infallibili authoritate proponantur, definiantur, determinentur, *propoſitionem, definitionem, determinationem* illius *à duobus tantùm principiis eſſe petendam, Scriptura ſcilicet & Traditione* ad ſenſum *quæſtionis* 2. & 3.

34. Si velit: velle debet, illam ab Eccleſia infallibili authoritate *propoſitionem, definitionem, determinationem,* contineri *Scriptura & Traditione* dicto ibi ſenſu ſumptis, & ex illis tamquam principiis ſuis per bonam conſequentiam deduci, juxta id, quod pro ratione ſuæ Regulæ 2. adfert: *Theologia autem definitur,* doctrina Sacra, quæ ex principiis revelatis deducitur *Principia autem revelata ſunt Scriptura & Traditio; omne enim, quod Deus hominibus revelavit, & ad credendum omnibus propoſuit, continetur Scripturâ & Traditione, & ex illis tamquam principiis ſuis per bonam conſequentiam deducitur Theologia.* Eſt autem eadem ratio de dicta *ab Eccleſia,* infallibili authoritate, *propoſitione, definitione, determinatione,* ſi ut vult, ſit, uti Sacra Theologia, *à duobus tantùm principiis petenda, Scripturâ ſcilicet & Traditione.* Poſſe autem pro allato caſu aſſignari *Scripturam & Traditionem* ſenſu ibi datô ſumptas, ex quibus tamquam principiis ſuis per bonam conſequentiam deducatur dicta *propoſitio, definitio, determinatio,* diffiteor: neque id neceſſe puto, cum ſufficiat,

hanc deduci ex testimoniis Sapientum fundatis in Scripturæ & Traditioni implicitis, & hôc sensu ex *Scriptura & Traditione*. Alioqui plurimæ contingere possent fidei, controversiæ ad quas decidendas judice competenti careret Ecclesia, ut v.g. An concilium Generale tot vel tot Episcopis constare debeat, ut sit legitimum? An si Summus Pontifex velit in Concilio Generali aliquam fidei controversiam definire, debeat potiùs sequi partem seniorum minorem, quam juniorum majorem? An in æqualitate suffragiorum, suo in altera parte comprehenso, pro sua parte decidere possit? An contritio remissa ex charitate remissa peccatum mortale extra Sacramentum remittat, sit illa, quam tridentinum *sess.* 14. *cap.* 4. vocat *charitate perfectam*? & sic de plurimis aliis, quod valdè absurdum foret, & contra Scripturam 1. *ad Timoth.* 3. ubi Ecclesia Dei dicitur: *Columna & firmamentum veritatis.*

35. Sed maximè: quia D. Buscumius ad *Regulam* 8. scribens: *Tertio modo utitur Ecclesia sua infallibilitate quandò communi consensu approbat Pontificum decreta, definitiones, decisiones in materia fidei: Item in generali approbat Traditionem contineri in libris & sensis Sanctorum Patrum, & in particulari in Symbolo Athanasii contineri fidem Sanctissimæ Trinitatis, & in libris S. Augustini Traditionem de gratia & prædestinatione*, aliter probare non potest, istam communi sensu approbationem in se vel objecto contineri Scripturâ vel approbatione, quàm consensum illum deducendo ex testimoniis sapientum fundatis in *Scriptura & Traditioni* implicitis, in quibus, nec communis ille consensus, nec ista sapientum testimonia, præcisa à consensu Concilii Generalis legitimi, aut Summi Pontificis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate definientis, habent sibi promissam infallibilem Spiritûs sancti assistentiam, aut fidei ab Ecclesia propositæ, definitæ, determinatæ infallibilitatem, quam habent Conciliorum Generalium legitimorum, aut Pontificum tales fidei propositiones, definitiones, determinationes ante dictam communi consensu à se distincto approbationem, uti *Exam.* 4. & 5. probabimus.

36. Si nolit, prout ex statim præmissis nolle debet: falsa est Regula 2. eò quòd per ly *tantùm* à S. Theologiæ principiis excludat Ecclesiæ infallibili authoritate *definitiones*, non necessariò petendas à *Scriptura & Traditione* ipsius sensu sumptis.

QUÆSTIO. VII.

37. QVæritur *septimò*. An omnis Tyro Theologus, & sic illiterati quicumque, juvenes & senes, *nè errent, aut seducantur, debeant absque præjudicio indeterminati eousque hærere inter partes Scholasticorum, donec veritas ex Scriptura & Traditione* ad sensum *quæstionis* 2 *n.* 3. *tamquam principiis per bonam consequentiam deducatur, & de sic deducta convincatur?*

38. Si affirmet: casu quô, una pars Scholasticorum cum Lutheranis &

Calvi-

Calvinistis doceat, *Concilium Generale in sua fidei propositione, definitione, determinatione errare posse: quia Summus Pontifex, ratione cujus illud esse deberet infallibile, in sua* per se *fidei propositione, definitione errare potest.* Altera verò cum Orthodoxis communiter: *Concilium Generale in sua fidei propositione, definitione, determinatione errare non potest; quia Summus Pontifex, qui illi per se, aut suos, præsidet, & consentit, in sua per se fidei propositione, definitione, determinatione errare non potest.* Non solùm Tyrones Theologi, & quicumque juvenes & senes illiterati, sed & quique Doctores Eximii, *debebunt absque præjudiciis partis* docentis secundum, *indeterminati eousque hærere, donec veritas ex Scriptura & Traditione*, sensu datô sumptis, *tanquam principiis per bonam consequentiam deducatur, & isti de sic deducta convincantur veritate*, quidquid Ecclesia in Concilio Generali congregata *secundum* tamquam fidei proponat, definiat, determinet, nisi Ecclesia hujus dogmatis, *Summus Pontifex in sua* per se *fidei propositione, definitione, determinatione errare non potest*, veritatem *ex Scriptura & Traditione*, sensu dictô sumptis, *tamquam principiis per bonam consequentiam deducat, & isti de sic deducta convincantur veritate*, juxta Regulam 1. & 2. in ea comprehensam. Sed in hoc.

39. Consentit, aut dissentit D. Buscumius? Si consentiat, & dicat, prout dicit ad Regulam 8. *Alii addunt quartum modum infallibilitatis Ecclesiæ, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit: sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices & Doctores, & contrarium senserunt Patres Concilii Basileënsis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis suis* (putà ex Scriptura & Traditione per bonam consequentiam, ut vidimus *n.* 34.) *eruendum præteribimus, hic solùm asserentes ea, quæ certa sunt, & extra omnem controversiam*: sentire debet, non solùm Tyrones Theologos, & quoscumque juvenes & senes illiteratos, sed & quoscumque Doctores Eximios, debere, absque præjudiciis partis docentis *secundum*, indeterminatos eousque hærere, donec veritas hujus, *Concilium Generale in sua fidei propositione, definitione, determinatione errare non potest, licet Summus Pontifex in sua* per se *fidei propositione, definitione, determinatione errare possit, ex Scriptura & Traditione*, sensu dicto sumptis, *tamquam principiis per bonam consequentiam deducatur, & isti de sic deducta veritate convincantur*: Quæ cum nullatenùs indè possit deduci, & ipsi de sic deducta convinci, uti patebit *Examine* 3. *n.* 111. *ad* 117. sequitur indè & *Regula* 1. istos omnes, imò & totam Ecclesiam, ne errent, aut seducantur, debere omnia Concilia Generalia habere dubia, & de errore suspecta; quia illud haberi debet tale, in quo quis *debet indeterminatus hærere, donec* &c. quod ibi asseritur, sequela autem est evidenter hæretica. Si dissentiat: *Regula* 1. *&* 2. in ea comprehensæ dissentit, ut sequitur ex præmissis.

40. Si neget id, quod *n.* 37. quæritur: Regula 1. & 2. in ea comprehensa, fallit, saltèm in casibus *n.* 34. allatis, & consequenter sufficit, accedere Concilii Generalis, aut Summi Pontificis, modò ibi dictô, sub infallibili Spiritûs Sancti, nè erret, assistentia, *propositionem, definitionem, determinatio-*

 nem,

nem, quæ ſit tertium principium, ex quo S. Theologia peti quoque poſſit: & obindè omnis Tyro Theologus, & ſic illiterati quicumque, juvenes & ſenes, imò & Eximii Doctores, Epiſcopi & alii Prælati, nè errent, aut ſeducantur, hærere non debent, abſque præjudiciis indeterminati, inter partes Scholaſticorum, donec veritas ex Scriptura & Traditione, ſenſu allatô (quod prætendit *Regula* 2.) & ſic deducta veritate convincantur (quod etiam prætendit *Regula* 1.) cum illis ſufficere debeat tertium iſtud S. Theologiæ principium.

Fallit autem D. Buſcumius, & multùm fallitur non diſtinguens ex una parte, inter deductum ex Scriptura & Traditione per ſyllogiſmum legitimum, aut bonam conſequentiam, ut v.g. *Declina à malo: atqui furtum eſt malum: ergo declina à furto*: & ex altera, determinatum ſuper *Scriptura & Traditione*, per ſe injuſtè & religiosè derivandis indeterminata, ut v.g *omne malum eſt puniendum, atqui furtum grave eſt malum: ergò puniendum pœna ſuſpendii.*

D. Buſcumius prætendit *primum* dumtaxat, aut etiam *ſecundum*? Si prius: reddit omnes pœnè leges Civiles & Canonicas diſputabiles, incertas & dubias juxta *Regulam* 1. *&* 6. donec Tyro convincatur de ſic deducta, veritate, & per ipſum tales eſſe debent, omnes Eccleſiæ & Imperatorum determinationes juris naturalis & divini, Scripturæ & Traditionis, quod eſt penè totum Corpûs Juris Canonici & Civilis evertere, ac omnium Conciliorum Generalium & Pontificum ex Cathedra declarationes. Si poſterius: manifeſtum eſt, quod hæ *determinationes* non ſint Scriptura & Traditio ad ſenſum, quo utramque explicat, uti hucuſque vidimus, ac ſic illud prius ex ejus Doctrina clarè ſequitur, quod execrabile videtur.

41. Adde: quocumque ex dictis ſenſu D. Buſcumius intelligat ſuam Regulam 1. *n.* 1. relatam, debere profiteri, omnes Confeſſarios *debere abſque præjudiciis indeterminatos, eouſque hærere inter partes Scholaſticorum*, docentium eſſe mortale, & docentium non eſſe mortale, *donec ex Theologiæ principiis* (duobus tantùm Scripturâ & Traditione) *convincantur de veritate* alterius partis, & ſic, aut rariſſimè abſolvere, aut ferè ſemper abſolvere mortalia ut dubia; quia pro utraque parte communiter reperiuntur Scholaſtici. Imo ex eo, quod ad Regulam 7. ait: *Hoc demonſtratur, non eſſe de fide, aut fide divina credendas Canonizationes Sanctorum: Item deciſiones & definitiones Eccleſiæ, etiam in Concilio Generali, de quæſtionibus facti, defectu Scripturæ & Traditionis.* Sequitur per ipſum, *demonſtrari, peccata mortalia non eſſe mortalia*, niſi ex *Scriptura & Traditione convincantur eſſe mortalia*, quod ſummâs ingerit laxitates, & vitæ libertinæ viam aperit latiſſimam.

QUÆSTIO. VIII.

42. Quæritur *octavò*. An D. Buſcumius agnoſcat fidei controverſiarum, vivum & animatum Judicem, ità à *Sriptura & Traditione* diſtinctum, ut ejus pro alterutra earum parte *propoſitio, deſinitio, determinatio,*

tam

tam certa &infallibilis, quàm ipsum Evangelium, non debeat *per bonam consequentiam ex Scriptura & Traditione*, sensu *q.* 2. & 3 allato sumptis, *deduci*, sed sufficiat esse Concilii Generalis legitimi, modô, *n.* 34. dictô, sub infallibili nè erret, Spiritus sancti assistentia?

43 Si agnoscat, ut debet ex præmissis *q.* 3. illa *propositio*, *definitio*, *determinatio*, est *tertium* S. Theologiæ *principium*, & sic per ipsum falsa esse debet & hæretica, non solùm *Regula* 2. quæ per particulam *tantùm* illud excludit, sed & *Regula* 1. quæ *Regulam* 2. involvit.

44 Si non agnoscat, & neget, quod non credo: negat, alium esse, præter *Scripturam & Traditionem*, dictô sensu sumptis, fidei Controversiarum Judicem vivum & animatum, cujus *propositio*, *definitio*, *determinatio* sit tàm certa & infallibilis, quàm Evangelium, si illam *ex Scriptura & Traditione*, istô sensu sumptis, *per bonam consequentiam non deducat*, sed ex Sapientum testimoniis, fundatis in Scripturæ & Traditioni implicitis, modô dicto *n.* 34. sub infallibili, nè erret, Spiritûs sancti assistentia: quod ex parte est Lutheranum & Calvinianum, aperitque portam ad omnis generis hæreses, dicentibus, se obindè non *convinci de veritate* deducta *ex ipsis Theologiæ principiis*, juxta Regulam 1. *duobus tantùm*, *Scripturâ scilicet & Traditione*, sensu datô sumptis, juxta Regulam 2. secundùm quam dicta *propositio*, *definitio*, *determinatio*, uti Sacra Theologia, *ex duobus tantùm principiis petenda est*, *Scriptura scilicet & Traditione*, sensu istô sumptis; & addentibus, se alioquì, illâ non obstante, *debere indeterminatos*, juxta Regulam 1. *eousque hærere*, *donec ex ipsis principiis duobus tantùm*, *Scripturâ & Traditione*, sensu datô sumptis, *convincantur de veritate*, sive quod talis *definitio* sit *per bonam consequentiam deducta ex istis duobus tantùm Principiis.*

45. Quia verò ipsa etiam Concilia Generalia hujus consequentiæ bonitatem probant rarissimè, cuique, negando bonitatem consequentiæ, liberum erit hærere indeterminatum, imò debebit juxta *Regulam* 1. super veritate omnium Conciliorum Generalium, & per interim illa omnia tamquam dubia præterire (prout obindè D. Buscumius debet præterire modum Ecclesiæ infallibilem, de quo *n.* 34. donec bonitatem consequentiæ *ex duobus tantùm principiis*, *Scripturâ scilicet & Traditione*, sensu datô sumptis, efficaciter probasse convincant, & ipse priùs negans de illa convincatur. *infrà.* Vide Lirinensem *n.* 59. & August. ac D. Thomàm *n.* 113. *ad* 117.

QUÆSTIO IX.

46. QVæritur nonò. An D. Buscumius profiteatur, omnes præfati judicis in controversiis fidei propositiones, definitiones, determinationes ex Sapientum testimoniis modo dicto *n.* 34. sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ factas, debere efficaciter probari, aut convincere, esse *ex duobus tantùm principiis*, *Scripturâ scilicet & Traditione*, sensu suprà

dicto

dictô sumptis, *petitas*, & *ex illis per bonam consequentiam deductas*, aut alioqui esse dubiæ & incertæ fidei?

47. Si profiteatur: profiteri debet, omnes Conciliorum Generalium in controversiis fidei *propositiones, definitiones, determinationes*, efficaciter non probatas, aut non convincentes, esse *ex duobus tantùm principiis, Scripturâ scilicet & Traditione*, sensu suprà dictô sumptis, *petitas*, & *ex illis per bonam consequentiam deductas*, esse dubiæ & incertæ fidei, quod est hæreticum, cum indubitatæ & certæ sint hoc ipsô, quod sunt Concilii Generalis ex Sapientum testimoniis modô dicto *n.* 34. sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ.

48. Ipse quidem non plus requirere videtur ad *Regulam* 8. scribens: *Utitur autem Ecclesia infallibili sibi à Christo relictâ authoritate, tàm in dubiis, & quæstionibus fidei definiendis, quàm erroribus & hæresibus anathematizandis, tribus modis. Primo, quandò ipsa in Concilio Generali congregata definit: sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium.* Sed cum ratione, quàm immediatè subdit, *nihil enim interest, an Verbum Dei sit scriptum, an sine scripto traditum* ad sensum q. 2. & 3. insinuet (alioqui impertinens foret) Definitiones illas debere, esse *Verbum Dei scriptum, aut sine scripto traditum* ad sensum *q.* 2. *&* 3. hôc ipsô plus requirit; sed malè, ut vidimus *q.* 2. *&* 3. Vide insuper infrà *n.* 71. 100. 107. *ad* 113.

49. Neque hoc facilè probabit, nisi quod præmissum est, profiteatur, aut excusabit sufficienter, dicens: se solùm velle illas debere, esse ex *Verbo Dei scripto, aut sine scripto tradito per bonam consequentiam deductas*; ut patet ex præmissis *q.* 7. & alioqui sequeretur illas, quæ non essent ex *Verbo Dei scripto, aut sine scripto* tradito, ad sensum *q.* 2. *&* 3. sumptis, *per bonam consequentiam deductæ*, esse dubiæ & incertæ fidei, licèt forent ab Ecclesia in Concilio Generali congregata, ex doctrina & consensione Sanctorum Patrum, sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ; quod rationi evidenter repugnat, nullus umquam Orthodoxorum somniavit, infallibilem, nè erretur, Spiritûs Sancti assistentiam esse dubiæ & incertæ fidei adstruit, & viam aperit ad omnes Conciliorum Generalium *Definitiones*, quæ ex Verbo Dei scripto, aut sine scripto tradito, ad sensum *q.* 2. *&* 3. non sunt quoad nos *per bonam consequentiam deductæ*, rejiciendum: neque satis reconciliari potest, cum iis, quæ docet infrà *n.* 178.

Tu tamen nota, D. Buscumium doctrinæ suæ *n.* 2. supra; *illa verò, quæ nondum infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, à Theologis disputari, eousque debent, donec ab Ecclesia definiantur*, subaudire, *ex Scripturâ & Traditione tamquam principiis*, de quibus *q.* 2. 3. *& seq.* satis: ac sic velle, hæresim Jansenianam debere à Theologis disputari & probari, donec ab Ecclesia ex illis definiatur, & de sic definita convincantur, quod evidenter dictam viam aperit, & suam istius hæresis damnationem, de qua infrà *n.* 163. esse fraudulentam evincit; præsertim cum neget Pontificis definitioni extra Concilium Generale infallibilitatem, ut vidimus *n.* 39. & etiam Conciliis Generalibus in

quæ-

quæstionibus facti, de quibus *n.* 129. ita ut tollat omne, contra dictam hæresis Jansenianæ à Theologis disputationem & probationem, Ecclesiæ remedium, & sic consequenter de cujusque Doctoris hæresi.

EXAMEN II.

Super Regula 3. *&* 4.

D. BUSCUMIUS.

50. REgula 3. *Ad normam Scripturæ & Traditionis omnia Scholasticorum scripta, & verba, & sensus expendenda sunt, eorumque auctoritas ex illis petenda est.*

51. Addit rationem: *Ratio est; quia jam nihil est de fide, aut fieri potest, quod ab initio de fide non fuit; Christus enim Dominus cum Apostolis suis totum Evangelium, & quidquid à nobis credi voluit, promulgavit. Vndè quemadmodum Concilia, Pontifices, & SS. Patres non introduxerunt novos articulos fidei, sed ea solùm, definiendo, declaraverunt esse de fide, quæ per traditionem ut fidei receperant; ità nulla agnosci potest, aut debet auctoritas in Scholasticis, aut ad determinandam doctrinam fidei, aut ad eam explicandam, nisi ad normam Scripturæ & Traditionis. Sola hæc eorum vera authoritas est, ea posteris tradere, quæ à Majoribus acceperunt, quia immobilis fidei veritas declivio temporis, non augetur, nec minuitur, sed integra perseverat.*

52. Regula 4. *Præ cæteris illæ voces & expressiones assumendæ, quæ in Scriptura & in Traditione sunt in usu,*

53. Addit pro ratione: *Ratio est; quia voces illæ, & expressiones à Spiritu Sancto loquente sunt electæ ad mysteria fidei, & sensum Scripturæ, & Traditionis explicanda, & promulganda; ipsi quoque Apostoli, & SS. Patres plusquam per decem sæcula illis usi sunt, tàm ad infideles convertendos, ad fideles instruendos, ad Clerum illuminandum, quàm ad hæreticos & errantes damnandos & revocandos.*

54. *Igitur planè temerarium videtur, & periculosum est, ab antiquis illis primitivæ Ecclesiæ vocibus, & expressionibus recedere, & in earum locum superinducere paganos humanæ Philosophiæ terminos, modosque Aristotelicos.*

55. *Hoc experientia evidens facit, quod ab illo tempore, quo Theologi Aristotelismis uti cœperunt, & relictô antiquitatis tramite modum Scholasticum induxerunt, quod, inquam, rariores conversi sint infideles, inter fideles crassa increvit, non satis deploranda, ubique ignorantia, Clerus vaniloquus, & inani argumentandi methodo tumidus, à veritate auditum populi avertit, ad fabulas aniles convertit; undè insultant modò hæretici Catholicis, & audaciores redditi ex confusione nostra, & ab ipsis Scholasticorum scriptis scandalizati, nequitiæ seu pertinaciæ suæ incrementum capiunt: olim Ecclesiæ Magistri verbo sano & irreprehensibili, desumpto ex Scriptura & Traditione,*

tione, os occludebant Ecclesiæ adversariis; verùm qui modò se Magistros dicunt, & ob supremos in Theologia Scholastica gradus se omni exceptione majores autumant, suis distinctionibus, & formalitatum vocibus, & vocum subtilitatibus, vix intelligibiles facti sunt, itaut tàm impossibile sit, ut ipsi hæreticos à suis erroribus revocent, quàm ipsi se mutuò à propriis placitis revocare non possunt.

AUTHOR.

QUÆSTIO I.

56. QVæritur primò. An D. Buscumius Regula 3. ly *Scripturæ & Traditionis* non intelligat ad sensum *q.* 2. *&* 3 *n.* 6. *&* 11. Vide *ibid.* & n. 13. ad 30. dicta; non enim consequentiæ ratio aliud suadet.

QUÆSTIO. II.

57. QVæritur secundò: An D. Buscumius dicens: *jam nihil est de fide, aut fieri potest, quod ab initio de fide non fuit,* loquatur de fide *expressa, proposita, definita, determinata* per Ecclesiam, sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ: an de fide *nondum expressa, proposita, definita, determinata* per Ecclesiam, sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ?

58. Si priùs: sensus est, *jam ex omnibus Sacris præteritorum Generalium Conciliorum Canonibus nihil est de fide expressa, proposita, definita, determinata per illa sub infallibili Spiritûs Sancti assistentiâ, aut fieri potest, quod ab initio de fide expressa, proposita, definita, determinata per Ecclesiam sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ non fuit.* Ille autem sensus est tam indubiè hæreticus, quàm omnes dictos Sacros Canones *nihil exprimere, proponere, definire, determinare de fide*, quod ante illa, sive ab initio, *expressum, propositum, definitum determinatum* sub infallibili, nè erraretur, Spiritûs Sancti assistentiâ *non fuit*: ipse tamen aliud sentit, *Regula* 8. dicens: *ea, quæ semel infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, non sunt amplius in quæstionem aut disputationem revocanda, sed ut fidei positiones & dogmata, & tamquam certa Theologiæ principia in Cathalogo, aut volumine conservanda.* Ubi *demonstratum de fide*, idem sonat ac *demonstrata fides*, quam vocat *fidei propositionem*; demonstrata autem fides, idem est, quod *expressa, proposita, definita, demonstrata per Concilium Generale*, juxta *modum primum* ipsius ibidem, *sub infallibili, nè erret, Spiritûs sancti assistentiâ.*

59. Si posteriùs: sensus est, *jam ex omnibus Sacris præteritorum Generalium Conciliorum Canonibus nihil est de fide nondum expressa, proposita, definita, determinata per Ecclesiam sub infallibili, nè erret, Spiritûs sancti assistentiâ, aut fieri potest, quod ab initio de fide nondum expressa, proposita, definita, determinata per Ecclesiam sub infallibili, nè erraret, Spiritûs sancti assistentiâ, non fuit.* Transeat, quid

quid indè, nisi hic Regulæ 3. sensus. *Ad normam Scripturæ & Traditionis nondum expressa, proposita, definita, determinata per Ecclesiam sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ, omnia Scholasticorum scripta, & verba, & sensus exprimenda sunt, eorumque authoritas ex illis petenda est*, qui est contra Tridentinum *sess.* 4. *decreto de Edit, & usu S lib.* ubi sic: *Prætereà ad coërcenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, Sacram doctrinam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam Sacram interpretari audeat; etiamsi hujusmodi interpretationes nullô unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per ordinarios declarentur, & pœnis à jure statutis puniantur.* Et contra Ecclesiæ Catholicæ universitatis & antiquitatis consensionem: *Quis umquam*, inquit, Vincentius Lirinensis in aureo suo *adversus prophanas omnium hæreseon novationes* libello, *hæreses instituit, nisi, qui se prius ab Ecclesiæ Catholicæ universitatis & antiquitatis consensione discreverit*

QUÆSTIO. III.

60 Quæritur tertiò. An D. Buscumii horum verborum, *Christus enim Dominus cum Apostolis suis totum Evangelium, & quidquid à nobis credi voluit, promulgavit*, sit sensus. 1. *Christus enim Dominus cum Apostolis suis totum Evangelium & quidquid fide explicitâ, propositâ, definitâ, determinatâ, à nobis credi voluit, promulgavit.* 2. *Quidquid ab aliquo Concilio Generali sub infallibili, nè erret, Spiritûs sancti assistentiâ explicatum, propositum, definitum, determinatum, à nobis credi voluit, explicitè & formaliter promulgavit* 3. *Quidquid in Scriptura & Traditione, & Generalibus Conciliis explicitè vel implicitè contentum à nobis credi voluit, explicitè vel implicitè promulgavit.* 4. *Quidquid in Scriptura, Traditione, & generalibus Conciliis contentum à nobis credi voluit quoad substantiam, promulgavit quoad substantiam.* 5. *Quidquid Scripturæ, Traditionis & Conciliorum Generalium ab Ecclesia sub infallibili, nè erret, Spiritûs sancti assistentiâ explicatum, propositum, definitum, determinatum à nobis credi voluit quoad explicationem, propositionem, definitionem, determinationem, quoad hanc promulgavit?*

61. Si *primum*: Aut Christus à nobis credi non voluit, quidquid à Conciliis Generalibus de fide *explicatum, propositum, definitum, determinatum* specialius, quàm in Scriptura, aut Traditione expressè & formaliter contineatur; aut illud omne *expressè & formaliter promulgavit*: quorum utrumque esse erroneum, omnes Orthodoxi fatentur.

62. Si *secundum*: Cuique legenti *Sacram Scripturam*, de qua Tridentinum *sess.* 4. & Concilia, Pontificum decreta, SS. Patrum & antiquorum libros, priora Tridentino, à quibus petendam esse Traditionem, scribit ad *Regulam* 7. ad oculum patebit, quod, quidquid à Tridentino, & sic de aliis Con-

ciliis

ciliis Generalibus, est de fide *explicatum*, *propositum*, *definitum* &c. Christus in Scriptura, aut Traditione, expresse & formaliter non promulgarit.

63 Si *tertium*:fateor;sed per hoc falsificatur Regula ipsius 2. Quia Scriptura & Traditio implicita ut talis non potest esse S. Theologiæ *principium*. Item & Regula 3. quia ut talis non potest esse *norma*, &c. Vide dicta *n*. 7.

64. Si *quartum* fateor, quod Christus id omne, *quod a nobis credi voluit quoad substantiam*, promulgarit *quoad substantiam*, eâ ratione, quâ S. Thomas 2. 2.*q*. 1.*art*. 7.*in corpore* scribit:*Sic ergo dicendum est,quod quantum ad substantiam articulorum fidei non est factum eorum augmentum per temporum successionem; quia quæcumque posteriores crediderunt, continebantur in fide præcedentium Patrum, licèt implicitè. Sed quantum ad explicationem crevit numerus articulorum; quia quædam explicitè cognita sunt à posterioribus,quæ à prioribus non cognoscebantur explicitè.*

Aut D. Buscumius vult,Christum articulos accrescentes *quoad explicationem*, expressè & formaliter *quoad explicationem* promulgasse,aut non vult? Si priùs:jam refutatum est. Si posterius:distinguere debuisset, nè omnium Conciliorum Generalium fidei articulorum *explicationes & definitiones* explosionis periculo exponeret:ex quo,& præmissis aliis distinctionibus,satis videre potest,quàm vanè effutiverit ad Regulam 4. *Qui modò se Magistros dicunt,& ob supremos in Theologia Scholastica gradus se omni exceptione majores autumant, suis distinctionibus,& formalitatum vocibus,& vocum subtilitatibus* (numquid & isti s D. Thomas ibi?) *vix intelligibiles facti sunt*. Quid dicent omnes (egit indefinitè, non de *Pseudotheologis*, contra quos priùs ob aliam rationem egerat *Regul*. 3, ideoq;effugium hoc,quod in sua *Defensione pag*. 3.prætendit,sibi clausit!) Doctores Eximii Parisienses, Salmanticenses, Lovanienses, & alii? Numquid confusio errorem parit, distinctio veritatem aperit? Numquid tota primitiva Ecclesia,omnes Sancti Patres,& Concilia,in sensu confuso,etiam *S. Scripturæ & Traditionum*, falsum à vero, & econtrà, distinguunt? Numquid videt D. Buscumius, Scholasticorum explosas distinctiones servire, ut infidelium & hæreticorum occultentur errores? Numquid fortè dicet, me meis contra se distinctionibus vix intelligibilem factum? Videbimus.

65. Si *quintum*: ad solam pœnam libri ipsum provoco; legat omnia Biblia pro *Scriptura*, & omnia Concilia ac Pontificum decreta, SS. Patrum & antiquorum libros pro *Traditione*,de qua *ad Regulam* 2.ait: *peti autem debet Traditio ex Conciliorum & Pontificum decretis, & SS. Patrum,& antiquorum libris*: ipsi evidentissimè constabit, prout indubiè ipsi constat, Concilii Tridentini (& sic de Conciliis Generalibus aliis proportionaliter) fidei *explicationes, definitiones* &c. *quoad se* à Christo non esse promulgatas.

66. Quid indè, inquiet? Respondeo: Regulam istam, nisi aliter explicetur, & termini magis distinguantur, attentis aliis annexis Regulis, esse plenam periculis, ne scilicet eludantur Conciliorum Generalium fidei *explicationes, & definitiones*, quasi Christus illas à nobis credi non voluerit.

QVÆS-

QUÆSTIO. IV.

67. Quæritur quartò: An rationis, quam D. Buscumius Regulæ 3. subdit: *quia jam nihil est de fide, aut fieri potest, quod ab initio de fide non fuit*, sit hic sensus: *post omnia Concilia Generalia nihil est de fide explicata & definita, aut per illa fieri potest de fide*, &c. *quod, ante illa omnia, de fide ut sic non fuit?*

68. Si affirmet: affirmare debet consequenter, omnia Concilia Generalia, omniumque Conciliorum Generalium fidei *definitiones*, fuisse antequam essent; quia hæ ut Conciliorum Generalium fidei *definitiones*, de quibus *ad Regulam* 8. scribit, *sunt enim definitiones Conciliorum adeo certa & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, non fuerunt ante omnia Concilia Generalia; & sicut ante hæc omnia non fuerunt, ità ante illa de fide explicita & definita non fuerunt, nisi, ante omnia Concilia Generalia, & fidei definitiones ut Conciliorum Generalium, fuerint, priusquam essent, quod pugnat in terminis.

69. Si neget: ergo per ipsum, *post omnia Concilia Generalia aliquid est de fide explicita & definita, aut per illa potest fieri de fide ut sic, quod, ante illa omnia, de fide ut sic non fuit*; quia *nihil esse* &c. quod negat, & *aliquid esse*, &c. sunt contradictoria, quæ non possunt esse simul vera, etiam juxta antiquitatis tramitem; nè me, quod *Aristotelismis utar, relictô antiquitatis tramite*, uti modernos Scholasticos *ad Regulam* 4. arguat.

QUÆSTIO V.

70. Quæritur quintò. An D. Buscumius sentiat, Conciliorum Generalium de fide factas *explicationes & definitiones* esse de fide tantum ut *Scripturam & Traditionem* ad sensum *q.2. Exam.1.n.6.* An sentiat, illas ut illorum per se habere fidei explicatæ & definitæ veritatem, quam per se non habent *Scriptura & Traditio* ut tales?

71. Si primum affirmet: per ipsum, Conciliorum Generalium ut Conciliorum Generalium *definitiones* non sunt de fide, nisi velit Concilia Generalia ut talia esse *Scripturam & Traditionem* ut talem, & tantùm; ac proindè in Ecclesia Christi non esse infallibilem Controversiarum fidei Judicem animatum, quem soli negant hæretici: affirmare autem, *definitiones* Conciliorum Generalium ut talium non esse de fide, est evidenter hæreticum, & oppositum ipsius doctrinæ, quã ad *Regulam* 8. Catholicè dicit: *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certa & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, nisi id hôc solô sensu intelligat, *sunt enim definitiones Conciliorum, tantùm ut Scriptura & Traditio, adeò certa & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, quod equidem esse hæreticum, dixi: nec ab eo satis procul

recedit, dum isti doctrinæ, *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, immedeatè pro probatione addit, *nihil enim interest, an Verbum Dei sit scriptum, an sine scripto traditum*, quô velle videtur, illas esse tantùm *Verbum Dei sine scripto traditum*, attentâ particulâ *tantùm* Regula 2. *S. Theologia à duobus tantùm principiis est petenda: Scriptura scilicet & Traditione*, pro qua vide *Examen* 1.

72. Si verò secundum affirmet: non solùm evidenter fallit, & hæretica est ipsius *Regula* 2. statim citata; sed & ratio, quam subdit ad Regulam 3. *quia jam nihil est de fide, aut fieri potest, quod ante* illa omnia de *fide non fuit*. Vide *q*. 2. & 3. hîc suprà. Et attende, indè sequi, definitiones Conciliorum Generalium non esse infallibiliores Scholasticorum Definitionibus consonis, in quo est error communis penè omnibus D. Buscumii Regulis.

QVÆSTIO. VI.

73. QVæritur *sextò*. An D. Buscumius ut veram admittat hanc doctrinam D. Thomæ 2. 2 *q*. 1. *art*. 7. in corp. *Sic ergò dicendum est, quod quantum ad substantiam articulorum fidei non est factum eorum augmentum per temporum successionem; quia quæcumque posteriores crediderunt, continebantur in fide præcedentium Patrum, licèt implicitè. Sed quantum ad explicationem crevit numerus articulorum; quia quædam explicitè cognita sunt à posterioribus, quæ à prioribus non cognoscebantur explicitè. Vndè Dominus Moysi dicit* Exod. 6. *Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, & nomen meum Adonai non indicavi eis.* Et David dicit: *super senes intellexi.* Et Apostolus dicit ad Ephes. 3 *In aliis generationibus non est agnitum mysterium Christi, sicut nunc revelatum est Sanctis Apostolis ejus, & Prophetis?*

74. Si ut veram admittat: cur ex ratione Regulæ 4. inferens: *Vndè quemadmodùm Concilia, Pontifices, & SS. Patres non introduxerunt novos articulos fidei, sed ea solùm, definiendo, declaraverunt, esse de fide, quæ per Traditionem ut fidei acceperant*, non distinguit secundùm allatam D. Thomæ doctrinam? *Concilia, Pontifices, & SS. Patres non introduxerunt novos articulos fidei quoad substantiam, sed solùm quoad explicationem, definitionem*, &c. *explicando, definiendo*, &c. *esse de fide, quæ per traditionem ut fidei implicitæ acceperant*, nisi fortè, nè aliquam, præter Scripturam & Traditionem, agnoscat *definitionum* infallibilitatem: alioqui vidisset necessitatem Regulæ suæ 3. *Ad normam Scripturæ & Traditionis* addendi *conformiter Conciliorum Generalium & Pontificum fidei explicationibus, definitionibus*, &c. de quo iterum *q*. 7. uti & in Regula 2. *S. Theologia à duobus tantùm principiis est petenda, Scripturâ scilicet & Traditione* omittendi particulas *duobus tantùm*, atque addendi in fine, *& Conciliorum Generalium fidei explicationibus, definitionibus*, &c. ut vitaret prætactas contra illam difficultates. Sed maluit Scholasticorum explodere distinctiones, contra quas per *Regulam* 4. se remedium præstare prætendit, aiens: *Hæc Regula suppeditat remedium tollendi in Scholis Theologicis*

logicis quæstiones de nomine, æquivocationes, distinctiones &c, contra quod commodiùs *q. 7.*

75. Si ut veram non admittat: à Conciliorum Generalium fidei *explicationibus, definitonibus* &c. *de fide* novam fidei explicationem, definitionem &c. & sic novos fidei articulos, *quoad explicationem, definitionem*, rejicit, ac per consequens cum *Scholasticorum distinctionibus* totam fidem ut Conciliorum Generalium explodit, quod indubiè est apud omnes Orthodoxos hæreticum.

76. Numquid fortè vult suæ, non sine periculo indistinctæ, similitudinis alteram partem: *ita nulla agnosci potest, aut debet authoritas in Scholasticis, aut ad determinandam doctrinam fidei, aut ad eam explicandam, nisi ad normam Scripturæ & Traditionis*, sensu quô hanc sumit, juxta *Exam. 1.* hunc habere sensum: *ita nulla agnosci potest, aut debet authoritas in Conciliis Generalibus* (quia ratio undè similitudinem infert, æquè pro illis, ac Scholasticis, concludit, ut vidimus q. 2. & 3.) *aut ad determinandam doctrinam fidei, aut ad eam explicandam, nisi ad normam Scripturæ & Traditionis præcisè, sive præcisâ omni Conciliorum Pontificum* &c. *de fide explicatione & definitione* (quia id sequitur, si veram non admittat D. Thomæ doctrinam de novitate articulorum fidei *quoad explicationem*) *sola hæc eorum Conciliorum Generalium* (ob rationem paritatis allatam) *vera authoritas est, ea posteris tradere, quæ à Majoribus, quàm sint Concilia Generalia* (ob eandem consequenter rationem: sed quinam *Majores* istis à S. Sede approbatis & confirmatis?) *quia immobilis fidei veritas declivio temporis, nec per Concilia Generalia quoad explicationem augetur* (quia id evidenter sequitur, nisi dictam D. Thomæ doctrinam & distinctionem admittat.) *Nec diminuitur, sed integra, nullam novitatem quoad explicationem à Consiliis Generalibus recipiens* (ob sequelam statim dictam) *perseverat*: ille autem sensus est evidenter hæreticus, & confirmat, quod, apud omnes orthodoxos esse hæreticum, diximus; quod debet fateri, aut magis cum D. Thoma distinguere, ejusque à se malè explosas distinctiones agnoscere, ut hæresim istam vitet, necessarias.

77. Dicet fortè: se per *Traditionem* intelligere illam, *quæ reperitur in Conciliorum & Pontificum decretis, & Sanctorum Patrum, & antiquorum libris.* Sed contra: redit quæstio: an de illa loquatur, quæ est ab ipsis Apostolis Spiritu Sanctô dictante quasi per manus expresè tradita, ab Ecclesia, infallibili authoritate expresè proposita, definita, determinata? Vide *exam. 1. à n. 6. ad* 30.

QUÆSTIO VII.

78. QVæritur *septimò.* An non velit: *Ad normam Scripturæ & Traditionis omnia* Conciliorum Generalium *scripta, verba, & sensus* à nobis *esse expendenda, eorumque authoritatem* à nobis *ex illis esse petendam*, ut illa, uti Scho-

Scholasticos, rejicere debeamus, si Scripturæ & Traditioni conformia non judicemus?

79. Si velit: quâ veritate scribit Regula 8. *Ea, quæ semel infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, non sunt ampliùs in quæstionem aut disputationem revocanda, sed ut fidei positiones, & dogmata, & tamquam certa Theologiæ principia in Cathalogo, aut Volumine conservanda?* Non enim ibi demonstrationem Aristotelicam requirit: tùm quia *ad Regulam* 4. addit: *Hoc experientia evidens facit, quod ab illo tempore, quô Theologi Aristotelismis uti cœperunt, & relictô antiquitatis tramite, modum Scholasticum induxerunt, quod, inquam, rariores conversi sunt infideles, inter fideles crassa increvit ignorantia, Clerus vaniloquus, & inani argumentandi methodo tumidus à veritate auditum populi avertit; undè insultant modò hæretici Chatholicis, & audaciores redditi ex confusione nostra, & ab ipsis Scholasticorum scriptis scandalizati, nequitiæ seu pertinaciæ suæ incrementum capiunt.* Insigne profectò Orthodoxorum encomium, quale foret & Conciliorum Generalium, fidei veritates demonstrantium per conclusionem ex duabus præmissis fidei, aut una fidei & altera evidenter naturali, in debita figura Aristotelica, quam *Aristotelismum* vocamus! Numquid potiùs est valde periculosum mendacium? Tùm quia, si demonstrationem Aristotelicam requirit, superflua est Conciliorum Generalium ad veritates fidei explicandum & definiendum authoritas, cum ad illas nobis dicta demonstratio Aristotelica sufficiat, nisi cœci simus & mente capti.

80. Si non velit: cur Regulæ 3. rationem, æquè respectu Conciliorum Generalium, ac Scholasticorum concludentem, adfert? Sanè, cum obindè ex *Regula* 3. *n.* 51. *sup.* sequi videatur, illa non esse majoris authoritatis, quàm sint Scholastici, hinc ex *Regula* 3. aliqua hæresis sequi videtur. Vide *n.* 26. *ad* 30.

QVÆSTIO VIII.

81. Quæritur octavò: An D. Buscumius præ cæteris *Regulas & expressiones assumpserit, quæ in Scriptura & Traditione sint in usu?*

82. Si affirmet: ostendat octo Regulas & expressiones, quas assumpsit, in *Scripturâ & Traditione* esse in usu: ipsos quoque Apostolos & SS. Patres plusquam per decem sæcula illis usos esse, tàm ad infideles convertendos, ad fideles instruendos, ac Clerum illuminandum, quàm ad hæreticos & errantes damnandos & revocandos, uti *ad Regulam* 4. pro ratione scribit: posse, non credam, nisi ostenderit: debet tamen; quia eadem est ratio *Regularum*, quæ *vocum*, de quibus *Regula* 4. imò major. Cur ibi non addit *conformiter Conciliorum Generalium, aut Pontificum infallibilibus fidei explicationibus, definitionibus, determinationibus*, quas ut tales à *Scriptura & Traditione* expressis distingui hucusque probavimus? Certè dum has in Regula explicitè non ponit, de erronea exclusione suspicionem auget, ut sequitur ex præ-

præmiſſis, & indè Regulam illam reddit ſuſpectam. Vide dicta *n.* 49. in fine, ac *n.* 72. & 74.

83. Si neget: aliis Regulam tradit, quam ipſe deſperit, & cur deſperat, eſſe poteſt; quia fortè plus intendit, quàm clarè exprimere auſit: notet illud Vincentii Lirinenſis in ſuo aureo *adverſus omnium hæreſeon novationes* libello: *Scripturam Sacram* (& idem eſt de Divinâ Traditione) *pro ipſa ſui altitudine non uno eodemque ſenſu univerſi accipiunt; ſed ejuſdem eloquia aliter atque aliter, alius atque alius interpretatur, ut penè, quot ſunt, tot illinc ſententiæ erui poſſe videantur. Aliter namque illam Novatianus, aliter Photinus, aliter Sabellius, aliter Donatus exponit, aliter Arius, Eunomius, Macedonius, aliter Apollinaris, Priſcillianus, aliter Iovinianus, Pelagius, Cœleſtinus, aliter poſtremò Neſtorius.* Quorum, & aliorum, Lutheri, Calvini, &c. hæreſes, ſi velit à ſua Regula remotiores, illi addere debet *conformiter Conciliorum Generalium aut Pontificum infallibilibus fidei explicationibus, definitionibus, determinationibus*, juxta id, quod in libello iſto immediatè ſequitur: *Atque idcircò multùm neceſſè eſt, propter tantos tàm varii erroris anfractus, ut Prophetica & Apoſtolicæ interpretationis linea ſecundum Eccleſiaſtici & Catholici ſenſus normam dirigatur.* Vide Trident. ſuprà *n.* 69.

84. Undè mirum eſt, quod pro concluſione ſuæ *Regulæ* 4. addit: *Igitur hac Regula ſuppeditat remedium tollendi ex Scholis Theologicis quæſtiones de nomine, æquivocationes, diſtinctiones, & per conſequens inutiles pugnas, criminationes, confuſiones & ſcandala*: cum potiùs defectu *diſtinctionis* ſit periculum invehendi ea, & omnes prædictas hæreſes defectu hujus ad Regulam 4. *Conformiter Conciliorum Generalium, aut Pontificum infallibilibus fidei explicationibus, definitionibus, declarationibus*, additionis. Vide dicta *Exam.* 1. *n.* 32.

85. Nec minùs mirum eſt, quod *ibidem* ſubdit: *Saltèm hoc pro veriſſimo tenendum eſt (ſi forte alicui jam dicta minus arrideant) neminem magis Chriſtianè, aut Theologicè loqui, cenſeri debere, quàm qui illis vocibus & expreſſionibus utitur, quibus Scriptura & Traditio uſæ ſunt*; nam ſi addatur juxta Regulam *præcisè*, ſive *præciſis*, prout præſcindit, *Conciliorum Generalium, aut Pontificum infallibilibus fidei explicationibus, definitionibus, declarationibus, determinationibus*, id tàm falſum eſt, quàm quod hæ non ſint neceſſariæ ad omnes prædictas debellandum hæreſes.

EXAMEN III.

Super Regula 5. & 6.

D. BUSCUMIUS.

86. Regula 5. *Res, voces; & expreſsiones Scripturæ & Traditionis, quæ claræ ſunt, debent in ſua claritate uſurpari; quæ verò obſcuræ & æquivocæ ſunt, debent explicari, aut definiri, & ad certum ſenſum determinari.*

87. Addit pro ratione: *Ratio eſt; quia ea, quæ clara ſunt, ad hoc ut intelligantur, aut ad uſum applicentur, non egent explicatione; ſolùm curandum eſt, ut in ſua claritate retineantur, & nè ad ſenſum pravum contorqueantur: talia valdè multa ſunt, ut hiſtoriæ, miracula, & ſententiæ, tàm Scripturæ, quàm Traditionis, quæ tàm claris verbis expreſſa ſunt, ut nonniſi per vim ad alienum ſenſum cogi poſsint.*

88. *Illa verò, quæ obſcura & æquivoca ſunt in Scriptura, & Traditione, ſi obviô ſenſu accipiantur, non tantùm falſa erunt, verum & abſurda, vana, nociva, imò & hæretica, & ad damnationem ducentia; hinc eſt, quod S. Petrus monet Epiſt 2. cap. 3. loquens de Epiſtolis Apoſtoli Pauli:* In quibus (*inquit*) ſunt quædam difficilia intellectu, quæ indocti, & inſtabiles depravant, ſicut & cæteras Scripturas, ad ſuam ipſorum damnationem.

89. Regula 6 *Explicationes & definitiones Theologicæ, tàm quoad voces, quàm ad res ſignificatas Scripturæ & Traditionis, peti debent, non ex uniuſcujuſque placito, ſed ex mente Spiritûs Sancti, & ſenſu ab ipſo, dum revelaret, intento.*

90. Addit pro diſpoſitione 3. *ex parte Theologi neceſſaria* ad intelligentiam verbi Dei: *Tertia diſpoſitio, eaque certiſsima, eſt attenta conſideratio Traditionis. Cum enim ipſa ſibi Scriptura, quantumcumque legatur, & teneatur, ad propriam ſui dilucidationem non ſufficit; neceſſe eſt illam conſerre cum Traditione, ſine qua nec ipſam Scripturam agnoſceremus. Per hoc enim cognoſcimus Scripturam eſſe Verbum Dei; quia Eccleſia per Traditionem inſtructa ſic definit, & declarat hos libros à Spiritu ſancto dictante eſſe conſcriptos: itaut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide divinâ credimus, ſit Traditio.*

91. *Principium autem & origo Traditionis eſt prima Veritas revelans, quæ olim loquens Patribus in Prophetis, noviſſimè Apoſtolis, aliiſque præordinatis teſtibus, locuta eſt in filio.*

92. Et infrà: *Itaut dein SS. Patres illud ipſum Verbum cum ſuo ſenſu, & Spiritu, prout ab Apoſtolis acceperant, ſuis ſcriptis expreſſerint, & currentibus ſæculis, tàm ad hæreſes exurgentes damnandas, quàm ad pravas doctrinas eliminandas, actis Conciliis, in Canones & decreta redegerint. Vndè doctrina Conciliorum & Patrum non eſt ipſorum, ſed Apoſtolorum & Chriſti, à quibus illam per Traditionem acceperant.*

AU-

AUTHOR.

QUÆSTIO I.

93. QVaritur primò. Idem quod *Examine* 1. *q.* 2. & 3. Vide *ibidem* dicta: alioqui hîc non loqueretur consequenter, aut saltem malè confunderet *Traditionem Ecclesiæ Catholicæ*, cum *Divina*, quam describit *ad Regulam* 1. uti toto *Exam.* 1. vidimus, *quæ est Verbum Dei.* &c.

QUÆSTIO II.

94. QVaritur secundò. An D. Buscumius velit, *Scripturæ & Traditionis voces & expreßiones obscuras & æquivocas debere, explicari, aut definiri, & ad certum sensum determinari,* à solis Conciliis Generalibus, aut etiam à Scholasticis Theologis?

95. Si à solis Conciliis Generalibus: Quid miratur *ibidem* subdens: *Mirum utique, in veritate rimanda sagaciores Theologis inveniri Geometras, qui ad vitandos æquivocationis errores, & obscurarum vocum quæstiones, verba imprimis ipsa definiunt; constitutâ autem apud ipsos semel alicujus vocis notione, qui de sensu ejus adhuc dubitat, aut illam ex vulgi more, non ex ipsa definitione, interpretatur, meritò ab omnibus exploditur?* Quid monet ibidem: *Igitur debet Theologus ad hoc anniti, ut ea, quæ obscura & æquivoca sunt in Scriptura & Traditione, non sensu obvio accipiantur, sed vero & sano, & à Spiritu Sancto intento?* Et cur Regula 6. vocat illas explicationes & definitiones *Theologicas*, dicens: *Explicationes & definitiones Theologicæ, tàm quoad voces, quàm ad res significatas Scripturæ & Traditionis*, &c? Cum enim de fide sit, Concilia Generalia habere infallibilem, nè errent, Spiritûs Sancti assistentiam, quam non habent Geometræ, & ideò monendi non sint, *ad hoc annitantur, ut ea,*&c. *non sensu obvio accipiantur,*&c. aut utrumque est impertinens; aut vult, Concilia Generalia non esse infallibiliora Geometris, vel Theologis, de quibus ibi, quod est hæreticum.

96. Si à Theologis: vel seorsim à sensu à Conciliis Generalibus & Sacris Canonibus intento, vel conjunctim? Si conjunctim: vim retinet argumentum statim factum. Si seorsim: illis tribuit *voces & expreßiones Scripturæ & Traditionis*, sive Verbi Dei, *quæ obscura & æquivoca sunt explicandi, aut definiendi, & ad certum sensum determinandi*, dictam authoritatem, & sic Conciliorum Generalium ac fidei controversiarum Judicis infallibilis necessitatem tollit, quod etiam est hæreticum. Igitur.

QUÆSTIO. III.

97. Quæritur tertiò. An D. Buſcumius velit, Theologos per ſe & independenter à Conciliis Generalibus, & Sacris Canonibus, *voces & expreſſiones Scripturæ & Traditionis, quæ obſcuræ & æquivocæ ſunt*, poſſe infallibiliter *explicare, aut definire, & ad certum ſenſum determinare.*

98. Si neget: ad quid talem Regulam 3. & 4. Theologis ab iſtis præciſam ſcribit, niſi, ut errent, & ſeducantur, ac de ſua Regula 1. teſtimonium perhibeant erroris & ſeductionis, uti *Examine* 1. vidimus?

99. Si affirmet, quod non obſcurè evincit *Examen* 1. Theologis, à Conciliis Generalibus, & Sacris Canonibus independenter, fidei controverſiarum Judicis infallibilis authoritatem tribuit, quod eſt hæreticum; ideòque planè impertinenter ſuam Regulam ad Theologos dirigit, optat comparari Geometris, & illos monet, ut *annitantur ea*, quæ obſcura & æquivoca ſunt in Scriptura & Traditione *non ſenſu obvio accipi, ſed vero & ſano, & à Spiritu Sancto intento*: quia nihil per ſe & independenter à Conciliis Generalibus, & Sacris Canonibus habent infallibilitatis, præter ipſam Scripturam & Traditionem obſcuram & æquivocam, de quibus quæſtio eſt, & ſpiritum privatum, qui Lutheranis, Calvinianis, & aliis hæreticis eſt communis.

100. Undè verendum eſt, nè quis putet, D. Buſcumium in ſua *Inſtructione ad Tyronem Theologum* voluiſſe, etiam Generalibus Conciliis omnem adimere authoritatem infallibilitatis, præterquam *Verbi Dei ſcripti, aut ſine ſcripto traditi*, prout in ſe eſt à Conciliis Generalibus & à Sacris Canonibus independenter, & antecedenter; quia *ad Regulam* 8. dicens: *Utitur autem Eccleſia infallibili hâc ſibi à Chriſto relictâ authoritate, tàm in dubiis & quæſtionibus fidei definiendis, quàm erroribus, & hæreſibus anathematizandis, tribus modis. Primo, quandò ipſa in Concilio Generali congregata definit: ſunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipſum Evangelium*: pro ratione addit: *Nihil enim intereſt, an Verbum Dei ſit ſcriptum, an ſine ſcripto traditum*; quo totam tribuit illarum certitudinem & infallibilitatem, *Verbo Dei ſcripto, aut ſine ſcripto tradito*; non verò infallibili, nè errent, Spiritûs Sancti aſſiſtentiæ. Et *ad Regulam* 6. dicit: *Per hoc enim cognoſcimus Scripturam eſſe Verbum Dei; quia Eccleſia per Traditionem* (nota *non dicere*, per infallibilem Spiritûs Sancti aſſiſtentiam) *ſic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sancto dictante eſſe conſcriptos: ita ut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide divinâ credimus, ſit traditio.* Et infrà: *Unde doctrina Conciliorum & Patrum non eſt ipſorum, ſed Apoſtolorum & Chriſti, à quibus illam per Traditionem acceperunt*: quæ omnia vera ſunt, Conciliis Generalibus & Sacris Canonibus ademptâ omni authoritate infallibilitatis, præterquam *Verbi Dei ſcripti, aut ſine ſcripto traditi*, prout in ſe eſt à Conciliis Generalibus & Sacris Canonibus independenter, & antecedenter: nec minùs vera ſunt reſpectu cujuſlibet Theologi Orthodoxi eaſdem ſibi definitiones

tiones facientis juxta *Regulam 5.* quam respectu Conciliorum Generalium, aut Ecclesiæ, præsertim, attentâ ratione Regulæ 3. *Quia jam nihil est de fide, aut fieri potest, quod ab initio de fide non fuit: Christus enim Dominus cum Apostolis suis totum Evangelium, & quidquid à nobis credi voluit, promulgavit.* Et ratione Regulæ 7. *Quia esse de fide, idem est, quod esse à Deo revelatum, seu Verbum Dei: omne autem Verbum Dei, aut continetur in Scriptura, aut Traditione.* Relege dicta *Examine 2. per totum.*

101. Quod autem sequelam istam verosimiliùs suadet, est, quod, non obstantibus suæ *Instructionis ad Tyronem Theologum* revelatis periculis, in sua *Defensione pag. 23.* scribens: *Requiritur ergo divina revelatio, ut mysterium Immaculatæ Conceptionis tanquam fidei decernatur: hanc desumere oportet ex æternitatis Volumine, quô Deus Ecclesiæ suæ pandit per Scripturam & Traditionem*: Hæc verba brevis Apostolici Gregorii XIII *æternitatis volumen, quod in sapientiæ Christianæ Cathedra legere debemus*, transmutet in hæc, *quod Deus Ecclesiæ suæ pandit per Scripturam & Traditionem:* Quasi verò *Sapientiæ Christianæ*, sive Summi Pontificis, *Cathedra*, etiam in Concilio Generali, aliud non sit, quàm *Scriptura & Traditio*, & de harum obscuritate & indeterminatione infallibiliter non judicet, definiat, & determinet, quod *Scriptura & Traditio* non faciunt: hoc sanè esset cum Lutheranis & Calvinistis illam sentire ad controversias fidei inutilem & frustraneam.

102. Item quasi verò, ex eo, quod Pontifex dicit: *Spiritûs Sanctus accuratissimis precibus exoratus, nondum tanti mysterii arcanum Ecclesiæ suæ patefecit; nos autem nonnisi, eô praeunte, æternitatis volumen in sapientiæ Christianæ Cathedra legere debemus*, legitimè inferat: *Ergo, ipsomet Pontifice fatente, non poterat tunc temporis mysterium istud proponi fide Divinâ credendum, defectu Scripturæ & Traditionis.* Hoc enim ibi non fatetur Pontifex, nec sine evidenti errore fateri potuit, pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione non subesse Scripturarum, ac sanioris & maximæ totius Ecclesiæ partis Traditionem, ut patet ex fusè deductis in nostra *Visione Eliæ de Immaculat. Concept. disp. 3.* quoad Scripturam *à n. 255. ad 269.* & quoad Traditionem *à n. 404. ad 605.* Sed solùm vult, Spiritum sanctum nondum suæ Ecclesiæ inspirasse istiusmodi Scripturæ & Traditionis obscuræ, ac in Divina Traditione adhuc implicitæ & indeterminatæ tamquam fidei propositionem, & definitionem, quam nonnisi istâ præeunte inspiratione facere debet. Vide infrà *Exam. 4. q. 7. n. 167.*

103. Nec minùs eandem sequelam suadet id, quod habet in eadem sua *Defensione* pag. 27. *Cum enim Tyroni Theologo præscriberem per primam Regulam, ut, ne erret, aut seducatur, absque præjudiciis indeterminatus hæreat inter partes Scholasticorum, donec ex ipsis principiis convincatur de veritate: non poteram tamquam certum & de fide determinatum proponere, quod ex Theologiæ principiis necdum constabat esse infallibiliter definitum.* Hujus non minoris suasionis

104. Ratio est: Quia consequenter, juxta Regulam 2. *S. Theologia à duobus tantùm principiis est petenda, Scripturâ scilicet & Traditione* (de quibus Re-

gula 1.) vult *se non posse*, aliquid, quidquid sit, *tamquam certum & fide Divinâ determinatum* proponere, quod *ex Theologiæ principiis, duobus tantùm, Scripturâ scilicet & Traditione*, necdum constat esse infallibiliter definitum, licèt esset à Concilio Generali, & Summo Pontifice ex Cathedra, sive Cathedræ Petri authoritate, definitum: quia pro Regula 7. sic indubitanter statuit: *Ad demonstrandum aliquid esse, vel non esse de fide, requiritur* (nota) *& sufficit probare, quod contineatur, vel non contineatur* (in eadem *Defensione* pag. 18. omisit, *vel non contineatur*, quo, omisso, Regula est hæretica) *Scripturâ, vel Traditione.* Ubi in *Traditione* comprehendere non potest Conciliorum Generalium & Pontificum ex Cathedra definitiones, ut patet ex præmissis, toto *Examine* 1. & suæ *Defensionis* pag. 20. *Sed numquid saltèm injuriosum est Ecclesiæ, asserere*, quod decisiones Conciliorum Generalium *in quæstionibus facti*, non sint de fide. *Respondeo: quod, suppositâ veritate Regulæ* (utique 7.) *Si quæstiones illæ facti non contineantur Scripturâ vel Traditione, non sunt de fide.* Regula 7. autem non habet *non contineantur*, sed, *probari tamen non possunt contineri in Scriptura & Traditione*, quæ sunt longè diversa; quia obscurè & implicitè dumtaxat contenta in Scriptura & Traditione, infallibiliter probari non possunt contineri in illis, nisi ipsâ Concilii & Pontificis ex Cathedra Definitione, quam ibi in *quæstionibus facti* vult esse incertam & dubiam. Vide suprà *n.* 44. Cur autem etiam hoc mutarit? Magis constabit, dum ad hæc & totum hoc *Examen* rèsponderit.

105. Addit quidem *Defensionis* suæ pag. 21. *Quod autem in conciliis Generalibus declarari, & decidi possint quæstiones facti, quæ non continentur in sacra Scriptura vel Traditione, nullus inficiabitur.* Sed hoc non intelligo, nisi sit omissum *non* possint, quod inter errata non notatur; & si ponatur, nihil pro ejus defensione facit, nisi probet, quod prætendit, *Ecclesiæ infallibilitatem, quando solus Pontifex, absque consensu aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit* (de qua ipse ad Regulam 8.) *Canonizationes Sanctorum* (de quibus ad Regulam 7.) ac *decisiones & definitiones Ecclesiæ etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti* (de quibus *ibidem*,) non contineri, saltèm implicitè & indeterminatè in *Scriptura vel Traditione*; quia, quod, si ut sic in illis contineantur, possint à Conciliis Generalibus declarari, & decidi, nullus Orthodoxus inficiabitur: in illa autem & Scriptura eas ut sic contineri, *Examine* 4. ostendemus.

106. Superaddit quidem *ibidem* pag. 29. *Dico iterum, iterumque dico, & affirmo cùm magno Pontifice S. Gregorio, quatuor primis Conciliis Generalibus, non minorem deberi honorem, quàm quatuor Evangeliis; nec his modò, verum etiam cæteris omnibus Oecumenicis Conciliis in Ecclesia legitimè celebratis, parem honorem, venerationem, ac fidem habendam credo firmiter.* Sed

107. Quomodò id credit? Non capio, cum approbet Concilium Basileënse à Concilio Florentino Oecumenico reprobatum, & hoc ipse reprobet in eo puncto, quo illud approbat, ut infrà *n.* 145. & 220. videbimus. Deinde id non credit, nisi sub hac implicita conditione: *Si eorum fidei definitiones*

pro-

probentur contineri in Scriptura & Traditione, juxta ejus *Regulam* 7. vel *si probentur à Deo revelata, esse Verbum Dei*, &c. juxta id, quod isti Regulæ subdit: *quia esse de fide, idem est, quod esse à Deo revelatum, seu Verbum Dei: omne autem Verbum Dei continetur in Scriptura & Traditione.* Et infrà: *omne autem, quod fidei est, continetur in Scriptura vel Traditione.* Unde ad *Regulam* 8. sic scribit: *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certa & infallibiles, quàm ipsum Evangelium: nihil enim interest, an Verbum Dei sit scriptum, an sine scripto traditum: hoc sensu Pontifex Gregorius confitebatur quatuor primis Conciliis Generalibus non minorem deberi honorem, quàm quatuor Evangeliis.* Ex quibus patet, alteram fidei D. Buscumii *pag.* 29. *sua defensionis* confessionem esse isti absimilem & truncatam, ad illamque, quam non retractat, & non retractatam compatitur, esse revocandam.

108. Propter hæc autem verba, *nihil enim refert*, &c. *hôc sensu*, &c. & sensum, quo credit, ante datum: hîc omninò attendere oportet, quod (consequenter ad ea, quæ desuper habet Regula 7. *Ad demonstrandum aliquid esse, vel non esse de fide, requiritur, & sufficit, probare, quod contineatur vel non contineatur Scripturâ vel Traditione*, prout illam explicat ad Regulam 2. *Verbo dei*, &c. tamquam ejus *principio*, juxta ipsius *Regulam* 2. paulò ante citatam, *claro & expresso*, quale debere esse *principium* absolutè & simpliciter sumptum, prout sumit, diximus *Examine* 1.) ibi subaudire debeat: *Si probentur contineri in Scriptura, vel Traditione, Verbo Dei tamquam eorum principio claro & expresso*: alioqui, inquit *Regula* 7. citata, *Si aliquid probetur, non contineri in Scriptura vel Traditione* (utique *Verbo Dei* tamquam *ejus principio claro*) *demonstratur non esse de fide. Hôc modô demonstratur non esse de fide, aut fide Divinâ credendas, &c. Canonizationes Sanctorum, item decisiones & definitiones Ecclesia, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti.*

109. Ubi; quia has *quæstiones facti* non excipit, *An Sriptura, an Traditio, quam fide certa tenemus, sit verè Verbum Dei. An Concilium Generale sit legitimum. An in Concilio quovis sit legitimè damnata hæresis Pelagii*, & sic de aliis dogmaticis, quæ simpliciter, ut loquitur *sunt facti*; sic demonstrando decisiones & definitiones, quæ sunt *de quæstionibus facti*, non esse de fide, salvo meliori judicio, consequenter demonstrat, nec *Scripturam*, nec *Traditionem*, nec *Conciliorum Generalium definitiones, nec hæreseon & hæreticorum condemnationes*, esse de fide, ac sic *nullam esse in Ecclesia fidem Divinam*, nec *ullam Dei Ecclesiam esse fide Divinâ credendam*, in quo est omnis hæresis summarium.

110. Quid ad hæc? Non quæro, quid interiùs intendat; sed quid exteriùs ex ejus scriptis sequatur: neque ut mihi suos alleget fautores; sed ut argumentum illud solvat D. Buscumius, cujus, non aliorum, *Instructionem, & Defensionem* examino: recordetur tamen, quod Petrus Christum ad galli cantum ter negârit, nè ipse Ecclesiam ad heterodoxi galli patrocinium.

111. Licet tamen *illas*, imò etiam Canonizationes Sanctorum, & Deiparæ Immaculatam Conceptionem exciperet, adhuc tota eius *Regula* esset Dei Ecclesiæ & fidei Catholicæ valdè perniciosa, dum fidem habendam

Conci-

ConciliorumGeneralium decisionibus & definitionibus subjicit convictioni Theologorum, imò etiam unius Tyronis Theologi, cui Regulas suas scribit; quia indè natæ sunt sequi tot rebelliones contra Ecclesiam, quot capita, quibus non probabitur, veritates in Concilio Generali legitimo definitas contineri in *Scripturâ & Traditione Verbo Dei*, *tamquam ejus principio claro & expreßo*, ut vidimus, & quas, juxta suum rebelle capricium, probabunt, non contineri in *Scriptura vel Traditione Verbo Dei, tamquam ejus principio claro & expreßo*. Vide dicta *n.* 28. & 44.

112. Audiat, obsecro Augustinum lib. 1. contra Cresconium cap. 30. *Quamvis hujus rei* (non baptizandos esse hæreticos) *certo de Scripturis Canonicis, non proferatur exemplum, earundem tamen Scripturarum etiam in hac re* (nota) *in qua non profertur Scriptura exemplum, à nobis tenetur veritas, cum hoc facimus, quod universæ jam placuit Ecclesiæ* (utique licèt Domino Buscumio non probetur, aut non probet, contineri in *Scriptura*, & idem est proportionaliter de *Traditione Verbo Dei* uti *Regula* 2. explicat) *quam ipsarum Scripturam commendat authoritas, ut, quoniam Sancta fallere non potest, quisquis falli metuit hujus obscuritate quæstionis, eamdem Ecclesiam de illa consulat*, &c.

113. Item *de veritate Ecclesiæ contra Epist. Petilliani* cap. 13. *Dicat mihi nunc hæreticus, quomodò me suscipis? Citò respondeo, sicut suscipit Ecclesia, cui Christus perhibet testimonium. Numquid* (nota quomodò dictam probationem explodit) *tu meliùs potes nosse, quomodò suscipiendus sis, quàm Salvator noster medicus vulneris tui? Hîc fortè dices: lege ergo mihi quemadmodum Christus suscipi jusserit eos, qui ab hæreticis transire ad Ecclesiam volunt. Hoc apertè atque evidenter, nec ego lego, nec tu: nunc vero cum in Scripturis non inveniamus*, &c. *puto, si aliquis sapiens extitisset, cui Dominus Iesus Christus testimonium perhiberet, & de hac quæstione consuleretur à nobis, nullo modo dubitare deberemus, id facere, quod ille dixisset, nè non tàm ipsi, quàm Domino Iesu Christo cujus testimonio commendabatur, repugnare diceremur: perhibet autem testimonium Christus Ecclesiæ suæ.*

114. Imò & D. Thomam Quodlibeto 9. artic. ultim. dicentem: *Certum est, quod judicium Ecclesiæ universalis errare in his, quæ ad fidem pertinent, impoßibile est: undè magis standum judicio Papæ, ad quem pertinet determinare de fide, quam in judicio profert, quam quorumlibet sapientum in Scripturis opinioni.* Sed maximè Gelasium Papam Epist. 4. ad Faustum, cujus verba habes infrà *n.* 198. ac alios *n.* 194. *ad* 200.

115. Numquid D. Buscumius in præmissis hunc antiquitatis tramitem relinquit, & Theologos ad necessitatis probandi, decreta Conciliorum Generalium & Pontificum esse, vel non esse, contenta in Scriptura vel Traditione, fabulas aniles convertit, undè insultare possunt, hæretici Catholicis, & audaciores reddi istis Regulis & documentis, & ab illis scandalizati nequitiæ seu pertinaciæ suæ incrementum capere? Numquid suarum Regularum & documentorum confusionibus, & Ecclesiæ Dei insolitis subtilitatibus, vix intelligibilis factus est, de quibus tamen *Regula* 4 Scholasticos

lasticos arguit? Numquid in suis Regulis recentiores Gallos *cum antiquioribus Patribus aqua lance ponderat, eorumvè placita Patrum sententiis opponit, qui novas doctrinas, & olim inauditas, edunt, in suis adinventionibus gloriantes, nullâ habitâ ratione antiquitatis?* Sed, cum scommata hîc effutita in Scholasticos excuset *in Defensione sua pag.* 49 per dicta *Regulâ* 3. licèt malè; quia sunt disparata: mihi satis est, dum de sola ejus mente *Quæstiones* pono, insinuasse, quàm facilè omnia, quæ in Scholasticos contorsit, in ipsum posse in materia fidei, periculosa magis, retorqueri.

116. Dicit quidem ad Regulam 8. *Tamen hoc speciale est in Theologia, quod ipsius principia ab Ecclesia infallibili authoritate proponantur, definiantur, determinentur.* Sed ut *n.* 99. & *toto Examine* 2. vidimus, totam illam infallibilitatem refundit in *Verbum Dei scriptum, aut sine scripto traditum*; ideoque nihil indè contra præmissa evincitur. Cur autem D. Buscumius Conciliis Generalibus omnem adimeret authoritatem infallibilitatis, præterquam *Verbi Dei scripti, aut sine scripto traditi*, non video, nisi forsitan, ut à fortiori illam extra Concilium Generale adimeret Summo Pontifici in Jansenii quinque Propositionum condemnatione, Sanctorum Canonizatione, &c. eò quòd à Conciliorum Generalium infallibilitate ad Summi Pontificis extra Concilium Generale infallibilitatem est legitima sequela, ut infrà videbimus.

QUÆSTIO. IV.

117 Q*Væritur quartò.* An judicet D. Buscumius, primum & originale principium omnium obscurè & æquivocè in *Scriptura & Traditione* contentorum, *quæ* post Conciliorum Generalium sub infallibili, nè errent, Spiritûs S. assistentiâ explicationes, definitiones, determinationes, *fide divinâ credimus*, esse Traditionem illam, in qua obscurè & æquivocè continentur.

118. Si affirmet: primum & originale principium eorum quæ fide divinâ credimus, statuit ipsum obscurum, æquivocum, & ante Concilii Generalis explicationes, definitiones, determinationes, incertum ac indeterminatum, dum controversia est de ipsa *Traditione*, obscura, incerta & indeterminata, quod, in simili de *Scriptura*, contra Lutheranos & Calvinistas, totius Ecclesiæ Catholicæ judicio, non est sufficiens; quia obscurum, æquivocum, incertum & indeterminatum, nec benè, nec satis per obscurum, æquivocum, incertum & indeterminatum originale principium explicatur, definitur, determinatur: alioquì frustrà sunt omnia Concilia Generalia, omnesque eorum explicationes, definitiones, determinationes essent in suo originali principio, à quo per D. Buscumium peti debent, juxta id, quod addit ad Regulam 7. *Ut dictum est sub Regula sexta à traditione peti debet sensus & spiritus S. Scripturæ*, obscuræ, æquivocæ, incertæ, & indeterminatæ, quod sola earum lectione apparet evidenter falsum, & constat utrumque esse hæreticum,

119. Si neget: omnium obſcurè & æquivocè *in Scriptura & Traditione* contentorum, à nobis, poſt Conciliorum Generalium ſub infallibili, nè errent, Spiritûs Sancti aſſiſtentiâ explicationes, definitiones, determinationes, fide divinâ creditorum, aliud, præter *Traditionem*, conſignare debet primum & originale principium, videlicet infallibilem, nè in iſtis errent, Spiritûs Sancti aſſiſtentiam, à qua, non à *Traditione* in ſe & ſuo ſenſu obſcura, æquivoca & indeterminata, illorum *explicationum, definitionum, & determinationum* infallibilitas peti debet: nam, quod de *Scriptura* ad Regulam 6. dicit, *cum enim ipſa ſibi Scriptura, quantumcumque legatur, & teneatur, ad propriam ſui dilucidationem non ſufficit*, in *Traditione* obſcura, æquivoca, incerta & indeterminata locum habet: undè parum conſideratè immediatè addit: *neceſſe eſt illam conferre cum Traditione:* nam ſi hæc talis eſt, ut diximus, qualem ipſam Scripturam dicit, uti nec ad propriam, ità nec ad Scripturæ obſcuræ, æquivocæ, incertæ & indeterminatæ infallibilem ſufficiet *explicationem, definitionem, & determinationem*, ut patet.

QUÆSTIO V.

120. Quæritur quintò. An D. Buſcumius his verbis: *Per hoc enim cognoſcimus, Scripturam eſſe Verbum Dei; quia Eccleſia, per Traditionem inſtructa, ſic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sancto dictante eſſe conſcriptos: ita ut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide divinâ credimus, ſit Traditio.* Hôc ſenſu intelligat: *quia Eccleſia per Traditionem*, ſeorſim ab infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti aſſiſtentiâ acceptam, *inſtructa ſic definit*, &c.

121. Si affirmet: nihil, præterquam *Traditionis*, in Eccleſia & Conciliis Generalibus agnoſcit infallibilitatis, quod eſſe hæreticum dixi: quia, ſi *Scriptura & Traditio* ſint obſcuræ, æquivocæ, incertæ & indeterminatæ, infallibili in Eccleſia, & Conciliis Generalibus Judici, infallibiliter explicanti, definienti, determinanti, non aliam tribuit infallibilitatem, quàm obſcuræ, æquivocæ, incertæ & indeterminatæ *Traditionis*, illumque eſſe ſuperfluum & inutilem, virtualiter aſſerit: quæ omnia ſunt evidenter hæretica. Vide *n.* 49.

122. Si neget: debuiſſet addere iſtam infallibilitatem, & hoc modo ſuam formare rationem: *quia Eccleſia per Traditionem, & infallibilem nè erret, Spiritûs ſancti aſſiſtentiam, inſtructa ſic definit*, &c. ſed hoc addere non potuit, ſtante veritate, quam prætendit, ſuarum quinque priorum *Regularum*, ut *Examina* præmiſſa conſideranti patebit. Undè quod hic, aut in illis, & ſic hîc, & in illis, erraverit, non obſcurè deducitur, præſertim, cum ità ſuis Regulis inhæreat, ut in earum *Defenſione* dicat: *Poteramnè.* Vide infrà *n.* 151.

123. Verum quidem eſt, quod ad *Regulam* 2. dicat: *Peti autem debet Traditio ex Conciliorum & Pontificum decretis & SS. Patrum & antiquorum libris.* Sed quid,

quid, si ante illa, aut etiam post illa, fuerit in Ecclesia quæstio de Traditione obscura, æquivoca, incerta, & indeterminata? An illa per *Traditionem* hanc, seorsim ab infallibili, nè errent, Spiritûs Sancti assistentiâ acceptam, instructa, dictam quæstionem infallibiliter definient, & declarabunt? Sive affirmet, sive neget, præmissas incurrit difficultates: quibus providisset, & cavere potuisset, si *Regula* 6. inter dispositiones *ex parte Theologi necessarias ad intelligentiam Verbi Dei*, tertiam hoc modo expressisset: *Tertia dispositio, eaq; certissima, est attenta consideratio Traditionis ab Ecclesia sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ explicatæ, definitæ, determinatæ*: non verò hoc modo: *Tertia dispositio, eaq; certissima, est attenta consideratio Traditionis* præcisè, uti eam exprimit. Vide dicta *n.* 112. *ad* 115. & pro responsi ejus præoccupatione præmissa *n.* 108. *ad* 117.

124. Ratio est: quia, si hæc obscura, æquivoca & indeterminata sit, ipsum magistrum cum discipulis, quos instruit, in eum inducit abusum, quem *Regula* 5. carpit, his verbis: *Abusus hujus Regulæ communis est, imprimis omnibus hæreticis, qui & falsa sua dogmata tutò pro fide valeant deprædicare, ea obscuris Scripturæ Sacræ* (tu dic ad subjectam materiam *Traditionis* à pari) *involucris velare student*. Et meritò timere debet, cum sit Pœnitentiarius, Pastorum, Confessariorum, & Ordinandorum Examinator ordinarius, nè in ipsum etiam retorqueatur id, quo alios impetit *ibidem* scribens: *Quibus, ut olim Pharisæis, ita nunc maximè exclamat veritas*: Væ vobis Legisperitis; quia tulistis clavim scientiæ, ipsi non introistis, & eos, qui introibant, prohibuistis. *Lucæ* 11. Vide Lirinensem *n.* 83. sibique utiliùs subdidisset (quod in ipsum retorqueo, ex dictis ibidem) *satis deplorari non potest, quanta ubique erit, attentâ meâ præcisâ* dispositione 3. *Theologorum ignorantia, fastidium, & contemptus Verbi Dei sine scripto traditi* (sive Traditionis Divinæ ut ab Ecclesia infallibiliter, sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ, explicatæ, definitæ, determinatæ, cum *Examine* 1. ostenderimus, ipsum non posse, sistendo in suis expositionibus, hanc intelligere) quàm id, quod *ibidem* subdidit.

EXAMEN IV.

Super Regula 7.

D. BUSCUMIUS.

125. Regula 7. *Ad demonstrandum aliquid esse, vel non esse de fide, requiritur & sufficit probare, quod contineatur, vel non contineatur Scripturâ, vel Traditione.*

126. *Ad demonstrandum verò aliquid esse, vel non esse hæreticum, requiritur & sufficit probare, quod repugnet, vel non repugnet Scripturæ, vel Traditioni.*

 127. Ad-

127. Addit primò pro ratione: *Ratio primæ partis est clara: quia esse de fide, idem est, quod esse à Deo revelatum, seu Verbum Dei: omne autem Verbum Dei aut continetur in Scriptura, aut Traditione, ergo eô ipsô, quô probatur aliquid contineri in Scriptura, vel Traditione, evidenter convincitur esse de fide.*

128. *Similiter si aliquid probetur non contineri in Scriptura, vel Traditione, demonstratur non esse de fide.*

129. *Hôc modô demonstratur, non esse de fide, aut fide divinâ credendas revelationes Brigittæ, Hildegardis, Malachiæ Episcopi, &c. item Canonizationes Sanctorum, item decisiones & definitiones Ecclesiæ etiam in Concilio Generali de quæstionibus facti: item ea, quæ permittuntur per Ecclesiam à fidelibus piè credi, probari tamen non possunt contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. Mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis; quod quidem ob multas rationes sustinetur ut verum, sed defectu Scripturæ, & Traditionis de fide esse non potest.*

130. *Ratio secundæ partis est: quia hæreticum dicitur omne, quod est contra fidem, vel quod repugnat fidei: omne autem quod fidei est, continetur in Scriptura vel Traditione; ergo eo ipso, quòd probatur aliquid repugnare Scripturæ, vel Traditioni, demonstratur esse contra fidem, seu hæreticum.*

131. *Similiter, si aliquid probetur non repugnare Scripturæ, vel Traditioni, demonstratur non esse hæreticum.*

132. *Ex quo patet à Scholasticis sustineri multas propositiones hæreticas, eas nempe, quæ probantur repugnare Scripturæ, vel Traditioni, etiamsi ab Auctoribus ob multas ratiunculas habeantur probabiles: quantumcumque enim magna sit probabilitas, illa non tollit repugnantiam cum fide; quæ enim semel hæretica sunt, semper sunt hæretica.*

133. Addit secundò ad Regulam 8. *Alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum aliquid definit; sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices, & Doctores, & contrarium censerunt Patres Concilii Basiliensis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis suis eruendum præteribimus, hic solùm asserentes ea, quæ certa sunt, & extra omnem controversiam.*

AUTHOR

134. QUæstiones super sensu horum verborum *Scripturâ vel Traditione*, jam aliquoties, & sufficienter motæ sunt suprà: sive autem *Scripturam* & *Traditionem* accipiat præcisè secundum se, & seorsim ab Ecclesiæ infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ, sive conjunctim, & ut ab Ecclesia sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ, explicatam, definitam, determinatam, suas graves, attentâ materiâ *Libelli*, sive *Instructionis* D. Buscumii *ad Tyronem Theologum*, patitur difficultates, uti hucusque vidimus: quarè, illis hîc prætermissis. Sit

QUÆ-

QVÆSTIO. I.

135. QVaritur primò. An D. Buſcumius judicet, *eſſe fidei Traditionem*, quòd Christus in Petro dixerit omni legitimo Petri ſucceſſori illud Matth. 16. *Tu es Petrus & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam: & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam: & tibi dabo claves regni cœlorum, & quodcumque ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcumque ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in cœlis?*

136. Si affirmet: Conſequenter judicare debet, *eſſe fidei Traditionem*, eſſe in omni legitimo Petri ſucceſſore illam ipſam in Eccleſia poteſtatem, quam Petrus verbis iſtis à Chriſto accepit: Petrum autem verbis iſtis à Chriſto accepiſſe authoritatem per ſe extra Concilium Generale infallibiliter explicandi, definiendi, determinandi controverſias fidei, eſt fidei Traditio; nam omnia Concilia Canonica à ſummo Pontifice abſente ſuam petiverunt approbationem & confirmationem, aut fuerunt repudiata ut conciliabula, eamque, in qua tamen eorum infallibilitatis tota vis, extra Concilium Generale dederunt. Deindè à Petro ad Clementem X. per omnia ſæcula, uti in *Viſione Eliæ* probavi, Summi Pontifices extra Concilium Generale fidei decreta condiderunt, quæ à nullo unquam Concilio Generali Canonico, *ut fidei*, reprobata, aut oppoſiti definitione fuerunt correcta. Denique non eſt S S. Patrum liber, aut antiquorum Orthodoxus, qui id examinans, Summo Pontifici non tribuat prædictam S. Petri authoritatem, aut affirmet controverſiæ fidei *explicationem, definitionem, determinationem* à Summò Pontifice extra Concilium factam authoritate, quam S. Petrus à Chriſto accepit, ſive Cathedræ S. Petri & Supremi Eccleſiæ Capitis, non eſſe fidei, quidquid ſit de illo ut perſona privata & ſingulari preciſè: ac proindè oppoſitum ſine fidei errore, contra iſtam Traditionem, quam D. Buſcumius *ibidem* vocare debet *Divinam, quæ eſt Verbum Dei non ſcriptum, & continet ſub ſe omne illud, quod Deus revelavit, & de manu ad manum ad nos uſque pervenit, abſque eo, quod à Spiritu Sancto dictante ſcriptum ſit*, defendi non poteſt. Vide infrà *q.* 2.

137. Si neget: Traditionem Divinam cum hæreticis negat, ut ſtatim vidimus, aut oppoſitum efficaciter probare debet, quod poſſe è contra negamus, cum id etiam explodat Auguſtinus *lib.* 4. *contra* 2. *Epiſt Pelag.* dicens: *quaſi nulla hæreſis aliquandò, niſi Synodi congregatione damnata ſit, cum potiùs rariſſimæ inveniantur, propter quas damnandas talis neceſſitas extiterit.* Et D. Baillius Pariſienſis Doctor celeberrimus, *Tom.* 1 *Compendii Conſil. in Tract. de triplici Verbo Dei*, ſcribat: *Cum prima ſæcula Eccleſiæ ſine Conciliis Generalibus extiterint*, &c. *propterea meliùs cenſent alii à Chriſto, proviſum eſſe Eccleſiæ, dum aſſerunt, Pontificem loquentem de rebus fidei ex Cathedra, nec falli, nec fallere.* Sed de hoc ſtatim. *q.* 2. plures & efficaciores dabimus authoritates.

QUÆSTIO. II.

138. QUæritur secundò: An D. Buscumius sentiat, Concilia Generalia, sine approbatione & confirmatione Summi Pontificis, esse in suis fidei controversiarum *explicationibus, definitionibus & determinationibus infallibilia?*

139. Si affirmet: In fide errorem contra *Traditionem Divinam*, ut suprà, *n.* 136. committit, & cum hæreticis impingit contra Florentinum sess. 7. *Quoties aliqua de fide oritur dubitatio, Romanus Pontifex debet, ac tenetur, illam declarare, atque, illo docente, omnes Synodi, atque Ecclesia universalis debet hujusmodi veritatem sequi, & hoc dicit Epistola recitata* (puta Agathonis Papæ,) *approbata in VI. Synodo. Et in* litteris unionis: *Definivimus, S. Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem, in universum Orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum, successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusq; Ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem traditam esse*, &c. Lateranense sub Leone X. sess. 11. *Cum de necessitate salutis existat, omnes Christi-fideles Romano Pontifici subesse, prout Divinæ Scripturæ & Sanctorum Patrum testimonio edocemur, ac Const. felic. mem. Bonifacii Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri, quæ incipit* unam Sanctam *declaratur: pro eorundem fidelium salute, ac Rom. Pontificis authoritate, & Ecclesiæ sponsæ suæ unitate & potestate, Constitutionem ipsam, Sacro præsenti Concilio approbante, innovamus, & approbamus.*

140. Item in *Epistolam* contra Eutychem *insertam* Concilio Chalcedonensi p. 1. cap. 15. *In omnibus hortamur te, Frater venerabilis, ut his, quæ à beatissimo Papa Romanæ Civitatis scripta sunt, obedienter attendas, quoniam Beatus Petrus, qui in propria Sede vivit, & præsidet, præstat quærentibus fidei veritatem: nos enim pro studio pacis & fidei extra consensum Romanæ Civitatis Episcopi, causas fidei audire* (nota: multò minus definire) *non possumus.*

141. Imò & contra antiquum Facultatis Pariensis decretum apud Mauclerum p. 4. lib. 8. cap. 6. *Firmiter tenendum est, Hierarchiam Ecclesiasticam, quam politiam nonnulli vocant, jure Divino esse institutam; cujus quidem Hierarchiæ Ecclesiasticæ jure Divino Monarchica potestas est Papalis.* Quarè ipse Maucle-rus p. 2. lib. 4. cap. 4. col. 502. *Schismatici & impii, quicumque in illum decreti Pontificii murum inexpugnabilem contenderint, rebelles jure meritissimo censebuntur.* Quidni & contra D. Thomam, qui *q.* 10. *de potentia art.* 4. *ad* 13. tenet a Concilio Generali legitimè congregato licere ad summum Pontificem appellare, idque probat ex *gestis* Concilii Chalcedonensis, ubi *act.* 16. Summi Pontificis Legati a Concilio ad Leonem 1. appellarunt; à sententia autem fide certa appellare nefas. Unde Ephesinum 11. fuit quidem a Leone inductum, uti & Basileense ab Eugenio IV. sed propter errorem non confirmatum.

142. Si

142. Si neget: Non est alia ratio, præter illam, quam dat Gerson in *Tract. de potestate Eccles* consid. 10 *Potestas Apostolica in sua plenitudine est formaliter & subjectivè in solo Romano Pontifice*, &c. consequenter ad Scripturam *Matth.* 16. suprà *q.* 1. citatam, quæ evidenter concludit, non minùs Summum Pontificem, absque consensu & approbatione aliorum Antistitum, etiam Concilii Generalis, posse aliquid infallibiliter definire, quàm ipsosècontra, absque Summi Pontificis consensu & approbatione, nihil posse infallibiliter definire: qui autem *de hoc dubitat, & adhuc ex suis principiis eruendum* dicit, de veritate Traditionis Divinæ & Conciliorum Generalium definitionis expressæ, ut vidimus hîc & *q.* 1. *dubitat, & adhuc ex suis principiis eruendam* dicit, quod omnium Orthodoxorum judicio est hæreticum, juxta *cap.* 1. de hæreticis: *dubius in fide hæreticus est.*

143. Sed quid ad hoc, quod D. Buscumius ad *Regulam* 8. scribit: *Alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis, quandò solus Pontifex, absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit: sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices, & Doctores, & contrarium senserunt Patres Concilii Basileensis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis suis eruendum, hic præteribimus, hic solùm asserentes ea, quæ certa sunt, & extra omnem controversiam?*

144. Quid etiam ad hoc, quod suæ *Defensionis* pag. 25. *Socios habeo, quotquot pro ista sententia allegant Ioannem XXII. Clementem V. Innocentium III.* &c. *& denique, ut omittam alios, Adrianum V. qui in 4. sententiarum artic. 3. de Sacram. Confirm.: hæc scribit*: Certùm est, quod Romanus Pontifex possit errare, etiam in his, quæ tangunt fidem, hæresim per suam determinationem, aut decretalem asserendo. Plures enim fuerunt Pontifices hæretici *Quid disertiùs.* Et infrà: *Definivit nè fortassis Ecclesia, fide Divinâ tenendum esse*, quod solus Pontifex, absque Concilio sit infallibilis? *tantum abest* &c. Infrà autem: *Non poteram tamquam certum & de fide determinatum proponere, quod ex Theologia principiis necdum constabat, esse infallibiliter definitum?*

145. Respondeo ad 1. D. Buscumium ibi errorem malè propugnare reprobatâ authoritate *Concilii Basileënsis*, & cum *ad Regulam* 7. scribat. *Hoc modo demonstratur, non esse de fide, aut fide Divina credendas* &c. *Item ea, quæ permittuntur per Ecclesiam à fidelibus piè credi, probari tamen non possunt contineri in Scriptura vel Traditione v. g. mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis, quæ quidem ob multas rationes sustinetur ut verum, sed defectu Scripturæ & Traditionis de fide esse non potest.* Ipse, attento eo, quod docet *infrà n.* 176. & hanc Concilii Basileënsis, quod approbat, ut vidimus, definitionem *sess.* 26. anno 1439. *Nos diligenter inspectis authoritatibus & rationibus, quæ jam à pluribus annis in publicis relationibus ex parte utriusque doctrinæ coram hac sancta Synodo allegatæ sunt, aliisque etiam plurimis super hac re visis, & maturâ consideratione pensatis, doctrinam illam differentem, Gloriosam Virginem Dei Genitricem Mariam, præveniente & operante Divini Numinis gratiâ singulari, numquam actualiter subjacuisse originali peccato; sed immunem semper* (nota) *fuisse ab omni originali & actuali culpa, sanctamque & immaculatam,*

tanquam piam & consonam cultui Ecclesiastico, fidei Catholicæ, rectæ rationi, & Sacræ Scripturæ, ab omnibus Catholicis approbandam fore, tenendam & amplectendam, diffinimus & declaramus, nulliquе de cætero licitum esse in contrarium prædicare & docere, in istius Concilii Generalis, quod approbat, definitionem, per ipsum (de hac erroneè) *adeò certam & infallibilem ac ipsum Evangelium*, ut docet *infrà n.* 176. impegit permanifestam contradictionem; ac proindè mirum non est, quod ità in Bullam Alexandri VII. *pro Immaculata Conceptione* impegerit: præsertim cum eâ ratione, quâ in puncto allato Basileënse veneratur Concilium, Florentinum habeat de legitimitate suspectum & dubium.

146. Respondeo ad 2. A me non quæri, quid de fide nonnulli senserint: quia in omni fidei controversia dantur diversorum diversi sensus ex diversis principiis non satis perpensis, aut penetratis; sed quid hîc & nunc de fide tenendum; oppositum Pontifices privatâ authoritate senserint ad Divinam Traditionem non satis attenti; oppositum illegitimè definierint Patres Basileënses legitimè reprobati; oppositum sustineant nonnulli Galli, magis in Jansenium, quàm Cathedræ Petri infallibilitatem, affecti: nihil ad me. Vide supra *n.* 112. *ad* 115.

Ratio est: quia quæro, an non sit Traditio Divina de fide certò tenenda, quod S. Petrus ut caput Ecclesiæ, solus, absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum prævia, aliquid definierit, aut saltèm definire potuerit, infallibili fide Divinâ credendum?

147. Si neget: Ostendat, in quo Concilio Generali definierit S. Petrus hanc veritatem: *Verbum autem Domini manet in æternum: hoc est autem verbum, quod Evangelizatum est in vos*. Epist. 1. Petri 1. Item Epist. ejusdem 2. cap. 1. *Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu Sancto inspirati, locuti sunt Sancti Dei homines*, & quod istæ veritates non sint Traditione Divinâ certò credendæ. Numquid fortè juxta D. Buscumium in Concilio Jerosolimitano 4. tantum Apostoli congregati Petrus, Jacobus, Paulus & Barnabas mentiri potuerunt *Actorum* 15. ducentes: *Visum est Spiritui sancto & nobis*? Absit: Summus Pontifex autem definiens semper plures habet Assessores, & sensa eorum, qui interessent Concilio Generali, & a communi Doctorum recedere non solent, habere potest ex horum libris impressis.

148. Si affirmet: Numquid Traditione Divinâ, de fide certò credendâ, constat, omnem Summum Pontificem Legitimè electum esse legitimum S. Petri in Cathedra & authoritate Successorem, ac per consequens est evidentissimum, posse solum, instar S. Petri Apostoli, ut Caput Ecclesiæ, absque consensu, & approbatione aliorum Antistitum præviâ, aliquid definire infallibili fide divinâ credendum? Affirmare debet, nè consequens neget evidentissimum: hoc tamen affirmando, evidenter convincitur, ipsum, & omnes, quos pro se citat fautores, in eo errare, saltèm materialiter, contra *Traditionem Divinam*, de fide certò tenendam.

149. Num-

149. Numquid hoc ſuadet neceſſitas infallibilis unius, & ſolius, controverſiarum fidei Judicis, ſive in Concilio Generali, ſi inter ſe diſſideant Patres, his opponentibus ſuffragiorum pluralitatem, illis verò ſaniorem partem; ſive extra ab exemplo S. Petri, Eccleſiæ poſt S. Petrum huc uſque praxi, & neceſſaria ejus Conciliorum Generalium approbatione & confirmatione, quæ ipſi ſoli de plenitudine ſuæ ſupremæ in Cathedra Petri poteſtatis competit, ut omnes Orthodoxi fatentur? Si neget: iſtam Eccleſiæ infallibilitatem rejicit ut ſuperfluam, quod fateri debet eſſe indubiè hæreticum.

150. Definivit igitur Eccleſia *fide Divinâ tenendum eſſe, quod ſolus Pontifex abſque Concilio, ſit infallibilis*, in Florentino, Lateranenſi, & Chalcedonenſi ſupra *n.* 139. *&* 140. eo modo, quo Evangelium *Matth.* 16. exprimit, *quod S. Petrus ſe ſolo, abſque Concilio, ſit infallibilis*: non enim ſola verba, ſed quid ex verbis legitimè ſequatur, etiam attendi debet; *Deus enim*, ut ipſe fatetur ad Regulam 2. *loquendo, non tantùm revelavit ea, quæ nos expreſſis verbis, ut revelata tenemus, ſed etiam illa omnia, quæ in revelatis, continentur, & per conſequentiam ſequuntur.* Loquere proportionaliter de Concilio: *Concilium enim definiendo non tantùm definit ea* &c. Definivit quoque Tridentinum *ſeſ.* 4. *de Can. Script.* decernens: *Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Catholica legi conſueverunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro ſacris & Canonicis non ſuſceperit; & Traditiones prædictas* (quarum potiſſimæ ſunt à nobis ſuprà allatæ) *ſciens & prudens contempſerit: Anathema ſit.*

151. Quid autem obindè S. Sedes ſit judicatura de Doctrina poſt Tridentinum, & iſta Concilia, D. Buſcumii allata *n.* 133. ac inſuper de his ſuæ *Defenſionis pag.* 27. illam confirmantibus propoſitionibus, *definivitnè fortaſſis Eccleſia, fide divinâ tenendum eſſe*, quod ſolus Pontifex abſque Concilio, ſit infallibilis? *Tantùm abeſt* &c. Infrà: *Non poteram tanquàm certum proponere, quod ex Theologiæ principiis necdum conſtabat eſſe infallibiliter definitum, quale eſt præfata opinio, niſi voluiſſem ego Regulam meam convellere?* Judicium iſtud ſupra me eſt: hoc tamen puto, quod iſtam, & alias ſuas *Regulas* ſaniùs & conſultiùs omiſiſſet, & deteſtaretur, quàm defenderet.

QUÆSTIO. III.

152. Q*Væritur tertiò.* An D. Buſcumius velit, Traditionem Divinam, *quod quando ſolus Pontifex, eo modo, quo S. Petrus, abſque conſenſu & approbatione aliorum Antiſtitum, aliquid definit, infallibiliter definiat, uti S. Petrus*, debere, non obſtantibus *ad q.* 2. præmiſſis, *ut dubiam, & adhuc ex principiis ſuis eruendam præteriri?*

153. Si velit: ſicuti iſtiuſmodi Traditionis divinæ, *q.*2. *per totam* evidenter probatæ, infallibilem certitudinem tollit, ita & totius Eccleſiæ certam infallibilitatem, quod eſt evidenter hæreticum; & evincit clarè, omnes

ipſius

ipſius de Traditione *Regulas* eſſe de tali hæreſi ſuſpectas, uti clariùs patebit *Examine* 5.

154. Si nolit: fateri debet illud, quod ibi ſcripſit à variis judicandum fore hæreticum: an à S. Sede? Supra ſme eſt, ut dixi.

QVÆSTIO IV.

155. *QVæritur quartò.* An Dominus Buſcumius velit, controverſiam fidei, an hæc Scriptura Eccleſiaſtici 44. *Corpora ipſorum in pace ſepulta ſunt, & nomen eorum vivit in generationem & generationem, ſapientiam ipſorum narrent populi, & nomen eorum narret Eccleſia*, poſſit per bonam conſequentiam aut Traditionem, applicari infallibiliter S S. Hieronymo & Auguſtino, non poſſe à Concilio Generali infallibiliter explicari, definiri, & determinari?

156. Si affirmet non poſſe: Conſequenter affirmare debet, controverſiam fidei, an hæc Scriptura Matth. 16. *Tu es Petrus, & ſupra hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam, & tibi dabo claves Regni cœlorum*, &c. Lucæ 22. *Ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando converſus confirma fratres tuos*, poſſit per bonam conſequentiam, aut Traditionem applicari infallibiliter *Clementi* X. & omnibus Petri Succeſſoribus legitimis, Pontificibus Supremis, non poſſe à Concilio Generali infallibiliter explicari, definiri, determinari; quia in utroque caſu concurrunt humana teſtimonia & rationes: in primo quidem, circa vitæ probitatem & miracula, ſi requirantur: in ſecundo verò, circa Baptiſmum Pontificis electi & eligentium, ſive generaliùs circa legitimitatem electionis: hoc autem affirmare, eſt evidenter hæreticum; contra *Traditionem Divinam* Concilia & Patres, ut vidimus *q.* 2. tollitque fidei Divinæ certitudinem ab omnibus Conciliis Generalibus, & tota Eccleſia, defectu fidei certitudinis *de Capite*, quod etiam eſt evidenter hæreticum.

157. Dicit quidem D. Buſcumius *Defenſionis* ſuæ pag 20. *Iſtius ſententiæ, nè plures citem, eſt Bannes* 22. *q.* 1. *art.* 10. *dub.* 7. Temerarium eſt valdè, *inquit*, & ſcandaloſum, & hæreſim ſapit, quod Papa poſſit errare in Canonizatione Sanctorum. *Sed.* Quare, non damnantur hæreſeos aſſerentes? *Numquid hoc eſt Pontificiam authoritatem, ipſamq; Eccleſiam vilipendere?* Reſpondeo, *ait Bannes*: Nos ſequi in hac cenſura communem Theologorum ſententiam, præſertim D. Thomæ in *quodlib.* 9. *art. ult.* ubi ait *Canonizatio Sanctorum medium eſt inter duo, ſcilicet inter judicium Papæ de rebus fidei, & fallibile ejuſdem in Civilibus & criminalibus: quia tamen honor, quem Sanctis exhibemus, quædam profeſſio fidei eſt, quâ Sanctorum gloriam credimus, piè credendum eſt, quod neque etiam in his judicium Eccleſiæ errare poſſit.* Ita *D. Buſcumius ex Bannes.*

158. Sed contra: Neque D. Thomas, neque Bannes poſt D. Thomam, ibi negat utrumvis à nobis præmiſſorum, & multò minùs dictam de utroque allatam

tam

troversiam, posse à Concilio Generali, & hinc consequenter, uti probavimus supra, à summo Pontifice extra Concilium Generale, infallibiliter explicari, definiri, determinari; cum D. Thomas ibi dicat: *Certum est, quod judicium Ecclesiæ universalis errare in his, quæ ad fidem pertinent, impossibile est: undè magis standum judicio Papæ, ad quem pertinet determinare de fide, quam in judicio profert, quàm quorumlibet sapientum in Scripturis opinioni,* &c.

159. addit quidem: *In aliis verò sententiis, quæ ad particularia facta pertinent, ut cum agitur de possessionibus, vel de criminibus, vel de hujusmodi, possibile est judicium Ecclesiæ errare propter falsos testes: Canonizatio verò Sanctorum medium est inter hæc* (nota) *duo: quia tamen honor, quem Sanctis exhibemus, quædam* (nota) *professio fidei est, quâ Sanctorum gloriam credimus, piè credendum est, nec etiam in his judicium Ecclesiæ errare posse.* Sed hic mens D. Thomæ obscura videtur: cum ex una parte de uno dicat *certum est*, & de altero *piè credendum est*, hocque referat ad *professionem fidei*, quæ fide Divinâ credenda est: ac proindè cum sequelam non posuerim ab authoritate, sed à convincenti ratione unum, æquè ac alterum, esse debere de fide; hæc ratio ad excusandam hæresim solvi debet non obscurâ authoritate eludi; idemque dico de hoc argumento. Varia Concilia, ac nominatim Tridentinum *sess. 25.* decreto *de invocatione, adoratiotione & reliquiis Sanctorum,* definiverunt, Sanctos esse invocandos, itaut oppositum sustinere, sit hæreticum: atqui per Canonizationem declarari debent Sancti; ergò eâdem fide observanda est canonizatio Sanctorum, quâ invocatio illorum, itaut oppositum sustinere, sit hæreticum. Vide Concilium Constantiense *sess.* 8. condemnans Wicleffum non absimilia effutientem, & adde D. Thomam non debere intelligi de *pietate congruitatis*, sed de *pietate necessitatis*; itaut oppositum sit saltem impium, & implicitè hæreticum, quo sensu accipiendum puto, *hæresim sapiens*, de quo Bannez.

160. Si neget, non posse: consequenter è contra affirmare debet, posse à Concilio Generali (ac per consequens à Summo Pontifice extra Concilium Generale, ut patet ex præmissis) istiusmodi controversiam de quocumque homine probatæ vitæ, & miraculorum (dum hæc requiruntur) infallibiliter explicari, definiri, determinari. Undè (quidquid defendant aliqui) D. Buscumius hanc *Instructionem* suam ad Regulam 7. *Hoc modo demonstratur, non esse de fide credendas Canoninazationes Sanctorum* (si agat de horum Canonizationibus à Summo Pontifice extra Concilium Generale de fide ex Cathedra, sive Cathedræ S Petri authoritate, definitis) debet consequenter negare ut hæreticam, & ad D. Thomam, & oppositæ sententiæ alios, respondere nobiscum, ut suprà.

QUÆSTIO V.

161. QVæritur quintò: An D. Buscumius, scribens: *Hoc modo demonstratur, non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones, & definitiones Ecclesiæ*

clesiæ in Concilio Generali, de quæstionibus facti: velit definitiones Ecclesiæ in Concilio Generali congregatæ (de quibus *ad Regulam* 8. sic scribit: *Sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*) spectare ad hanc quæstionem facti, *an sint, an non sint, implicitè saltèm, Verbum Dei scriptum, aut sine scripto traditum*: sic ut, dum *Regula* 2. dicit: *S. Theologia à duobus tantùm principiis est petenda, Scripturâ scilicet & Traditione*; idem dicere debeat de istis definitionibus?

162. Si velit: Definitiones illæ *demonstrantur, non esse de fide* per ipsum, Regula 8. dicentem: *hoc modo demonstratur non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali de quæstionibus facti*. Et tamen ad *Regulam* 8. scribit: *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*: in quibus ab evidenti contradictione salvari non potest, nisi velit, *definitiones Conciliorum adeò certas & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, & ipsum *Evangelium* (de quo eadem quæstio facti, *an sit, an non sit Verbum Dei*, formari potest) *demonstrari, non esse de fide aut fide Divinâ credenda*. Quod est evidentissimè hæreticum

163. Si nolit: Nullam *quæstione m fact in materia fidei* assignare poterit, quæ in illam evidenter non retorqueatur: & sicut fateri debet, esse hæreticum dicere, *demonstrari, non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali* de hac quæstione facti, *an sint, an non sint implicitè saltem, Verbum Dei scriptum, aut sine scripto traditum*; ità consequenter id, quod dixit (si loquatur *de fidei quæstione facti*,) esse hæreticum, uti & dicere, Summi Pontificis definitiones contra Jansenium *non esse de fide*, quia sunt *quæstionis facti*: quod ipse fatetur, & sic suæ Regulæ 8. iterum contradicit, dicens suæ *defensionis* pag 22. *Protestor enim me quinque propositiones in illis damnatas, pariter damnare, & ut meritò damnatas rejicere*, utique *tanquam hæreticas* ad sensum Bullarum Innocentii X. & Alexandri VII. alioqui fraudulenter dumtaxat eas damnaret.

QUÆSTIO VI.

164. Quæritur sextò. An D. Buscumius, scribens ad Regulam 8. *Tertiò utitur Ecclesia suâ infallibilitate, quandò communi consensu approbat contineri in libris S. Augustini Traditionem de gratia & prædestinatione*, velit, approbationem illam spectare ad hanc quæstionem facti, *an Traditio de gratia & prædestinatione, in libris Augustini contenta, sit, an non sit Verbum Dei non scriptum*, quod *de manu ad manum ad nos usque pervenit, absque eo, quod à Spiritu Sancto dictante scriptum sit*, prout de *Traditione* loquitur ad *Regulam* 2.

165. Si velit: Approbatio illa, aut est infallibilior decisionibus & definitionibus Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali congregatæ, aut Ecclesia in illa non utitur suâ infallibilitate. Si priùs: illa communi consensu approbatio est infallibilior definitionibus, de quibus ad *Regulam* 8. scribit:

Sunt

Sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium, ac sic ipso Evangelio, quod est hæreticum. Si posteriùs: opponitur ei, quod dicit: *Tertiò utitur Ecclesia suâ infallibilitate, quandò communi consensu approbat contineri in libris Augustini Traditionem de gratia & prædestinatione*, nisi in isto communi consensu includat Summi Pontificis *de ista Traditione ut Verbo Dei*, &c. *contenta in libris Augustini*, ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, definitionem, ut vidimus *Examine* 3. Et hoc casu, sequitur, esse hæreticum, quod hîc ad *Regulam* 7. scribit: *Hoc modo demonstratur, non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones, & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, si loquatur *de fidei quæstionibus facti*. Uti &, quod à Jansenistis asseritur, *Pontificias definitiones contra Iansenium non esse fidei*, quia sunt *de quæstione facti*, de quo ipsum vide suprà *q.* 5. *n.* 161.

166. Si nolit: Per ipsum non spectabit ad quæstionem facti, *an in libro Cornelii Iansenii contineantur hæreses damnatæ*. Item, *an in illis contenta sint, aut non sint Iansenii*. Item, *an sint, vel non sint ad sensum Iansenii*: quia paria in doctrina D. Buscumii *de Traditione in libris Augustini* concurrunt: ac sic per ipsum ab hæresi non excusabuntur Jansenistæ, qui, prætextu definitionis Pontificiæ fallibilitatis in fidei *quæstione facti*, definitiones contra Jansenium *esse fidei*, agnoscere renuunt. Vide ipsum, dixi *q.* 5 *n.* 161. Intereà debebit assignare aliam *quæstionem facti in materia fidei*, in qua istis similia non concurrunt, ut verificetur hæc ejus doctrina: *Hoc modo demonstratur non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, si loquatur de fidei *quæstionibus facti*, aut fateri hanc doctrinam esse hæreticam. Vide infrà *Examine V. q.* 4. *n.* 190.

QUÆSTIO. VII.

167. Q*Væritur septimò.* An D. Buscumius *ad Regulam* 7. scribens: *Item ea, quæ permittuntur per Ecclesiam à fidelibus piè credi, probari tamen non possunt, contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. Mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Virginis: quod quidem ob multas rationes sustinetur ut verum, sed defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest.* Velit, illud *non esse*, etiam authoritate Concilii Generalis legitimi, *de fide* definibile?

168. Si affirmet se id velle: vult, aut *Scripturam & Traditionem* in eo esse obscuram & dubiam, aut in contrarium claram & certam.

169. Si priùs: velle debet controversiam fidei super *Scriptura & Traditione* nobis obscura & dubia *non esse*, etiam authoritate Concilii Generalis, *de fide* definibilem, quod est hæreticum, contra praxim omnium Conciliorum Generalium, & ipsummet D. Buscumium *ad Regulam* 6. ubi postquam dixit: *Cum in Scriptura & Traditione multa sint difficilia intellectu, quædam tàm abstrusa & mystica, ut non labore & studio solùm, verùm & speciali lumine Spiritûs Sancti opus sit, ut penetrentur.* Addit: *Præscribunt autem S S. Patres Theologis tres*

 velu-

veluti necessarias dispositiones, quibus ad veram intelligentiam Verbi Dei, & ad penetranda Divina mysteria pervenire solent; nisi velit, istas dispositiones posse reperiri in Theologis, & non posse reperiri, etiam in Concilio Generali legitimo, etsi ei, non istis, Deus promiserit infallibilem, ne erret, Spiritûs Sancti assistentiam, uti habet Traditio Divina ab omnibus Orthodoxis recepta; quod foret, non solùm insulsissimum, sed evidenter hæreticum, & plusquam Lutheranum & Calvinianum.

170. Si posteriùs: Sequitur Concilium Apostolicum, Synodum III. & VII. Generales, Concilium Basileënse, (dum reveretur, & approbat, ut vidimus *n.* 145.) Tridentinum, Innocentium VII. Alexandrum V. Sixtum IV. Innocentium VIII. Julium II. Leonem X. Paulum III. Gregorium XIII. Clementem VIII. Paulum V Gregorium XV. Urbanum VII. Alexandrum VII. Originem, Gregorium Neocæsariensem, Athanasium, Epiphanium, Ambrosium, Chrysostomum, Hieronymum, Basilium, Augustinum, Cyrillum Alexandrinum, Ephrem, Ildephonsum, Damascenum, Bernardum, Anselmum, Bonaventuram, & alios (quorum omnium sententias habes in nostra *Visione Eliæ disp. 3. dub. 7.* citatas) in eo per ipsum errasse contra *Scripturam & Traditionem* claram & certam, nec minùs dici posse hæreticos, quam sint illi, qui contra claram & certam *Scripturam & Traditionem divinam sponte errant*: quod, si dicat, evidenter impingit in bullam Alexandri VII. *de Immaculata Conceptione.* Sive tamen hoc posterius, sive illud prius affirmet, etiam aliunde in illam impegit, dum Concilii Basileënsis, quod veneratur, *de Immaculata Conceptione* definitionem rejecit, pro qua, in quantum valde accommoda menti Alexandri VII. multum facit, nec magis in materia istius definitionis, licèt definitio illegitima sit, ab eo rejici potuit, quàm ipsa Immaculata Conceptio, imò & quàm ipsa definitio ut Basil. Concilii, cum illud ita veneretur, ut præferat Florentino. Vide dicta *n.* 145. 185. 191. & 220.

171. Si neget se id velle: velle debet id, *de fide esse posse* per definitionem Concilii Generalis, ac etiam Summi Pontificis consequenter, etiam extra Concilium Generale, ut vidimus, & fusiùs *Examine V.* videbimus. Hoc igitur vult, aut non vult? Si velit: nostram sequelam profitetur, ac per consequens fateri debet, suam doctrinam ad sensum verborum esse in fide erroneam & hæreticam, ut sequitur ex præmissis *n.* 169. pro 1. parte §. *si prius.* Si non velit: contra ipsum vim habent *ibid.* præmissa *n.* 170. pro 2. parte: & dum *ad Regulam 6.* scribit: *igitur necesse est, ut Theologus Traditionibus diligenter incumbat, ut cognoscat, & percipiat, tàm verbum scriptum, quàm non scriptum, & utriusque sensum & spiritum, ut, illis cognitis, sciat obscura explicare, & definire, jam non ex proprio placito, sed ex sensu & ex spiritu verbi Dei per Traditionem examinati.* Virtualiter scribit, attentis præmissis: *necesse est, ut Theologus Traditionibus diligenter incumbat, ut cognoscat, & percipiat, tàm Verbum scriptum, quàm non scriptum, & utriusque sensum & spiritum* v. g. *in controversia*

de

de Immaculata Dei Conceptione, an sit Verbum Dei scriptum, vel non scriptum, quod (juxta 2. membrum) *nolo etiam à Concilio Generali, sic cognosci, & percipi posse, ut, illô cognitô, sciat obscuram explicare & definire sub infallibili, nè erret, Spiritûs Sancti assistentiâ: secus a Tyrone Theologo, ut, illô cognitô, sciat* &c. Quis, tales Theologis *necessarias* esse *Instructiones*, non explodat?

172. Qui verò de his plura desiderat videat, Librum nostrum cui titulus, *Magni Prophetæ Eliæ Visio de Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione*, à qua *Visione* enarrata 3. *Reg. cap* 18. *vers.* 42. 43. 44. incæpit *de Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione* omnium suprà nominatorum Traditio: de qua dum quæritur, *an sit, an non sit, isti Scripturæ loco conformis*, indubiè est quæstio fidei, quàm Concilium Generale, ac per consequens Summus Pontifex, de fide definire potest, ut vidimus, & fusiùs infrà *Examine V.* videbimus: in dicto autem *Libro* non solùm habes omnia, quæ concernunt *Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Virginis mysterium*, & proximam ejus fide Divinâ definibilitatem; sed & ea, quæ Summi Pontificis, etiam extra Concilium Generale, & in *quæstionibus facti* ad fidem spectantis, concernunt infallibilitatem, cum solutionibus *Objectionum* desumptarum ex Gallis, quos D. Buscumius assumpsit Patronos, quibuscum attendere deberet ad id, quod scribit Diana *p.* 11. *tract. ult.* de infallibilitate, &c. *Resol.* 4. in fine: *Sicq; stando in nostra sententia sequeretur, Almainum, Aliacensem, & Gersonem, & alios fuisse hæreticos. Sed respondeo negando consequentiam: nam ipsi suam sententiam non defenderunt cum pertinacia, quæ hæresim constituit, & hæreticum facit; nota tamen in re Pontificia Aliacensem, Gersonem, & Almainum non esse tantæ authoritatis; quia tempore schismatum floruerunt, & scripserunt: Duo priores, quando tres se pro Pontificibus gerebant; postremus verò, nempè Almainus, tempore Iulii II. & Conciliabuli Turonensis, quo Gallia sub Ludovico XII. à Sede Apostolica defecerat.* Undè satis liquet, scripta eorum contra *infallibilitatem* esse de zelo schismatico suspecta.

EXAMEN V.

Super Regula 8.

D. BUSCUMIUS.

173. Regula 8. *Ea, quæ semel infallibiter demonstrata sunt esse de fide, non sunt ampliùs in quæstionem vel disputationem revocanda, sed ut fidei positiones, & dogmata, & tamquam certa Theologiæ principia in Cathologo aut volumine conservanda.*

174. *Illa verò, quæ nondum infallibiliter demonstrata sunt esse de fide, à Theologis disputari, & probari eò usque debent, donec ab Ecclesia definiantur.*

175. Addit infrà: *Vtitur autem Ecclesia infallibili hâc sibi à Christo relictâ authoritate, tam in dubiis, & quæstionibus fidei definiendis, quàm erroribus, & hæresibus anathematizandis, tribus modis.*

176. *Primo: quandò ipsa in Concilio Generali congregata definit; sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ, & infallibiles, quàm ipsum Evangelium: nihil enim interest an Verbum Dei sit scriptum, an sine scripto traditum. Hoc sensu Magnus Pontifex Gregorius consitebatur, quatuor primis Conciliis Generalibus non minorem deberi honorem, quàm quatuor Evangeliis.*

177. *Secundo modo utitur Ecclesia sua infallibilitate in definiendo, quandò celebrato Concilio particulari accedit consensus, & approbatio omnium aliarum Ecclesiarum; hâc ratione multæ quæstiones sopitæ, & hæreses damnatæ, & hæresiarchæ convicti in Conciliis particularibus absque Concilio Generali, quo nec opus erat tunc, quandò absentium approbatio accedebat. Tunc solùm Provincialia non habita sunt infallibilia, quandò aliarum Ecclesiarum Antistites in contrarium opinabantur. Talia fuerunt opposita Concilia Stephani, & Cypriani, qui in definitionibus suis sibi mutuò adversabantur,*

178. *Tertio modo utitur Ecclesia sua infallibilitate, quandò communi consensu approbat Pontificum decreta, definitiones, & decisiones in materia fidei; item in generali approbat Traditionem contineri in libris, & sensis SS. Patrum; & in particulari in Symbolo S. Athanasii contineri fidem Sanctissimæ Trinitatis, & in libris S. Augustini Traditionem de gratiâ & prædestinatione.*

179. *Alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum aliquid definit; sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices, & Doctores, & contrarium senserunt Patres Concilii Basileënsis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis suis eruendum præteribimus, hîc solùm asserentes ea, quæ certa sunt, & extra omnem controversiam.*

AUTHOR.

180. QUod tangit Regulam istam 8. *n.* 173. & 174. satis examinatum est *Exam.* 1 *q.* 1. *Exam.* 2. *q.* 7. uti & quod in fine *n.* 179. citavimus, *Exam. IV. q.* 1. 2. & 3. De cæteris igitur. Sit

QUÆSTIO. I.

181. Q*Væritur primò.* An D. Buscumius *ad Regulam* 8 scribens: *Vtitur autem Ecclesia infallibili hâc sibi à Christo relictâ authoritate. Primò: quandò in Concilio Generali congregata definit; sunt enim Definitiones Concilii adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, velit Concilium Generale per se & seorsim ab approbatione & confirmatione Summi Pontificis, legitimi in Cathedra

dra Sancti Petri Successoris, aliquid infallibilitatis habere in suis controversiarum fidei explicationibus, definitionibus, determinationibus, vel nolit?

182. Si velit: velle debet consequenter, Concilium Generale, aut Ecclesiam in eo repræsentatam, esse *columnam & firmamentum veritatis*, juxta illud 1. ad Timoth. 3. *Est Ecclesia Dei vivi columna & firmamentum veritatis*, seorsim à S. Petro, seorsim à suo Capite, uti seorsim ab approbatione & confirmatione Summi Pontificis, legitimi in Cathedra S. Petri Successoris. Item Concilia Generalia sine consensu & approbatione Summi Pontificis congregata & achephala esse legitima, & ideò reprobata, hoc non obstante, esse infallibilia. Item Concilia Generalia, ut sint legitima, non debere à Summo Pontifice convocari, approbari, confirmari. Item non esse dictum Petro, prout hòc ipsò Capiti Ecclesiæ, ejusque Successoribus legitimis: *Quia tu es Petrus & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam, & tibi dabo claves Regni cœlorum*, &c. Matth. 16. *Et ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu conversus aliquandò confirma fratres tuos.* Lucæ 22. Quæ omnia sunt hæretica, & contra Traditionem Divinam, de qua satis *Exam. IV. q. 1. n.* 135. *ad* 138.

183. Si nolit: ergò per ipsum, Concilium Generale totam suam infallibilitatem accipit ab approbatione & confirmatione Summi Pontificis, legitimi in Cathedra S. Petri Successoris, juxta illud cap. *Concil. dist.* 17. & cap. *significasti de elect.* ubi dicitur: *Omnia Concilia per Romanæ Ecclesiæ authoritatem facta sunt, & robur acceperunt.* Ac per consequens Summus Pontifex ut talis totam illam habet, juxta illud Gersonis *tract. de potestate Eccles.* consid. 10. *Potestas Apostolica in sua plenitudine est formaliter & subjectivè in solo Romano Pontifice*; &c. Item in *libro de origine juris* apud Mauclerum lib. 1. c. 6. *Plenitudo legis Ecclesiasticæ sic propriè sumpta, non potest esse de lege ordinaria, nisi à Summo Pontifice, formaliter & subjectivè.* Ergò per ipsum, quandò solus Pontifex, absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, definit, id ex tota Ecclesiæ, etiam Concilii Generalis, infallibilitate definit, neque hoc magis præterire debet *ut dubium, & adhuc ex suis principiis eruendum*, quàm illud, quod vult esse *primo modo* infallibile, pro ratione addens: *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*, quod consequenter de altero dicere debet.

QUÆSTIO II.

184. Quæritur secundò. An D. Buscumius, scribens ad Regulam 8. *Secundo modo utitur Ecclesia sua infallibilitate, quandò celebrato Concilio particulari accedit consensus & probatio omnium aliarum Ecclesiarum*: in omnibus aliis Eccle-

Ecclesiis includat Summi Pontificis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petr authoritate, *explicationem*, *definitionem*, *determinationem*?

185. Si includat: mirum est, quod illius in toto suo *Libello* mentionem non faciat: totam tamen illam quo ad nos infallibilitatem refundere debet in illam Summi Pontificis *explicationem*, *definitionem*, *determinationem*; alioqui incidit in hæresim, de qua *Exam. IV. n.* 135. *ad* 155. sicque omnes ipsius Regulæ, defectu mentionis hujus, sunt de hæresi suspectæ.

186. Si excludat (quod verosimile est, tum ob rationem datam; tum quia, uti *q.* 3. videbimus Summi Pontificis decretorum infallibilitatem subjicit *communi consensu approbationi*, verosimiliter, ut cum errorum suorum Patronis rejiciat Concilium Generale Florentinum, defectu illorum *consensu approbationis*; cum ipse, pro ut illi, Basileënse approbet, &, hoc aprobando, illud rejicere debeat. Vide dicta *n.* 145. & dicenda *n.* 220.) agnoscit in Ecclesia quoad nos *communi consensu approbationis* infallibilitatem, non solum exclusâ omni ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, Summi Pontificis explicatione, definitione, determinatione; sed & eâ, quam negat etiam Concilio Generali legitimo *in quæstione facti*, in qua tamen illa est: quod patet ex præmissis esse evidenter hæreticum, omnes ipsius *Regulas*, si non hæreticas, saltem de hæresi suspectas reddit, ut dixi, attentis dictis *n.* 161. *ad* 167. & dicendis *n.* 192. *&* 220.

QUÆSTIO III.

187. QUæritur tertiò. An D. Buscumius, scribens ad Regulam 8. *Tertio modo utitur Ecclesia sua infallibilitate, quandò communi consensu approbat Pontificum decreta, definitiones, & decisiones in materia fidei*, velit Pontificum ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, *decreta*, *definitiones*, *& decisiones in materia fidei* non esse quoad nos infallibilia, nisi communi consensu approbentur?

188. Si affirmet: vult, istam Ecclesiæ quoad nos infallibilitatem esse sitam in Pontificum ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, *decretorum*, *definitionum*, *& decisionum in materia fidei*, *communi consensu approbatione*, quod iterum est hæreticum: nam quod communis consensus approbat, est *quoad nos* infallibile, aut fallibile? Si infallibile, illorum *communi consensu approbatio* suam in illis præsupponit *quoad nos* infallibilitatem, uti quandò Concilia Generalia communi consensu approbantur; sicut enim hîc nulla alia hujus approbationis, quàm illorum, *quoad nos* infallibilitas, itâ ibi & utriusque oppositum æquè est hæreticum. Si fallibile, id ipsum est, quod hucusque probavimus esse hæreticum. Vide dicta *Exam. IV. q.* 1. *&* 2 *à n.* 135. *ad* 155. Deindè manifestum est, quod illa communi consensu approbatio per se & seorsim à definitione Pontificis non sit infallibilior definitione Concilii Generalis legitimè congregati per se & seorsim a confirmatione Summi Pontificis; hoc autem ut sic esse

esse fallibile, patet ex dictis *n.* 141. ergo & illa: infallibile autem fallibili subjicere, est totam fidei nostræ infallibilitatem subvertere & evidenter contra D. Buscumii *Regulam* 8. Si verò velit consensum istum & Concilium Generale esse supra Pontificem, errat, contra Florentinum, Lateranense sub Leone X. sess. 11. & 21. Vide dicta *n.* 139.

189. Si neget: Cur nec ibi, nec in toto suo *libello* asserit, *Ecclesiam uti suâ infallibilitate, quandò Pontifices ex Cathedra, sive Cathedra S. Petri authoritate, decreta, definitiones, & decisiones, in materia fidei condunt*; non verò, uti hîc ait, *Quandò Ecclesia communi sensu illa approbat*? Certè hoc est de dicta affirmatione valdè suspectum; &, admissâ negatione, confirmantur omnes præcedentium Regularum impugnationes, aut dubia ex illis, orta contra infallibilitatem Summi Pontificis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate definientis.

QVÆSTIO. IV.

190. QVæritur quartò. An D. Buscumius scribens ad Regulam 8. *Tertiò modo Ecclesia utitur sua infallibilitate, quandò communi consensu in generali approbat Traditionem contineri in libris Sanctorum Patrum, & particulari in libris S. Augustini Traditionem de gratiâ & prædestinatione.* velit in isto generali & particulari includi Summi Pontificis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, *explicationem, definitionem, determinationem* de in illis contenta *Traditione* dicta.

191. Sive affirmet, sive neget, sive includat, sive excludat, id satis *q.* 2. præoccupatum est. Consequenter tamen fateri debet. *Primò*: ibi esse *quæstionem facti*, in qua Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, negat infallibilitatem, ut patet ex dictis *n.* 161. *ad* 167. Ac sic non solum *communi consensu approbationi* asserit infallibilitatem, quam negat Concilio Generali; sed virtualiter asserit infallibilitatem, quam negat Concilio Generali; sed virtualiter asserit, esse infallibile *contineri in particulari in libris S. Augustini Traditionem de gratia & prædestinatione*; fallibile è contrà, in Scripturis, quas sub anathemate suscipiendas definit Tridentinum *sess.* 4. *in decreto de Scripturis Canonicis*, contineri verè verbum Dei; quia hoc spectat ad *quæstionem facti*, in qua, etiam Concilio Generali, negat infallibilitatem. Vide *n.* 161. *ad* 167. dicta *secundo*: etiam fateri debet, eâdem ratione, quâ *Ecclesia utitur suâ infallibilitate, quandò in particulari approbat in Libris S. Augustini contineri Traditionem de gratiâ & prædestinatione*, eadem uti, quandò in particulari approbat in libro Jansenii contineri damnatam adversus illum hæresim contra *Traditionem de gratiâ & prædestinatione*: Vide dicta *Exam.* IV. *q.* 6. *n.* 164.

192. Ac proindè, si D. Buscumius hoc modo argumentetur: *Ecclesia usu suæ infallibilitatis communi consensu in particulari approbat in libris Augustini contineri Traditionem de gratiâ & prædestinatione; atqui in Libris Iansenii continetur pura*

doctrina Librorum Augustini de gratia & prædestinatione : ergo Ecclesia usu suæ infallibilitatis communi consensu in particulari approbat in libris Iansenii contineri Traditionem de gratiâ & prædestinatione.

193. Respondeo : dissimulatâ majori, negando minorem : & sic argumentum retorqueo: *Ecclesia usu suæ infallibilitatis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, definit in Libris Iansenii contineri hæreses contra Traditionem de gratiâ & prædestinatione : atqui per te in Libris Iansenii continetur pura doctrina Librorum Augustini de gratia & prædestinatione: Ergo Ecclesia usu suæ infallibilitatis ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, definit in Libris Augustini contineri hæreses contra Traditionem de gratiâ & prædestinatione.* Quid ad hoc D. Buscumius? Hanc retortionem prævidere potuit ex à me dictis in *Visione Eliæ n.* 110. *disp. ult.* in qua refutavi omnes suos è Gallia Patronos. Imò verò, si per ipsum, illo casu, Ecclesia utatur sua infallibilitate, à fortiori illa utetur, quandò Summus Pontifex *in* aut *extra* Concilium Generale ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, *explicabit, definiet, determinabit* in Libris S. Augustini contineri Traditionem de gratiâ & prædestinatione, ac similiter, quandò in libro Jansenii contineri damnatam adversus illum hæresim contra Traditionem de gratiâ & prædestinatione; quia, ut vidimus, consensus ille communis totam suam infallibilitatem ab illa *explicatione, definitione, determinatione* accipere debet, non è contra hæc ab illo, tùm propter præmissa *q.* 1. tum

194. *Primò* : quia juxta S. Hieronymum in cap. 16. Matth. *Secundum metaphoram petræ rectè dicitur ei, ædificabo Ecclesiam meam super te* Et Epist. ad Damasum Papam : *Ego nullum primum, nisi Christum sequens, beatitudini tuæ, idest Cathedræ Petri, communione consocior, super illam ædificatam Ecclesiam scio; quicumque extra hanc domum agnum comederit, prophanus est; si quis in arca Noë non fuerit, peribit regnante diluvio*: in illis sanè nihil de *communi consensu approbatione*; imò; *post pauca*, hujus necessitatem sic excludit : *non novi Vitalem, Miletium respuo, ignoro Paulinum : quicumque tecum non colligit, spargit, hoc est, qui Christi*, sive Vicarii ejus, *non est, antichristi est.* Quarè in libro *contra Iovinian.* Circa medium : *Propterea tamen unus è duodecim eligitur, ut capite constituto, schismatis tollatur occasio* Undè teste Hieronymo opposita de necessaria *communi consensu approbatione*, est schismatica.

195. *Secundò* : quia juxta Cyrillum Alexandrinum *Com.* in Joan. lib 4. *Per unum illum, qui inter cæteros eminebat, loquuntur omnes.* Et paulò infrà : *Opus igitur erat Sanctus digna prudentia, & soli* (nota) *cunctorum nomine respondendi vices deferre, qui loco & ordine major erat.* Non enim dicit *per omnes consensu communi approbantes*, sed *per unum illum* : nec, *& cunctis communi consensu approbantibus, qui loco & ordine majores erant*, sed *soli, qui loco & ordine major erat.*

196. *Tertiò* : quia juxta Cyprianum in *Tract.* de unit. Ecclesiæ : *Primatus Petro datur, ut una Christi Ecclesia & Cathedra monstretur.* Et statim post : *Hanc Ecclesiæ unitatem, qui non tenet, tenere se fidem credit? Qui Ecclesiæ renititur,*

tur, & resistit, qui Cathedram Petri, super quam fundata est Ecclesia, deserit, in Ecclesia se esse confidit? Respondeat D. Buscumius, & cum eo conciliet Ecclesiæ infallibilitatem demùm, *quandò communi consensu approbat Pontificum Decreta*, alioqui prætereundam *ut dubiam, & adhuc ex principiis suis eruendam.*

197. *Quartò:* quia juxta Optatum Milevitanum *lib.* 2. adversus Parmen. *Vndè est ergo, quod claves regni vobis usurpare contenditis, qui contra Cathedram Petri vestris præsumptionibus & audaciis sacrilegis militatis.* Numquid omnes tales, qui Summorum Pontificum ex Cathedra, seu Cathedræ S. Petri authoritate, decretorum infallibilitatem transferunt in eorum *communi consensu approbationem?*

198. *Quintò*: quia juxta Gelasium Papam Epist. 4. ad Faustum: *Contra Canones, hoc ipso, venire se produnt, quod primæ Sedi sana rectaque suadenti parere fugiunt* (numquid tales, qui illa communi consensu approbationi subjiciunt:) *ipsi sunt Canones, qui appellationes totius Ecclesiæ ad hujus Sedis judicium voluere deferri, ab ipsa verò nusquam prorsus appellari* (numquid ad dictam approbationem posset?) *debere sanxerunt: ac per hoc illam de tota Ecclesia judicare, ipsam ad nullius commeare judicium* (ergo nec ad dictam approbationem;) *nec de ejus unquam præceperunt judicio judicari, sententiamque illius constituerunt, non oportere dissolvi,* &c. *Non veremur, nè Apostolica sententia* (utique, non approbatione, aut reprobatione) *dissolvatur, quam & vox Christi, & Majorum traditio, & Canonum fulsit authoritas, ut totam potiùs Ecclesiam ipsa dijudicet.* Et Epist. 13. ad Episcopos Dardaniæ: *Nec illa præterimus, quod Apostolica Sedes frequenter, ut dictum est, more majorum, etiam sine ulla Synodo præcedente, & absolvendi, quos Synodus iniquè damnaverat, & damnandi, nulla existente Synodo, quos oportuit, habuerit facultatem.*

199. *Sextò:* quia *cap.* quoties fidei ratio 24. *q.* 1. ubi Glossa. *Quæstionem de fide motam terminare, nulli præterquam Romanæ Sedi permittitur.* Et Epist. *contra Euthycem in Concilio Chalcedonensi* p. 1. cap. 15. *Nos pro studio pacis & fidei* (nota) *extra consensum Romanæ Civitatis Episcopi causas fidei audire non possumus.* Undè Augustinus *Serm.* 2. *de verb. Apost.* contra Pelag. *Iam de hac causa duo Concilia missa sunt ad Sedem Apostolicam: indè etiam rescripta venerunt, causa finita est* (hîc sanè non requirit communi consensu approbationem, sed improbationem potiùs timens, addit) *error utinam finiatur.* Vide ipsum *Exam.* IV. *q.* 1. *n.* 137.

200. Quamobrem ex & in Gelasio Papa *Epistol.* 4. citata sequitur, eos, qui summorum Pontificum ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, fidei *explicationem, definitionem, determinationem* & *infallibilitatem*, Ecclesiæ communi consensu approbationi subjectam docent, *Catholicam fidem moliri evertere. In Sedem B. Petri blasphemiam, ineptias, & pravitatem docere. Apud Deum hominesque perpetua S. Sedis Apostolicæ constitutione esse damnandos.*

QUÆSTIO. V.

201. Quæritur quintò: An D. Buscumius, dicens ad Regulam 8. *Tertio modo Ecclesia utitur sua infallibilitate, quandò communi consensu in particulari approbat in libris S. Augustini contineri Traditionem de gratia & prædestinatione*, velit, esse de fide id, quod est Ecclesiæ infallibili authoritate approbatum.

202. Si affirmet: sequuntur ex ipsius *Instructione* & *Defensione* multa absurda & erronea.

203. *Sequitur primò*: Quod, *Traditionem de gratia & prædestinatione, contineri in libris S. Augustini*, de fide sit: non probatur tamen, esse à Deo revelatum, seu esse Verbum Dei, *Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in libris S. Augustini*; ipse autem *ad Regulam* 7. sic scribit: *Ratio primæ partis clara est; quia esse de fide, idem est, quod esse à Deo revelatum, seu Verbum Dei: omne autem Verbum Dei, aut continetur in Scriptura, aut Traditione: ergo eo ipso, quod probatur aliquid contineri in Scriptura, aut Traditione, evidenter convincitur esse de fide. Similiter si aliquid probetur, non contineri in Scriptura vel Traditione, demonstratur non esse de fide.* Et suæ Defensionis pag. 19. *Quoad Canonizationes Sanctorum, hactenùs neminem legi, qui asserat, & probet eas, contineri in Scriptura & Traditione, ac per consequens, positâ veritate Regulæ, evidenter sequitur, illas non esse de fide, aut fide Divinâ credendas.*

204. Subsumo primò. Atqui Traditionem de gratia & prædestinatione *contineri* in Libris S. Augustini, non probatur, *contineri in Scriptura vel Traditione*; quia Traditio de gratia & prædestinatione erat ante S. Augustinum ejusque Libros, aut Divina & Apostolica non est, uti ipse & omnes fateri debent: *contineri* autem in Libris S. Augustini, non erat ante S. Augustinum ejusque Libros: & dum indè probatur *contineri Traditionem de gratia & prædestinatione in Libris S. Augustini*, non contineri in Scriptura vel Traditione, per D. Buscumium *Demonstratur non esse de fide, contineri in libris S. Augustini*, imò etiam per eumdem ad *Regulam* 8. dicentem, *illa verò, quæ nondum infallibiliter demonstrata sunt, esse de fide, à Theologis disputari, & probari eousque debent: donec ab Ecclesia definiantur*, sequitur, *à Theologis disputari, & probari eousque debere Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in Libris S. Augustini, donec ab Ecclesia definiatur*; ac per consequens *à Theologis disputari, & probari eousque debere id, quod asserit ab Ecclesia infallibilitate suâ approbatum, de infallibili Ecclesiæ approbatione*, &c. *donec ab Ecclesia definiatur, approbetur*, &c. quæ nedum manifestam involuunt contradictionem; sed prorsus erronea sunt; cum ab Ecclesia infallibiliter approbata, & infallibilem Ecclesiæ approbationem subjiciat Theologorum disputationi & approbationi, donec ab Ecclesia definiantur, & ut cesset *Theologorum disputatio & probatio*, præter *infallibilem Ecclesiæ approbationem* requirat ejusdem Ecclesiæ definitionem, ac sic, virtualiter saltem, præter *Ecclesiæ infallibilem definitionem*, aliam & aliam in infinitum ejusdem *Ecclesiæ infallibilem definitionem*, cum una sufficiat, aut in infinitum

tum

tum procedere oporteat, uti in actionibus physicis, si ad actionem actio requiratur.

205. Subsumo secundò. Atqui hactenùs etiam neminem legit, qui asserat, & probet, *contineri Traditionem de gratia & prædestinatione in Libris S. Augustini* contineri magis in Scriptura vel Traditione, quàm *Canonizationes Sanctorum*, quas n. 155. ad 161. *contineri in Scriptura & Traditione* probavimus: ergo saltem pariformiter *de contentione* Traditionis de gratia & prædestinatione in libris S. Augustini, & Traditionis *de Canonizatione Sanctorum*, loqui debet: & sicut dicit, *Tertio modo Ecclesia utitur sua infallibilitate, quandò communi consensu in particulari approbat in Libris S. Augustini contineri Traditionem de gratia & prædestinatione*; ità consequenter dicere debet: *Tertio modo Ecclesia utitur sua infallibilitate, quandò communi consensu in particulari approbat in defunctis N. & N. contineri vitæ & gratiæ Sanctitatem.* Cur hoc, non æquè ac alterum, dicit? Expectamus rationis, quam adferre possit, disparitatem: nam, saltem positâ veritate illius, hoc negare, est erroneum.

206. *Sequitur secundò*: Per D. Buscumium, Ecclesiæ consensum de hac *quæstione facti*, an *Traditio de gratia & prædestinatione contineatur in Libris S. Augustini*, esse de fide, seu infallibilem, ut ibi docet in *q. 5.* ajens, *tertio modo Ecclesia utitur sua infallibilitate*, &c. & tamen ipse docet Ecclesiæ consensum, etiam in Concilio Generali, de simili *quæstione facti*, non esse de fide, seu infallibilem, ut patet ex eo, quod *ad Regulam 7.* scribit: *hoc modo demonstratur, non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones, & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti.* Et suæ *Defensionis* pag. 21. *Concilia Generalia errare possunt in quæstionibus facti*, quæ sunt evidenter contradictoria, & positâ veritate illius, hoc iterum est erroneum.

207. Hîc quidem addit, quod ibi omisit, *quæ videlicet non continentur Scripturâ vel Traditione*: Sed hoc non esse hîc additum, nisi ut pallium *in Instructione* commissi in fide, saltèm tradita, erroris, infrà videbimus. Nec ipsum juvat, nisi suo *tertio modo, quo Ecclesia sua infallibilitate utitur, quandò communi consensu approbat in libris in S. Augustini contineri Traditionem de gratia & prædestinatione*, pariformiter addat, si *continentia* Traditionis de gratia & prædestinatione *contineatur Scripturâ vel Traditione*, quod nec in sua *Instructione*, nec in sua *Defensione* uspiam addit, & sic de duobus aliis, de quibus *infrà num 251.* ideoque pariformiter illud sine isto addito,, juxta id, quod *ad Regulam 7.* scripsit, intelligi debet, præsertim cum nulla sit hæresis adeò crassa, quæ postmodum deprehensa, in veritatem Orthodoxam additione aliquâ commutari non possit.

208. Subsumo: Atqui est evidenter hæreticum in eâdem, aut pari *quæstione facti*, prout ibi, Ecclesiæ consensui communi tribuere fidei infallibilitatem, & hanc negare Concilio Generali legitimo, de quo indubiè loquitur. Nec D. Buscumius vel unum citare potest Orthodoxum, etiam ex suis fautoribus Gallis, aut aliis, qui illam in eâdem, aut pari *quæstione*

facti

facti, Ecclesiæ consensui communi tribuat, & illam Ecclesiæ consensui in Concilio Generali legitimo neget: ergo &c.

209. Dicet fortè: Se in illo *Ecclesiæ consensu communi* includere *Ecclesiæ consensum in Concilio Generali legitimo.* Sed contra est: quod sic Concilio Generali in *quæstionibus facti* tribuat infallibilitatem (quam ex allatis *num.* 206. negat) uti communi consensui: aliunde tamen, sicuti Ecclesia consensum in Concilio Generali in suo *secundo modo infallibilitatis Ecclesiæ* non includit, ità nec in *tertio*; & si includat in *tertiò*, pariformiter eum includere debet in *secundo* supra n. 177. si verò in *secundo* & *tertio* illum includat, *secundus* & *tertius modus* sunt superflui, cum totam suam fidei infallibilitatem accipiant ab ejus *primo modo Ecclesiæ fidei infallibilitatis in Concilio Generali legitimo*, qui solus, excluso, uti excludit, *quartò modò* Ecclesiæ fidei infallibilitatis à consensu Pontificis seorsim definientis, ipsi sufficere debet: ipsi tamen non sufficit; quia cum ex Concilio Generali legitimo probare non possit, esse de fide, seu infallibile, *Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in Libris S. Augustini*, & multò minus *in Libris Iansenii*, voluit, id esse de fide, seu infallibile ob Ecclesiæ consensum communem; fortè, ut cum suis Gallis & aliis consequenter probaret, esse de fide, seu infallibile, *Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in libris Iansenii*, cum omnium istorum Jansenistarum una sit vox, *quod doctrina Iansenii de gratia & prædestinatione sit doctrina Augustini*: ac proindè, tàm errasse Pontificem, damnando doctrinam Jansenii *de gratia & prædestinatione*, quàm damnando Ecclesiæ fidei infallibilitatem, in quo esset hæresis non minor priore.

210. *Sequitur tertiò*; Per D. Buscumium: duo opposita posse, esse simul de fide, seu infallibilia, dum v.g. Concilium Generale legitimum definiret *Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in Libris Sancti Augustini* non esse de fide, seu infallibile, *quia istius Traditionis continentia non continetur Scriptura vel Traditione*; & aliunde esset Ecclesiæ extra Concilium Generale communis consensus, *Traditionem de Gratia & prædestinatione contineri in Libris S. Augustini*, esse de fide seu infallibile, *quia quod extra Concilium Generale Ecclesiæ communis consensus approbat, est de fide, seu infallibile*: atqui hoc est evidenter hæreticum, contra S. Scripturam ad Ephes. 4. *Vnus Deus, una fides, unum baptisma.* 2. ad Corinth. 4. *Habentes eumdem spiritum fidei.* 1. ad Corinth. 12. *Non sit schisma in corpore, sed in idipsum pro invicem solicita sint membra.* Undè Cyprianus Epist. 4. *Vnus Deus est, & Christus unus, & una Ecclesia, & Cathedra una, super Petrum Domini voce fundata: aliud altare constitui, aut Sacerdotium novum fieri, præter unum altare, & unum Sacerdotium, non potest. Quisquis alibi collegerit, spargit; adulterum est, sacrilegum est, quodcumque humano furore instituitur, ut dispositio Divina violetur.* Vide D. Thomam 22. *q.* 1. *art.* 10. *ad* 2. Sylvestrum ex ipso *verbo* Concilium *q.* 2. *Concl.* 3. Item *verbo* fides *n.* 10. *q.* 7. & aliam oppositionem infra *n.* 220. Ex præmissis autem

211. Infero: ergo, dum D. Buscumius tres modos Ecclesiæ fidei infallibilitas

bilitatis disparatos, se mutuò non includentes, constituit; non *unam fidem*, sed tres; non *eundem spiritum fidei*, sed diversos; non *unitatem*, sed schisma in corpore Ecclesiæ; non *unam Cathedram super Petrum Domini voce fundatam*, sed tres extra Petrum (cum Pontifici seorsim a Concilio definienti neget infallibilitatem, *supra suam Instructionem ad Tyronem Theologum* fundatas; *non unum altare & unum sacerdotium*, sed nova altaria & sacerdotia *constituit*, & à se constituta confirmat in sua *Defensione* pag. 26. *Quid itaque asserui? Ecce hic verba mea* ad Regulam 8. *tres modos produxeram, quibus Ecclesia sua infallibilitate utitur: nimirum, dum aliquid definit in Concilio Generali. 2. dum universali consensu & approbatione admittit definita in aliquo Concilio particulari. 3 Dum communi etiam assensu probat Pontificum decreta in materia fidei &c. subjungo: alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis*, quando solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit &c. *eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis eruendum prateribimus*. Neque id solum ibi confirmat: sed fallit quoque. *Primo*. dum ibi a *modo* 1. *Ecclesiæ infallibilitatis* non excludit *Definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, quas *ad Regulam* 7. scribens excludit, uti *n*. 206. vidimus. *Secundo*: dum sub ly *&c.* in *modo* 3. occultat *Ecclesiæ infallibilitatem* in quæstione facti, *quando communi consensu in particulari approbat in Libris S. Augustini contineri Traditionem de gratia & prædestinatione*, quam his verbis includit, & *ad Regulam* 7. scribens excludit, ut statim vidimus. Unde ab eo omnes contradictiones, & errores, etiam in fide, prætacti totâ hac *q*. 5. confirmantur: sed cum ista hîc sufficiant ad probandum, *si affirmet* id, quod in *q*. 5. est, multa absurda & erronea sequi, ad alterum *membrum* procedimus.

212. Si neget, id quod in *q*. 5. est positum: Adferre debet disparitatem, aut differentiam inter *esse de fide* & *esse ab Ecclesia sua infallibilitatis usu approbatum*, ac insuper asserere, *non esse de fide*, sive fide Divinâ credendum id, *quod Ecclesia communi consensu in particulari suâ infallibilitate approbat*.

213. Estnè fortè per ipsum Ecclesia infallibilis in aliis, quàm *Scriptura & Traditione*, implicitè saltèm contentis?

214. Respondere nequit affirmativè: quia ejus Regula 1. hæc est: *Tyro Theologus, nè erret, aut seducatur, debet absque præjudiciis indeterminatus eousque hærere inter partes Scholasticorum, donec ex ipsis Theologiæ principiis convincatur de veritate*. Hæc verò principia assignat *Regula* 2. sic decernens: *Sacra Theologia à duobus tantùm principiis est petenda, Scriptura scilicet & Traditione*. Quas in sua *Defensione pag*. 21. sic confirmat. *In mea Instructione Regulas generales & dilucidas tradidi Tyroni Theologo, illis terminis expressas, quibus communiter utuntur Doctores Theologi: qualis inter cæteras hæc est*, quod Concilia Generalia errare possint in quæstionibus facti, quæ videlicet non continentur Scriptura vel Traditione, *& de eo non est dubium (inquiunt.)* Et ibid. pag. 28. *Nondum poteram tamquam certum & de fide determinatum proponere, quod ex Theologiæ principiis necdum constabat, esse infallibiliter definitum, quale est præfata opinio*, quod infallibilitatis

litatis

litas Pontificis ſe ſolo definientis ſit de fide. Præmiſit autem pag. 27. *Abſque injuria authoritatis Pontificiæ dici poteſt, quod opinio illa etiamnum* dubia & indeciſa, *inter illas, quæ ſunt certa & extra omnem controverſiam, præteriri poſſit.*

215. Subſumo: Atqui, ſi per ipſum *Eccleſia non ſit in aliis infallibilis, quàm Scripturâ & Traditione, implicitè ſaltèm, contentis*, evidenter ſequitur, *omne ab Eccleſia, ſuæ infallibilitatis uſu approbatum, eſſe Scripturâ vel Traditione contentum*; ac proinde *de fide*; quia omne *Scripturâ vel Traditione contentum* eſſe de fide, docet *ad Regulam* 2. ſcribens: *Deus enim loquendo, non tantùm revelavit ea, quæ nos expreſſis verbis ut revelata tenemus, ſed etiam illa omnia, quæ in revelatis continentur, & per conſequentiam deducuntur*; præſertim cum ipſe pro ſua ratione clara 1. *partis* ſuæ Regulæ 7. addat: *quia eſſe fide, idem eſt, quod eſſe à Deo revelatum, ſeu Verbum Dei; omne autem Verbum Dei aut continetur in Scripturâ aut Traditione.* Uti & eô, quod *ad Regulam* 8. ſcribit: *Sunt enim definitiones Conciliorum adeò certæ & infallibiles, quàm ipſum Evangelium: Nihil enim intereſt, an Verbum Dei ſit ſcriptum, an ſine ſcripto traditum.*

216. Infero primò: Ergo per ipſum nulla eſt diſparitas, aut differentia: inter *eſſe de fide*, & *ab Eccleſia ſuæ infallibilitatis uſu approbatum.*

217. Infero ſecundò: Ergo per ipſum, *eſt de fide*, Traditionem de gratia & prædeſtinatione *contineri in Libris Sancti Auguſtini.* Sed ſic: imprimis confirmat omnia præmiſſa a *n.* 202. ad *n.* 212. Deinde: quâ veritate, aut conſequentia id docere poſſit, non video. Quandoquidem

218. *Primò*: Per ipſum de fide non ſit, Traditionem de infallibilitate Summi Pontificis, ſe ſolo ex Cathedra, ſive Cathedræ S. Petri authoritate definientis, *contineri* in Eccleſiæ praxi à tempore Apoſtolorum in hanc horam, in Conciliis Generalibus legitimis *n.* 139. *&* 140. citatis, in SS. Patribus à *n.* 194. *ad* 101. relatis, & aliis omnibus, etiam Scholaſticis, præter citatos *n.* 172. & Sorboniorum ab eo tempore ſequaces nonnullos.

219. *Secundò*: Per ipſum de fide non ſit, Traditionem de infallibilitate Conciliorum Generalium in quæſtionibus facti *contineri* in plurimis Conciliorum Generalium legitimorum, & Pontificum ex Cathedra, ſive S. Petri authoritate, definitionibus, quæ ſemper præſupponunt *quæſtionem facti*, an id ſit, vel non ſit *Verbum Dei*, an contineatur, vel non contineatur *Scripturâ vel Traditione*, ex mente Chriſti & Spiritûs Sancti dictantis: inſuper in omnium SS. Patrum Libris, qui omnes, nè vel unô quidem exceptô, agentes de legitimis Conciliorum Generalium in materia fidei definitionibus, ſemper his infallibilitatem tribuerunt; nec eorum ullus in materia fidei inter *quæſtiones facti* & *juris* umquam diſtinxit, iſtam Eccleſiæ infallibilitatem in materia iſta negans in *quæſtionibus facti*, eam affirmans in ſolis *quæſtionibus juris*: Imò & in ſcriptis aliorum quorumcumque, tàm antiquorum, quàm recentium Orthodoxorum, quorum nè unus quidem extra Scholam Janſeniſtarum citari poteſt, qui Conciliorum Generalium definitionibus expreſsè neget infallibilitatem in *quæſtionibus facti de materia fidei, vel hæreſeos.*

220. *Tertiò*: per ipsum de fide non sit, Traditionem de Immaculata Conceptione *contineri* in libris, aut scriptis omnium præcitatorum *n.* 170. cum tamen absque ulla comparatione major sit pro his, quàm prò *Traditionis de gratia & prædestinatione in libris S. Augustini continentia* authoritatum numerus; imò & definitio Concilii Generalis Basileënsis *n.* 145. relata, quæ apud ipsum non minoris esse deberet authoritatis ad Immaculatam Deiparæ Conceptionem adstruendam, quàm ad Summi Pontificis, quando solus absque consensu & approbatione aliorum Antistitum aliquid definit, infallibilitatem ex eo destruendam, aut habendam saltem *ut dubiam*; præsertim cum hinc consequenter istiusmodi Concilii reprobationem, à legitimo Concilio Generali Florentino factam, habere debeat dubiam, contra se *ad Reg.* 8. scribentem, *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certa & infallibiles, quàm ipsum Evangelium*

221. Apage, suppositâ veritate antecedentis, tales inconsequentias, & in consequentibus blasphemias & nugas: ac proindè, si per D. Buscumium istius Traditionis *continentia* in libris S. Augustini sit de fide propter Ecclesiæ consensum communem, à fortiori Traditionis *prioris* & *secundi* (*tertium* non dico, propter inhibitionem Alexandri VII.) *continentia* in istis aliis pluribus, & majoris authoritatis, erit de fide: nec sequelam sine blasphemia & ingenti absurditate negare potest. Attendat interea, an contra se & suos fautores non pugnet illud, quod ad *Regulam* 7. scribit: *ex quo patet, à Scholasticis sustineri multas propositiones hæreticas, eas nempè, qua probantur repugnare Scriptura, vel Traditioni, etiamsi ab auctoribus ob multas ratiunculas habeantur probabiles: quantumcumque enim magna sit probabilitas, illa non tollit repugnantiam cum fide; qua enim semel hæretica sunt, semper sunt hæretica.*

222. Vult igitur, aut non vult D. Buscumius, *esse de fide Traditionem de gratia & prædestinatione contineri in libris S. Augustini*? Si velit: adferre debet disparitatem, aut differentiam inter hujus *continentiam* in libris S. Augustini, & illarum *continentiam* in istis aliorum libris, aut scriptis. Si nolit: adferre debet disparitatem inter *esse de fide* & *esse ab Ecclesia sua infallibilitatis usu approbatum*: utramque expecto.

223. Quia verò D Buscumius huic suæ *ad Regulam* 7. instructioni, *hoc modo demonstratur, non esse de fide, aut fide Divinâ credendas decisiones & definitiones Ecclesia, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, sic absolutè & præcisè positæ addidit in sua *Defensione* pag 21. *qua videlicet non continentur Scripturâ vel Traditione.* Per hanc additionem vult, aut non vult, *solum isto modo demonstrari, non esse de fide, aut fide Divina credendas decisiones, & definitiones Ecclesia, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, cum hoc addito, *qua non sunt materia fidei, sed Civiles tantùm*?

224. Si hoc velit, uti consequenter velle debet, juxta id, quod *ad Regulam* 7. scribit: *esse de fide, idem est, quod esse à Deo revelatum, seu Verbum Dei: omne autem Verbum Dei, aut continetur Scripturâ, aut Traditione*: solùm negat Ecclesiæ infallibilitatem *in quæstionibus facti Civilis, materia non fidei*, &c. quales non

 sunt

sunt *Canonizationes Sanctorum, Immaculata Deiparæ Virginis Conceptio*, &c. ac proinde per ipsum *quæstio facti* non obstat, nè sint *de fide*, si ab Ecclesia definiantur. Si id tantùm voluit; cur id in tota sua *Instructione ad Tyronem Theologum*, quæ tota est *de materia fidei*, sive *Scripturæ & Traditionis* Verbi Dei, non verò *de materia Civili, non fidei*, &c. non expressit, uti in sua *Defensione pag.* 21.? Certè ratio non est; nisi quia in sua *Defensione* jam suum in fide, saltèm tradita, errorem didicerat, quem in *Instructione* commisit, & adhuc occultare velle videtur, dum non dixit, *in quæstionibus facti Civilis*, sed *in quæstionibus, quæ videlicet non continentur in Scripturâ vel Traditione.*

225. Si id non vult, sed plus velit: necesse est *quæstiones facti*, de quibus ibi, extendat *ad materiam fidei, quæ semper continetur, implicitè saltèm, Scripturâ vel Traditione*, & sic suum errorem in fide, saltèm tradita, confirmet.

QUÆSTIO VI.

226. Q*Væritur sextò.* An D. Buscumius *Defensionis* suæ *pag.* 27. ad hæc: *Alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit; sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices, & contrarium senserunt Patres Concilii Basileënsis, eum intactum, ut dubium & adhuc ex principiis suis eruendum præteribimus; hic solùm asserentes ea, quæ certa sunt, & extra omnem controversiam.* Addens: *Quid hic perniciosum est Tyronibus Theologis? Quid ingenerans vilipensionem Pontificiæ authoritatis, ipsiusque Ecclesiæ? Quid quod me discordem reddat ab Ecclesia ipsa? Definivitnè fortassis Ecclesia fide Divinâ tenendum esse, quod solus Pontifex absque Concilio sit infallibilis? tantum abest*, &c. velit ad hoc, ut illud fide Divina sit tenendum, requiri de eo formalem & expressam Ecclesiæ definitionem?

227. Scio Gallum quemdam in *Libello anonymo* (cui Titulus, *de la puissance Ecclesiastique & politique*, hoc modo ratiocinari: *Deus dedit totam facultatem videndi primò & immediatè toti homini, ut videret oculo, uti organo & ministro hominis, cujus est, per quem, & pro quo subsistit: ergo Christus dedit totam potestatem clavium primò & immediatè toti Ecclesiæ, ut illam exerceret S. Petrus, ut organum & minister Ecclesiæ. Ità*, inquit, *Schola Parisiensis nixa isti fundamento infallibili, conformiter omnium totius Ecclesiæ Doctorum opinioni.*

228 Sed contra primò: En simile ratiocinium: *Oculus, quo totus homo videt, est materialis, par illi, quo vident singuli homines: ergo potestas Clavium, quam exercet S. Petrus, est materialis, par illi, quam exercent singuli homines.* Quod potiùs est delirium, quàm ratiocinium; etenim licèt omnes Lutherani & Calvinistæ consequentiam affirment *pro 2. parte*; negant tamen 1. *partem.*

229. Contra secundò: Cur hôc Catholicô modô non ratiocinatur:
Deus

Deus dedit totam facultatem videndi primò & immediatè homini independenter à cæteris hominibus, ut ipse se solo primò & immediatè videat independenter à cæteris hominibus: Ergo Christus dedit totam potestatem Clavium primò & immediatè S. Petro independenter à cæteris hominibus, ut ipse illam se solo primò & immediatè exerceat independenter à cæteris hominibus? Non videò; nisi verosimiliter, quia Catholicus non est: hoc tamen solùm est fundamentum infallibile *conformiter omnium totius Ecclesiæ Doctorum opinioni*; illud autem insaniæ fallibilis conformiter omnium extra Ecclesiam Acatholicorum opinioni; quod esse Scholæ Parisiensis, aut D. Buscumii, non credam, nisi leviori isto Gallo gravior aliquis id testetur. Igitur ad *q.* 6.

230. Si D. Buscumius nolit ad hoc, ut illud sit fide Divinâ tenendum, requiri de eo formalem & expressam definitionem, sufficientem dedimus materialem & implicitam à *n.* 135. *ad* 155. & alioqui patet Traditionem, de qua *n.* 217. non esse *de fide*, ipsumque urgent dicta *n.* 212.

231. Si D. Buscumius velit ad hoc, ut illud sit fide Divinâ tenendum, requiri de eo formalem & expressam definitionem: consequenter asserere debet, omnes Traditiones Apostolicas, de quibus Nicænum II. actione 7. *Si quis Traditionem Ecclesiæ, sive scripto, sive consuetudine valentem, non curaverit. anathema sit.*

232. Item Tridentinum *ses.* 4. de Canonicis Scripturis. *Si quis autem Libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata editione habentur, pro Sacris & Canonicis non susceperit, & Traditiones prædictas sciens & prudens contempserit; anathema sit.* Et ses. 7. *de Baptis.* can. 8. *Si quis dixerit, Baptizatos liberos esse ab omnibus S. Ecclesiæ præceptis; quæ vel scripta vel tradita sunt, ità ut ea observare non teneantur, nisi se suâ sponte illis submittere voluerint: anathema sit.*

233. Augustinus *lib.* 4. *contra Donatistas* cap. 6. *Illa consuetudo, quam & tunc homines, sursum versus aspicientes, non videbant à posterioribus institutam, rectè ab Apostolis tradita creditur.* Ibidem lib. 4. cap. 24. *Quod universa tenet Ecclesia, nec à Conciliis institutum, sed semper retentum est, nonnisi authoritate Apostolica traditum rectißimè creditur.* Ibid. lib. 5. cap 23. *Consuetudo illa, quæ opponebatur Cypriano, ab eorum* (Apostolorum) *Traditione exordium sumpsisse credenda est: sicut multa, quæ universa tenet Ecclesia, & ob hoc ab Apostolis præcepta benè creduntur, quamquam scripta non reperiantur.*

234. Caput *Illa* dist. 12. *ex Augustino* Epist. 118. *Illa autem, quæ non scripta, sed tradita custodimus: quæ quidem toto Orbe terrarum servantur, datur intelligi, vel ab ipsis Apostolis, vel plenariis Conciliis, quorum est in Ecclesia saluberrima authoritas, commendata, atque statuta retineri. Sicut quod Domini paßio, & resurrectio, & ascensio in cœlum, & adventus de cœlo Spiritûs Sancti, anniversaria celebritate celebrantur, & si quid tale aliud occurrit, quod servatur ab universa, quocumque se diffundit, Ecclesia.*

235. Tertullianus *lib. de corona militis* cap. 3. *Hanc* observationem inveteratam

tam si nulla Scriptura determinavit certò consuetudo roboravit: quomodò enim usurpari quid potest, putà ab Ecclesia infallibili, *si traditum priùs non est?* Ibidem cap. 4. *Harum* observationum inveteratarum, *& aliarum ejusmodi disciplinarum, si legem expostules Scripturarum, nullam invenies; Traditio tibi prætenditur auctrix consuetudo confirmatrix, & fides observatrix.*

236. S. Basilius *Libro de Spiritu Sancto* cap. 27. *Dogmata, quæ in Ecclesia servantur, ac prædicantur, partim ex conscripta doctrina habemus, partim ex Apostolis, Traditione ad nos delatâ; in Mysterio recipimus: quæ utraque eandem ad pietatem vim habent, & nemo his contradicit, qui vel modicam saltèm Ecclesiasticorum jurium experientiam habet: si enim aggrederemur, non scriptô proditas consuetudines, velut non magnam vim habentes, rejicere, imprudenter etiam ipsis principalibus Evangelii partibus damnum inferremus.* Et sic de pluribus aliis.

237. Consequenter, inquam, asserere debet, omnes Traditiones Apostolicas, de quibus ibi implicitè & indeterminatè dumtaxat, defectu Ecclesiæ de unaquaque in particulari expressæ & formalis definitionis, *non esse fide Divinâ credendas, sed, ut dubias, & adhuc ex suis principiis eruendas, debere præteriri, à Theologis disputari, & probari eousque, donec ab Ecclesia definiantur* definitione de illis expressâ & formali, non obstante triplici supra allato anathemate, & præcitatorum SS. Patrum authoritate: quod est cum Lutheranis & Calvinistis negare, virtualiter saltèm, Traditiones Apostolicas; cum aliter, quàm suâ consuetudine, & Ecclesiæ praxi continuâ probari non possint: undè S. Chrysostomus *Homil.* 4 in 2. ad Tessalon. 2. *Itaque Traditionem quoque Ecclesiæ fide dignam putamus: Traditio est, nihil quæras amplius.* Et Irenæus adversus hæreses lib. 3 cap. 4. *Si neque Apostoli quidem Scripturas reliquissent nobis: nonnè oportebat ordinem sequi Traditionis, quàm tradiderunt iis, quibus committebant Ecclesias, cui ordinationi assentiunt multæ gentes barbarorum*, &c. Undè frustrà exigit D. Buscumius Ecclesiæ definitionem *de infallibilitate Summi Pontificis, materiam fidei* ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate, *sine consensu & approbatione aliorum Antistitum, definientis*, expressam & formalem.

238. Probatur autem, quod id asserere debeat consequenter.

Primò: quia, si quæ est Traditio Apostolica, & si de aliqua Traditione Apostolica (post Traditionem *de Scriptura, prout in Ecclesia Catholica legi consuevit, & in veteri vulgata editione habetur, quod sit verè Verbum Dei ab Apostolis à Christo oretenus, vel à Spiritu Sancto dictante conscriptum*) constat, maximè est illa *de infallibilitate*, &c. quæ in *q.* 6. est, & de illa maximè constat, ut patet ex præmissis à *n.* 135. *ad* 155 & *n.* 194 *ad* 201.

239. *Secundò*: quia id sufficienter hoc argumentum convincit: S. Petrus, non solùm, Spiritu Sanctô dictante, prout alii Apostoli; sed jure Ecclesiæ & cæterorum Apostolorum Capitis, (postquam ipsi dixerat Christus Matth. 16. *Quia tu es Petrus & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam, & tibi dabo claves regni cœlorum*, &c. Lucæ

22. Et

22. *Et ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu conversus aliquandò confirma fratres tuos.* Quò jure *Epistolam* suam 2. ad totam Ecclesiam direxit, etenim sic incipit: *Simon Petrus Servus & Apostolus Iesu Christi iis, qui coæqualem nobiscum sortiti sunt fidem in justitia Dei nostri & Salvatoris Iesu Christi)* solus & seorsim à Concilio, sive Apostolorum cœtu, varia infallibiliter definivit, ut v. g. dum *Epist.* 1. citata *cap.* 1. jure isto, extra Concilium Generale, sive etiam cœtum Apostolorum, sic totam Ecclesiam in fide confirmat: *Et habemus firmiorem propheticum sermonem, cui benefacitis attendentes, quasi lucerna lucenti in caliginoso loco, donec dies elucescat, & lucifer oriatur in cordibus vestris, hoc primum intelligentes, quod omnis prophetia Scripturæ propriâ interpretatione non fit: non enim voluntate humana allata est aliquandò prophetia, sed Spiritu Sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines* Ergo Summus Pontifex, qui ex fidei Traditione S. Petro in Cathedra & authoritate legitime successit, idem potest.

240. Certè, si S. Petrus non scivisset Christi Vicarium in terris, jure Ecclesiæ & cæterorum Apostolorum Capitis, non posse se solo extra Concilium Generale, sive etiam cœtum Apostolorum infallibiliter totam Ecclesiam in fide confirmare, id extra non fecisset; & nisi Traditio Apostolica esset, quòd totam sic infallibiliter confirmarit, & quòd legitimi Successores ejus, jure Ecclesiæ Capitis, & legitimæ in Cathedra S. Petri successionis, totam ipsius haberent infallibiliter definiendi authoritatem, id omnes à Petro huc usque, extra casum specialissimæ necessitatis Concilii Generalis, non fecissent: nè aliòqui de tanti momenti vanâ & damnabili præsumptione accusarentur.

241. Dominus Buscumius admittit, aut rejicit hanc Traditionem? Si admittit: contra Traditionem Apostolicam *instructionem* posuit, & hæreticam. Si rejicit: omnes à fortiori Traditiones Apostolicas contra fidem & anathemata supra posita rejicere debet, quod est evidenter hæreticum.

242. Item D. Buscumius fatetur, aut diffitetur, à tempore S. Petri usque ad 1. Concilium Generale fuisse de ista Traditione consensum totius Ecclesiæ Catholicæ, aut diffitetur?

243. Si fateatur: per ipsum Ecclesia in tali consensu usa est suæ infallibilitatis *modo tertio* ab ipso ad *Regulam* 8. assignato, & est ipsius Regula 8. *Ea, quæ semel demonstrata sunt esse de fide, non sunt amplius in quæstionem vel disputationem revocanda, sed ut fidei positiones, & dogmata, & tamquam certa Theologiæ principia in Cathalogo aut volumine conservanda* Et meritò; quia S. Augustinus Epist. 118 scribit: *similiter, si quid horum tota frequentat Ecclesia: nam hoc, quin ità faciendum sit, disputare, insolentissima insania est.* Ergo, ipso fatente, dum ipse, & quotquot post 1. Concilium Generale, quos pro se citat, aut citare potest, illam *in quæstionem vel disputationem* revocant, aut revocarunt, *fidei positionem, & dogma, & certum Theologiæ principium in quæstionem*

nem vel disputationem (quam vult esse de solis dubiis, & adhuc ex suis Theologiæ principiis eruendam) *ut dubium revocarunt*; quod esse hæreticum, indubitatum est: ac proinde nullos producere potest suæ contra istam Traditionem sententiæ Patronos, quos secum, per istam suam *Regulam* & suum *tertium Ecclesiæ infallibilitatis modum*, fateri non debeat, esse hæreticos.

244 Si diffiteatur: diffiteor ego, quod vel unum Orthodoxum citare possit, qui ante 1. Concilium Generale istam Traditionem rejecerit; aut qui efficaciter probet, aliquo inter Apostolos & 1. Concilium Generale medio tempore, istam Traditionem in Ecclesia non fuisse, sed ab aliquo illis posteriore ceptam, & institutam fuisse. Si non possit: audiat Augustinum supra *n.* 233. citatum: *Illa consuetudo, quam & tunc homines sursum versus aspicientes, non videbant à posterioribus institutam, rectè ab Apostolis tradita creditur.* Et sic de aliis authoritatibus ibi successivè allatis, quibus

245. Adde illud S. Hieronymi in Dialogo *adversus Luciferianos* col. 8. *Etiamsi Scripturæ authoritas non subesset, totius Orbis in hanc partem consensus*, prout tunc fuit, nisi efficaciter probet oppositum, *instar præcepti obtineret: nam & multa alia, quæ per Traditionem in Ecclesiis observantur, authoritatem scriptæ legis*, prout traditio dicta, *usurpaverunt*. Cui consonat Augustinus Epist. 86. ad Casulanum: *In his enim rebus, de quibus nihil certi statuit Scriptura Divina, mos populi Dei, vel instituta Majorum pro lege tenenda sunt*, utique Apostolica, cum sit Traditio Apostolica; ut vidimus, quam rejicere, *ut dubiam, & adhuc ex suis principiis eruendam*, haud minus est contra fidem traditam, quàm rejicere Evangelium & præcepta Decalogi ut dubia, & adhuc ex suis principiis eruenda, antequam in Concilio Generali legitimo expressè & formaliter definirentur, *esse verè Verbum Dei, & ut tale observanda.*

246. Dicit quidem D. Buscumius ad Regulam 8. *Sed non satis deplorandum, quod eadem S. Synodus non eamdem curam habuerit specificandi alterum Theologiæ principium, idest Traditionem: quod etiam S. Traditionum in particulari Indicem conscribendum non censuerit, nè similiter alicui dubitatio suboriatur, quænam illæ sint Traditiones, quæ ex ore Christi vel Apostolorum ad nos devenerunt, quas ipsa Synodus ut tales suscipit, ac proponit.*

247. Sed contra: præterquam quod D. Buscumius altum nimis, supra celeberrimum totius Ecclesiæ Concilium Generale, puta *Tridentinum*, sapiat: non illud sanè, sed hoc non satis est deplorandum, quod ipse Cathedralis Pœnitentiarius, Pastorum, Confessariorum, & Ordinandorum Examinator Episcopalis, rejiciat *Traditiones Apostolicas*, ut vidimus. Primò: *de Ecclesiæ infallibilitate, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum aliquid definit*, utique in materia fidei, & ex Cathedra, sive Cathedræ S. Petri authoritate. Secundò: *de fide Divinâ credendis decisionibus, & definitionibus Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*, utique indefinitè &

gene-

generaliter, ut ad *Regulam* 7. scribit, ac sic etiam in materia fidei. Tertio: *de Canonizationibus Sanctorum*, utique indefinitè & generaliter, ac sic, sive à Concilio Generali legitimo, sive à legitimo S. Petri Successore & Christi Vicario ex Cathedra eas definiente: pro quibus, non solum Ecclesiæ consensus fuit communissimus, *quoad* 1. ante Gersonem, *quoad* 2. ante Jansenium, *quoad* 3. saltem ante D. Thomam, de quo *n.* 158 & 159. qui habuit vim præcepti Apostolici ex relatis à *n.* 194 *ad* 201. & indisputabilis, juxta ejus *Regulam* 8. & *modum tertium. infallibilitatis*, de quo *ibidem*; sed illa quoque, implicitè saltem, in S. Scriptura continentur, ut patet ex præmissis. *n.* 135. 147. 155. 156. & 239. *ad* 246. Omisi *Traditionem de Immaculata Deiparæ Conceptione*; non quod ista, etiam pro illa non militent: sed ne videar impingere in Bullam Alexandri VII. si de hac idem, quod de illis, dicerem, præsertim, cum in *Libro*, cui Titulus *Visio Eliæ* &c *disp.* 3. *dub.* 4. & *seq.* non obscurè probaverim, illa isti convenire, S. Thomam oppositum non tenuisse, & quod contra illam non plus faciat Schola Thomistica, quam contra definitionem fidei pars minor Concilii Generalis, accedente Summi Pontificis confirmatione.

246. Unde D. Buscumius debet: aut consequenter docere D. Thomam, si asseruerit *Deiparam Virginem fuisse maculatè conceptam*, errasse contra suum *tertium Ecclesiæ infallibilitatis modum* suprà *n.* 178. relatum, imò etiam, ut vidimus, contra Traditionem Apostolicam *de Immaculata Conceptione*, juxta Ecclesiæ consensum ante se communissimum, cui D. Buscumius adscribit *tertium Ecclesiæ infallibilitatis modum* suprà *n.* 178. ac proindè juxta *Regulam* 8. quam ipse explicat, docere, *esse infallibiliter demonstratum*, Immaculatam Conceptionem *esse de fide*, *non esse amplius in quæstionem, vel disputationem revocandam, sed ut fidei positionem, & dogma, & tamquam certa Theologiæ principium, in Cathalogo, aut volumine conservandam*, cujus oppositum docet, & nos propter inhibitionem Alexndri VII. ab istis præscindimus: aut docere nobiscum D. Thomam non asseruisse, *Deiparam Virginem fuisse maculatè conceptam*. Si hoc posteriùs doceat: hujus sui erroris, quòad *Regulam* 7. scribit: *mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Virg. defectu Scripturæ & Traditionis de fide esse non potest*; nullum à D. Thoma petere potest patrocinium, & multò minùs, si alterum prius, nisi à dicto errore petere velit errocinium, & suum *tertium Ecclesiæ infallibilitatis* evertere *modum*. Vide dicta *n.* 145. *Respondeo ad* 1. &c.

249. Adverte tamen, quod D. Buscumius in prædictis rejiciat Traditiones, ex quibus potissimum. S. Synodus Tridentina suum *Sacrarum Traditionum Indicem* conscribere debuisset: & cum sint *quæstiones facti* de quibuscumque Apostolicis, *an sint ab Apostolis dictante Spiritu Sancto traditæ*, conscriptum ab eo Indicem rejecisset, prout *infallibilitatem in decisionibus, & definitionibus Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti*. Undè mirum est, quod consequenter non rejecerit definitionem Tridentini *sess.* 4. de libris Canonicis,

nicis, & id, quod inconſequenter *ad Regulam* 6. ſcripſit: *Per hoc enim cognoſcimus, Scripturam eſſe Verbum Dei, quia Eccleſia per Traditionem inſtructa ſic definit, & declarat hos libros à Spiritu Sancto dictante eſſe conſcriptos, ita ut primum & originale principium omnium eorum, quæ fide Divinâ credimus, ſit Traditio*: His alioqui allatas *n.* 247. quatuor ſuas inſtructivas Reſolutiones evertit.

250. Quaſi verò Traditio, per quam inſtructa Eccleſia definit, *hos libros eſſe à Spiritu Sancto dictante conſcriptos*, ſit magis *de fide tradita*, aut ante *de fide definitam* infallibilior, quàm iſtæ aliæ Traditiones Apoſtolicæ; aut illa *de fide propoſita, definita, determinata eſſe poſſit* certior, quam iſtæ aliæ Traditiones, dum *quæſtio facti*, an illa præ iſtis *ſit à Chriſto oretenùs Apoſtolis, aut ab Apoſtolis Spiritu Sancto dictante, ſine ſcripto tradita*; & conſequenter, an minus in illa, quam in iſtis, Eccleſia per Buſcumium errare poſſit, dum *ad Regulam* 7. abſolutè, & præcisè ſine ulla limitatione ſic reſolvit: *Hoc modo demonſtratur non eſſe de fide, aut fide Divina credendas deciſiones & definitiones Eccleſiæ, etiam in Concilio Generali de quæſtionibus facti*, qualis illa etiam eſt, ut vidimus.

251. Addidit quidem, ut ſuprà *n.* 207. notavi, iſti reſolutioni in ſua *Defenſione* pag. 21. *quæ videlicet non continentur Scriptura vel Traditione*. Sed additio hæc cum ejus dogmatibus & Regulis, ut vidimus *q.* 5. *in fine*, ſubſiſtere non poteſt; alioqui id etiam addere debuiſſet pro Eccleſiæ infallibilitate duabus aliis *n.* 247. præmiſſis; cum non ſpectent *ad quæſtionem facti, quæ non continetur Scripturâ vel Traditione*; ſed *quæ* non minus *continetur Scripturâ vel Traditione*, quàm quæſtio facti de Traditione, *per quam inſtructa Eccleſia definit, & declarat, hos libros à Spiritu Sancto dictante eſſe conſcriptos*, ut vidimus; non addidit autem: unde additio iſta ibi cenſeri debet, ut notavimus *n.* 207. deprehenſi poſtmodum erroris pallium, ſed mancum.

252. Quaſi verò D. Buſcumius, rejiciendo iſtas tres (à *quarta* pro Immaculata Conceptione præſcindo, ut dixi *n.* 248.) Traditiones Apoſtolicas, cæteras omnes, pro quibus tantus Eccleſiæ conſenſus in ſacris Canonibus, Pontificum Decretis, Sanctorum & antiquorum libris, non legitur, conſequenter cum Lutheranis & Calviniſtis rejicere non debeat; imò &, rejiciendo *Eccleſiæ infallibilitatem in quæſtionibus facti*, ac per conſequens in *Traditione*, quam dicit *primum & originale principium omnium eorum, quæ fide Divina credimus*, etiam rejicere omnia, quæ fide Divina credimus, ac ſic ipſam totam fidem Divinam in & cum iſto principio originali, quod eſt plus quàm Lutheranum & Calviniſticum.

253 Iſta igitur non ſatis ſunt deploranda, ut patet, non verò illud, quod de Tridentino gratis non ſatis deplorandum aſſerit; fortè ut ſecuriùs dictas tres (à *quarta* præſcindo ut dixi) rejiciat Traditiones; quaſi verò non ſint, prout ipſa Scriptura Sacra, *de fide* ab Apoſtolis *tradita*, antequam ſint ab Eccleſia *de fide* ex Cathedra, ſive Cathedræ S. Petri authoritate, *propoſita, definita, determinata*, juxta illud S. Hieronymi *in Dialogo*

ad

ad Luciferianos col. 8. *Etiamsi Scriptura authoritas* (idem eſt, à pari, de dicta propoſitione, definitione, determinatione) *non ſubeſſet, totius Orbis in hanc partem conſenſus inſtar præcepti obtineret: nam & multa alia, quæ per Traditionem in Eccleſia obſervantur, authoritatem ſcriptæ legis uſurparunt*; quod, & alia *nu.* 231. *ad* 237. præmiſſa ex Nicæno II. item ipſo Tridentino, Auguſtino cap. *Illa diſt.* 12. Tertulliano, & S. Baſilio, nobis, uti ipſi Tridentino, abundè ſufficiunt.

255. Nec ſolùm *rejicit Traditiones*, &c. ut dictum eſt *n.* 249. ſed, dum *ad Regulam* 8. ſcribit: *Intereà, dum hoc ſæculum nequam (uti olim in mari periclitantes diſcipuli) dormiente Domino, permittitur agitari, valdè cautè & circumſpectè proſpiciendum eſt, nè temerè à veritatis via aberremus in examinanda vel colligenda Traditione, & nihil ut traditum admittamus ſine examine & demonſtratione, juxta modos ſupradictos.* Virtualiter

255. Aſſerit primò: Hôc ſæculô, Chriſti in terris Vicarium dormire, & cum ſciat, Summum Pontificem in Janſenii hæreſibus, & Janſeniſtarum de Summi Pontificis *in quæſtionibus facti* ad fidem ſpectantis fallibilitate erroribus extirpandis, fuiſſe, & eſſe vigilantiſſimum, videtur alium agnoſcere Chriſti in terris Vicarium, de quo intelligit illud, *dormiente Domino*; præſertim cum veneretur Conſilium Baſileënſe, & ſic de legitimitate ſuſpectum habeat Florentinum, uti notavimus *n.* 145. atque etiam dicti Pontificis definitionum explodat infallibilitatem ad *Regulam* 8. ſcribens: *alii addunt quartum modum infallibilitatis, quandò ſolus Pontifex abſque conſenſu aut approbatione aliorum Antiſtitum aliquid definit; ſed quia illum non admittunt graviſſimi Pontifices & Doctores, & contrarium ſenſerunt Patres Conſilii Baſileënſis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis ſuis eruendum præteribimus*, utique tamquam modum, ſub quo *hoc ſæculum nequam (uti olim periclitantes diſcipuli) dormiente* altero infallibilitatis *Domino, permittitur agitari.* Certè verendum eſt, nè non dormiat, nec magis iſtâ nequitiâ, quàm Janſenianâ, hoc ſæculum agitari permittat.

256. Aſſerit ſecundò. *Valdè cautè & circumſpectè proſpiciendum eſſe, nè temerè à veritatis via aberremus in examinanda & colligenda Traditione*; ſupple, *dum hoc ſæculum nequam (uti olim in mari periclitantes diſcipuli) dormiente Domino, permittitur agitari*, quô conſequenter velle videtur, nobis in hoc ſæculo *nequam* ſub Summi Pontificis ex Cathedra, ſive Cathedræ S. Petri authoritate, definitionibus abſque conſenſu & approbatione aliorum Antiſtitum, ac ſic, altero infallibilitatis *dormiente Domino, valdè cautè & circumſpectè proſpiciendum eſſe, nè ſub definitionibus iſtis temerè à veritatis via aberremus in examinanda & colligenda Traditione.* Quaſi verò tales definitiones *hoc ſæculum* faciant *nequam*; aut ſit *nequam*, quia alter à Summo Pontifice infallibilitatis Dominus dormit, & donec evigilet, debeamus, uti *olim in mari periclitantes diſcipuli*, in hæreſibus periculosè periclitari; & nè Summi Pontifices ſuis ex Cathedra, *abſque conſenſu & approbatione aliorum Antiſtitum* definitionibus, nos hæreſes doceant, & confirment, *valdè cautè & circumſpectè proſpiciendum eſſe*; quod non ſolùm de

 ſolo

ſolo in fide vulgariter ſuſpecto dici poteſt, nec ipſe de ſuorum errorum Patronis, quos vocat *viros præſtantiſsimos* Defenſionis *pag.* 3. dici ſinit, ut patet ex ejus *Defenſione* variis locis; ſed cum, niſi Summus Pontifex ut ſic definiens ſit infallibilitatis Dominus, nullus poſt S. Petrum fuerit, ſit, aut erit talis, ut patet ex præmiſſis, velle debet Eccleſiam totam fuiſſe, eſſe, & fore ſemper in hæreſibus ſine ulla fidei veritate fluctuantem, ac nullam aliam attendendam, quàm *juris naturæ*, Regulam, quod nequidem perfidi Judæi, Lutherani aut Calviniſtæ, etiam peſſimi, aſſerunt.

257. Aſſerit tertiò: *nihil ut traditum eſſe admittendum ſine examine & demonſtratione, juxta modos ſupra dictos.* Ac proindè nihil, propter definitiones Summorum Pontificum ex Cathedra, ſive Cathedræ S. Petri authoritate, definientium, abſque conſenſu aut approbatione aliorum Antiſtitum, *traditum, eſſe admittendum ſine examine & demonſtratione, juxta modos ſuprà dictos*; cum tamen ipſe *aliquid ut traditum admittat* à ſuis errorum patronis, *ſine examine & demonſtratione, juxta modos ſuprà dictos*, quo non obſcurè plus defert Patronorum ſuorum hæreſibus, quàm *Summi Pontificis* ex Cathedra, ſive Cathedræ S. Petri authoritate *definitionibus, abſque conſenſu & approbatione aliorum Antiſtitum*, ei licèt Antiſtitibus pluribus, illorumque, quos aſſiſtere exigit, aſſiſtentibus, quàm Petro aſtiterint in Concilio, de quo ſupra *n.* 147. Hæc ſanè intolerabilia videntur.

QUÆSTIO VII.

258. **Q***Væritur ſeptimò*: An D. Buſcumius in præmiſſis pœnas incurrerit in *Bulla* Alexandri VII. *Ad perpetuam rei memoriam, anno* 1661. *indictione* 13. *die* 11. *menſis Decemb.* latas ut ſequitur.

259. *Conſtitutiones, & decreta à Pontificibus Romanis Prædeceſſoribus noſtris, & præcipuè à Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. edita in favorem ſententiæ aſſerentis; animam Beatæ Mariæ Virginis in ſui Creatione, & in Corpus infuſione ſpiritûs Sancti gratia donatam, & à peccato originali præſervatam fuiſſe, nec non & in favorem feſti, & cultus Conceptioni ejuſdem Virginis Deiparæ ſecundum piam iſtam ſententiam, ut præfertur, exhibiti, innovamus, & ſub Cenſuris, & pœnis in eiſdem Conſtitutionibus contentis obſervare mandamus. Et inſuper omnes, & ſingulos, qui præfatas Conſtitutiones, ſeu decreta ita pergunt interpretari, ut favore per illas dictæ ſententiæ, & feſto, ſeu cultui ſecundum illam exhibito fruſtrentur, vel qui hanc eamdem ſententiam, feſtum, ſeu cultum in diſputationem revocare, aut contra ea quomodocumque modo directè vel indirectè, aut ſub quovis prætextu, etiam definibilitatis ejus examinandæ, ſive Sacram Scripturam aut Sanctos Patres, ſive Doctores gloſſandi, vel interpretandi, denique alio quovis prætextu, ſeu occaſione, ſcripto, ſeu voce, loqui, concionari, tractare, diſputare, contra ea quidquid determinando, aut aſſerendo, vel argumenta contra ea afferendo, & inſoluta relinquendo, aut alio quovis incogitabili modo diſſerendo, auſi fuerint, præter pœnas, & cenſuras in Conſtitutionibus Sixti IV. contentas, quibus illos ſubjacere volumus, & per præſentes ſubjicimus, etiam concio-*

concionandi, publicè legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce activâ, & paßivâ in quibuscumqne electionibus eo ipso, absque alia declaratione, privatos esse volumus, nec non ad concionandum, publicè legendum, docendum, & interpretandum, perpetuæ inhabilitatis pœnas ipso facto incurrere, absque alia declaratione: à quibus pœnis, non nisi à nobis ipsis, vel à Successoribus nostris Romanis Pontificibus absolvi, aut super iis dispensari poßint, nec non eosdem aliis pœnis nostro & eorumdem Romanorum Pontificum Successorum nostrorum arbitrio infligendis pariter subjacere volumus, pront subjicimus per præsentes, innovantes Pauli V. & Gregorii XV. superiùs memoratas Constitutiones, sive decreta. Ac libros in quibus præfata sententia, festum, seu cultus secundum illam in dubium revocatur, aut contra ea quomodocumque, ut suprà, aliquid scribitur, aut legitur, seu locutiones, conciones, tractatus, & disputationes contra eadem continentur, post Pauli V. suprà laudatum decretum edita, aut imposterum quomodolibet edenda, prohibemus, sub pœnis, & censuris in indice librorum prohibitorum contentis, & ipso facto, absque alia declaratione pro expressè prohibitis haberi volumus, & mandamus.

260. Si arffirmet: frustra appellat à sententia desuper contra se ab Illustrissimo ac Reverendissimo suo Gandensi Episcòpo, ut audio, lata, cùm sic se illas incurrisse affirmet.

261. Si neget: debet efficaciter satisfacere sequentibus.

262. *Primò*: Bullæ Titulus est: *Bulla Sanctißimi D. N. D. Alexandri Divinâ providentiâ Papæ septimi innovatio Constitutionum, & decretorum in favorem sententiæ asserentis, animam Beatæ Mariæ Virginis in sui creatione, & in corpus infusione, à peccato originali præservatam editorum.* Ergo quidquid est in odium istius sententiæ, est contra istius Bullæ finem *in favorem* &c. ac *sententiam*, de qua in *Bulla* per totam, ipsamque proinde Bullam.

263. Subsumo: Atqui id, quod D. Buscumius *in Instructione* ad *Regulam* 7. scribit: *Quod* (puta, mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis) *quidem ob multas rationes sustinetur ut verum, sed defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest*: est in odium istius sententiæ, & istius Bullæ finem *in favorem* &c. Ergo &c. Probatur minor; quia *sententia* illa, non asserit quidem, *esse de fide mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Virginis*; sed dum illud probat ex Scriptura, Conciliis, Pontificibus, & cæteris, de quibus *n.* 170. sentit, copiâ *Scripturæ & Traditionis, de fide esse posse*, cujus oppositum scribit D. Buscumius, his verbis: *sed, defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest.*

264. Respondet D. Buscumius in *Defensione* pag. 24. *Manet ergo vera mea assertio, ipsâ Pontificiâ authoritate stabilita, quod* mysterium Immaculatæ Conceptionis B. V. defectu Scripturæ & Traditionis, *hoc est, quamdiu deest Scriptura vel Traditio, cui innitatur*, de fide esse non possit.

265. Sed contra est. Primò: Quod glossa hæc non sit suo textui conformis; quia in *Instructione loco citato* dicit: *probari tamen non possunt, contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Virginis*; ac proindè, attentis his verbis, horum, *defectu Scripturæ & Traditionis, de fide*

esse non potest, non est glossâ datus sensus; sed hic, *sed quia deficit Scriptura & Traditio, de fide esse non potest*: sive, quod ex prioribus verbis legitimè deducitur, *sed quia probari non potest ex Scriptura & Traditione, de fide esse non potest*: Hoc autem est directè oppositum *sententiæ piæ asserentis*.

266. Contra Secundò: glossa hæc, *hoc est, quamdiu deest Scriptura vel Traditio, de fide esse non potest*, attentis verbis textus, *probari tamen non possunt contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis*, est manca, & hoc mòdo juxta textum sumi potest, & debet, *hoc est, quamdiu deest, prout deest, Scriptura & Traditio, cum probari non possit, contineri Scripturâ vel Traditione.* Si verò sic sumat, uti potest, & debet juxta textum, glossa talis ipsi non favet; sed solùm truncatis verbis occultat *piæ sententiæ* directè oppositum.

267. Voluit igitur subintellectum ly *prout deest*, vel non? Si prius: propriâ suâ confessione, *piæ sententiæ* directè oppositum sensit. Si verò posterius: quo sensu scripsit, *probari tamen non possunt contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. Mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis*? Et cur hanc difficultatem movit, cùm nullus unquam dixerit, *Mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, quamdiu deest Scriptura & Traditio, de fide esse posse*, nisi quia *piæ sententiæ* se opponere voluit in optatæ fidei Divinæ definitionis prætentione? Difficulter oppositum persuadebit.

268. Contra 3: Glossa alterat ejus textum: quia textus habet, *sed defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest*; glossa autem mutat ly *&* in *vel*, quæ toto cœlo differunt; nam ly *vel*, positum in textu loco *&*, faceret textum hæreticum, uti hic est, *Traditio defectu Scripturæ de fide esse non potest*, quia hîc deest *alterutrum*, videlicet *Scriptura*. Imò etiam ipsa glossa habet sensum hæreticum, uti est hic, *quamdiu deest Scriptura, Traditio de fide esse non potest*, ob eandem rationem. Quidni & ipse textus, ut stat, *defectu Scripturæ & Traditionis de fide esse non potest*, cum de fide sit, *Traditiones*, de quibus Tridentinum *sess.* 4. de Scripturis Canonicis, *esse de fide* absque Scriptura, ac per consequens, *Mysterium Immaculatæ Conceptionis B. Virginis ex Traditione Apostolica posse esse de fide*, licèt deesset Scriptura.

269. Contra 4 Pietas *sententiæ* asserentis *Mysterium Immaculatæ Conceptionis B. V.* non excludit *pietatem* definitionis Concilii Basileënsis, allatæ suprà *n.* 145. licèt excludat *de fide certitudinem*, eo quod illegitimum fuerit: ergo est contra istius sententiæ *pietatem & favorem*, scribere *Mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis, defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non posse*, cum Basileënse Concilium Generale, quod veneratur D. Buscumius, ut *ibidem* vidimus, quantum de se potuit, illud de fide credendum definierit.

270. Secundò: Bulla dicit: *Sanè vetus est Christi fidelium erga ejus Beatissimam Matrem Virginem Mariam Pietas, sentientium, ejus animam in primo instanti creationis, atque infusionis in corpus, fuisse speciali Dei gratiâ & privilegio, intuitu meritorum Iesu Christi, ejus Filii, humani generis Redemptoris, à macula peccati ori-*

originalis

ginalis præservatam, immunem, atque in hoc sensu ejus Conceptionis festivitatem solemni ritu colentium & celebrantium; crevitque horum numerus, atque hujusmodi cultus, post editas à felicis Recordationis Sixto Papa IV. Prædecessore nostro in ejus commendationem Apostolicas Constitutiones, quas sacrum Concilium Trid innovavit, atque observari mandavit. Aucta rursus, & propagata fuit pietas hæc, & cultus erga Deiparam post erecta hoc nomine, approbantibus Romanis Pontificibus, Religiosum Ordinem, & Confraternitates, ac concessas ab iisdem indulgentias, ita ut accedentibus quoque plerisque celebrioribus Academiis ad hanc sententiam, jam fermè omnes Catholici eam amplectantur: Atqui impium videtur, asserere, ista omnia habere objectum, quod *non potest esse de fide*: ergo impium consequenter est, asserere *mysterium* (quod est istorum omnium objectum) *Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis non posse, esse de fide*: Ergo D. Buscumius, hoc asserendo, impietate quâdam impegit *in Bullam, & piam sententiam*, & *pœnas* in Bulla latas incurrit.

271. *Tertiò*: Bulla subdit: *Pergunt alqui contrariæ opinionis assertores contra præfatas prohibitiones, tùm publicè præfatam sententiam, aut impugnare, aut vellicare, & favorem à Romanis Pontificibus cultui, & festo secundum illam præstitum, ità interpretari, ut frustrentur; imò Ecclesiam Romanam huic sententiæ, & cultui juxta illam B. Virgini exhibito favere negant, pios Christi fideles è sua pacifica quasi possessione deturbare conando*: Atqui ad ista nihil efficaciùs doctrinâ D. Buscumii ad *Regulam* 7. scribentis: *hoc modo demonstratur, non esse fide Divina credendas*, &c. *Canonizationes Sanctorum. Item decisiones, & definitiones Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, de quæstionibus facti. Item ea, quæ permittuntur per Ecclesiam à fidelibus piè credi, probari tamen non possunt, contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis, quod quidem ob multas rationes sustinetur ut verum; sed defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest*. Ad Regulam 8. *alii addunt quartum modum Ecclesiæ infallibilitatis, quandò solus Pontifex absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum, aliquid definit*. Et infrà: *Intereà dum hoc sæculum nequam (uti olim in mari periclitantes discipuli,) dormiente Domino, permittitur agitari, valdè cautè & circumspectè prospiciendum est, nè temerè à veritatis via aberremus in examinanda & colligenda Traditione, & nihil ut traditum admittamus sine examine, juxta modos supradictos*: Ergo D. Buscumius, hæc omnia connexa asserendo, impegit in *Bullam, piam sententiam*, & *pœnas* in Bulla latas incurrit.

272. Probatur minor pro prima parte Quia *cultus, solemnitas, festum, Ordo religiosus, Confraternitates, indulgentiæ de Mysterio Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis* ferè passu pari procedunt cum *Canonizatione Sanctorum*: atqui in minori *pro* 1. *parte* D. Buscumius docet, *Canonizationes Sanctorum demonstrari, non esse de fide*, ac sic in illis posse Summum Pontificem errare; ergo à fortiori & in istis: ac proindè sicuti per ipsius doctrinam, mirum non esset, si Summus Pontifex erraret in *Canonizatione Sanctorum*; ita nec per consequens, si in omnibus istis: atqui ad ista nihil hac doctrinâ efficacius, ut patet: ergo &c.

273 Probatur minor pro secunda parte: Quia *Mysterium Immaculatæ Conceptio-*

ceptienis B. Virginis spectat *ad quaestionem facti*, & illius *cultus, solemnitas*, &c. praesupponunt *quaestionem istam facti*: atqui in minori *pro 2 parte* D. Buscumius docet, *demonstrari, non esse de fide, aut fide Divina credendas decisiones & definitiones Ecclesiae, etiam in Concilio Generali, de quaestionibus facti*, ac sic in his *Ecclesiam, etiam in Concilio Generali*, errare posse: ergo consequenter in istis: ac proindè, per ipsius doctrinam, mirum non esset, si Concilium Generale, & à fortiori per ipsum solus Pontifex, erraret *in quaestionibus facti*, qualis illa est, & quam ista praesupponunt: ad praedicta autem nihil hâc doctrina efficacius, ut patet: ergo &c.

274. Probatur minor pro tertia parte: *Favor à Romanis Pontificibus cultui & festo Immaculatae Conceptionis Beatae Virginis praestitus frustratur, piae sententiae & cultui Romanam Ecclesiam favere, negatur, iique fideles à sua quasi pacifica possessione deturbantur*, dum asseritur, *ea, quae permittuntur per Ecclesiam à fidelibus piè credi, probari tamen non posse, contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. Mysterium Immaculatae Conceptionis Beatae Virginis.* Atqui hoc asserit D. Buscumius *pro 3. parte*: Ergo, &c.

275. Probatur minor pro quarta parte: Quia nihil efficaciùs ad ista, quàm asserere, *cultu, solemnitate. Officio Canonico, festo, Ordine Religioso, Confraternitatibus & Indulgentiis de Mysterio Immaculatae Conceptionis, hoc saeculum nequam (uti olim in mari periclitantes discipuli) dormiente Domino, permitti agitari*: atqui D. Buscumius id virtualiter ibi asserit *pro 4. parte*, dicens: *dum hoc saeculum nequam (uti olim in mari periclitantes discipuli,) dormiente Domino, permittitur agitari, valdè*, &c. Ergo, &c.

276. Probatur haec minor; quia haec scribit propter illa, in quibus non intervenit Ecclesiae infallibilitas uno ex tribus modis à se assignatis, quàm in istis uno illorum modo intervenire negare debet.

277. Imprimis: quia negat, *Mysterium Immaculatae Conceptionis posse, esse de fide*, ut vidimus, *n.* 271. posse autem infallibile infallibitate Ecclesiae uno ex tribus modis ab eo *ad Regulam* 8. assignatis, *esse de fide*, imò *esse actu de fide*, patet ex eo, quod istis modis aequè tribuat *Ecclesiae infallibilitatem*, & de primo illorum dicat, *sunt enim definitiones Conciliorum adeò certae, quàm ipsum Evangelium.*

278. Deindè: quia, si vellet in istis intervenire Ecclesiae infallibilitatem uno illorum modo, *ad Regulam* 8. non scriberet: *Alii addunt quartum modum Ecclesiae infallibilitatis. quandò solus Pontifex, absque consensu, aut approbatione aliorum Antistitum aliquid definit: sed quia illum non admittunt gravissimi Pontifices, & contrarium senserunt Patres Concilii Basileënsis, eum intactum, ut dubium, & adhuc ex principiis suis eruendum praeteribimus, hic solùm asserentes ea, quae certa sunt, & extra omnem controversiam.* Quia ista, *cultus, solemnitas*, &c. ad hunc *quartum modum* spectant.

279 Denique: quia *cultus, solemnitas*, &c. sunt *à solo Summo Pontifice*, &c. ad ejus sensum; & si vellet D. Buscumius, quod eo modo, quo à Summo Ponti-

fice

ficæ sunt, habere Ecclesiæ infallibilitatem uno ex tribus modis à se assignatis, non solùm ista essent Ecclesiæ infallibilitate infallibilia, sed & tale esset *Mysterium Immaculatæ Conceptionis*, quod præsupponunt, & propter quod sunt, quod negat, ut vidimus: imò etiam Sanctorum Canonizationes, quæ Decreta Pontificia magis solemnia continent; quas tamen (& idem est de *Ecclesia, etiam in Concilio Generali, definitionibus de quæstione facti*) sub Ecclesiæ infallibilitate uno ex tribus modis à se assignatis non comprehendit.

280. Confirmatur: Quia nihil efficaciùs ad ista, quàm asserere, *in cultu, solemnitate, Officio Canonico, festo, Ordine Religioso, Confraternitatibus & Indulgentiis de Mysterio Immaculatæ Conceptionis, valdè cautè & circumspectè prospiciendum esse, ne temerè à veritatis via aberremus in examinanda & colligenda Traditione, & nihil ut traditum admittamus sine examine & demonstratione, juxta modos suprà dictos*: atqui D. Buscumius hoc de istis, uti de Canonizationibus Sanctorum, de Ecclesiæ, etiam in Concilio Generali, decisionibus de quæstionibus facti, & Pontificis definitionibus, quandò solus, &c. asserit; nec magis de istis, quàm de his, est demonstratio, juxta ejus modos suprà dictos; ergo ista sunt, prout hæc, de quibus dicit, *& nihil traditum admittamus, sine examine & demonstratione, juxta modos suprà dictos.*

281. Undè manifestum est ex dictis à *n.* 271. vix de ullo clariùs, & verius, verificari posse verba Bullæ, relata *ibidem* n. 271. *pergunt aliqui contrariæ opinionis*, &c. quàm de D. Buscumio, cum nolit, *Mysterium Immaculatæ Conceptionis posse, esse de fide*, & omnia in ejus favorem Pontificum Decreta velit, *ut dubia præteriri*, ac totius Bullæ Alexandri VII. eludat, & tollat vigorem.

282. *Quartò*: Bulla dicit: *& insuper omnes & singulos, qui præfatas Constitutiones, seu decreta ità pergunt interpretari, ut favore per illas dictæ sententiæ, & festo seu cultui secundum illam exhibito frustrentur.* Atqui, ut patet à *n.* 271. hucusque, D. Buscumius *præfatas Constitutiones*; & hanc ipsam Alexandri VII. *ità pergit interpretari, ut favore*, &c. Ergò, &c.

283. *Quintò*: Bulla subdit: *vel qui hanc eamdem sententiam, festum seu cultum in disputationem revocare*: Atqui illa omnia *in disputationem revocat*, ut vidimus statim à *n.* 275. *ad n.* 280. & *Regulas* scribit, ut ab omnibus non admittantur; non solùm per hæc verba, *& nihil ut traditum admittamus sine examine & demonstratione, juxta modos suprà dictos*; sed & per suas plerasque *Regulas*, ut patet ex earum *Examinibus* toto hoc *Opusculo* præmissis.

284. *Sextò*: Immediatè addit: *aut contra ea quomodocumque modo, directè vel indirectè, aut sub quovis prætextu, etiam definibilitatis ejus examinandæ*, &c. *scripto vel voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra ea quidquid determinando, aut asserendo, vel argumenta contra ea afferendo, & insoluta relinquendo, aut alio quovis inexcogitabili modo disserendo, ausi fuerint, pœnas*, &c. Atqui contra eam disputat, Discipulos instruit, determinat ipsis *valdè cautè & circumspectè prospiciendum, nè in ea temerè à veritatis via aberrent in examinanda & colligenda traditione*, & eam *ut traditam non admittant sine examine & demonstratione, juxta modos suprà allatos*, quos

ostendi

ostendi suprà à *n.* 181.ad 226.ipsius sensu esse erroneos:& sub prætextu definibilitatis dicit, ut vidimus n.271. *probari tamen non possunt contineri in Scriptura vel Traditione, v. g. Mysterium Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis, quod quidem ob multas rationes* (quasi verò Scriptura, saltèm obscura, Traditio, & authoritates robustissimæ non subessent) *sustinetur ut verum: sed defectu Scripturæ & Traditionis, de fide esse non potest*; ideoque *de illa, illius cultu, festo*, &c. ut supra num. 271. intelligi potest, scripsisse ad Regulam 8. *Intereà, dum hoc sæculum nequam (uti olim in mari periclitantes discipuli) dormiente Domino, permittitur agitari, valdè cautè & circumspectè prospiciendum est, ne temerè à veritatis via aberremus in examinanda & colligenda Traditione, & nihil ut traditum admittamus sine examine & demonstratione, juxta modos suprà dictos.*

285. Vide insuper ipsius *Regulas n.* 1. *&* 2. relatas, ac illarum confirmationem *Defensionis* earum pag.28. ubi sic: *Cum enim Tyroni Theologo præscriberem per primam Regulam*, ut, ne erret, aut seducatur, absque præjudiciis indeterminatus hæreat inter partes Scholasticorum, donec ex ipsis principiis convincatur de veritate. *Non poteram tamquam certum & de fide determinatum proponere, quod ex Theologicis principiis necdum constabat, esse infallibiliter definitum.* Poterat enim, saltem abstinere ab eo, quod scriberet ad Regulam 8. *alii addunt* &c. Ad Regulam 7. verò: *Ea, quæ præmittuntur* &c. quorum prius est satis confutatum suprà *Exam. IV. q.* 1. 2. *&* 3. Uti & posterius hîc tamquam ipsâ Bullâ Alexandri VII. prohibitum.

286. Ista autem, & quam plurima alia, quæ ex D.Buscumii *Instructione ad Tyronem Theologum* & ejus *Defensione* inferre possum, & deberem, cum saniora non sit veritus, appellare *sententias perniciosissimas*, ita displicent, ut Examen abrumpat displicentia, quæ indubiè medullitùs invasit ejus Magistros, fautores, & Patronos, qui nolebant sua secreta sic evulgari, sed occultari, donec tritico supercrevissent zizania: sed hæc misericors Deus, per *Libellorum* D. Buscumii inopinatam evulgationem, speciali suâ providentiâ impedire voluit.

287. Belle quidem & accommodè in D.Buscumium retorquere potui, & valeo, sua omnia Satyrica in me & cæteros Scholasticos, tacito nomine, scommata, quibus suam *ad Tyronem Theologum Instructionem* fœdavit ubique, & pejoravit, uti satis ex præmissis videre est: sed hæc nihil ad Doctrinam Christianam & Catholicam, quam unicè quæro, enixè rogans, ut D. Buscumius audiat, & mecum revereatur Augustini *lib. de dono perseverantiæ cap.* 16. monitum: *Dicatur ergo verum, maximè ubi aliqua quæstio, ut dicatur, impellit, & capiant, qui possunt, nè fortè cum tacetur propter eos, qui capere non possunt, non solum veritate fraudentur, verum etiam falsitate capiantur, qui verum capere, quo caveatur falsitas, possunt.* Et veræ doctrinæ pro *Responsis* det securitatem, non verò ante se in Antipapistiæ foveam collapsorum temeritatem: si quid verò nimii zeli irrepserit, excusare dignetur; quia veræ fidei est, qui nimius esse non potest.

FINIS.

